

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

<u>Nummer</u>	<u>Inhoud</u>	<u>Bladzijde</u>
	I <i>Mededelingen</i>	
	Commissie	
94/C 180/01	Mededeling aan de Lid-Staten tot vaststelling van de richtsnoeren voor globale subsidies of geïntegreerde operationele programma's in het kader waarvan de Lid-Staten bijstandsaanvragen kunnen indienen uit hoofde van een communautair initiatief betreffende de herstructurering van de visserijsector — PESCA	1
94/C 180/02	Mededeling aan de Lid-Staten houdende vaststelling van de richtsnoeren voor operationele programma's die de Lid-Staten worden verzocht op te stellen in het kader van een communautair initiatief voor stedelijke gebieden — URBAN	6
94/C 180/03	Mededeling aan de Lid-Staten houdende vaststelling van de richtsnoeren voor operationele programma's of globale subsidies die de Lid-Staten worden verzocht voor te stellen in het kader van een communautair initiatief betreffende de aanpassing van middelgrote en kleine bedrijven aan de interne markt — MKB-initiatief	10
94/C 180/04	Mededeling aan de Lid-Staten over de richtsnoeren voor het initiatief met betrekking tot de modernisering van de textiel- en kledingsector in Portugal	15
94/C 180/05	Mededeling aan de Lid-Staten houdende nadere bijzonderheden betreffende de richtsnoeren voor het initiatief RETEX	17
94/C 180/06	Mededeling aan de Lid-Staten tot vaststelling van de richtsnoeren voor de operationele programma's of globale subsidies waarvoor de Lid-Staten voorstellen mogen indienen in het kader van een communautair initiatief voor de omschakeling van de defensiesector — KONVER	18
94/C 180/07	Mededeling aan de Lid-Staten tot vaststelling van de richtsnoeren voor de operationele programma's of globale subsidies waarvoor de Lid-Staten voorstellen mogen indienen in het kader van een communautair initiatief voor de economische omschakeling van ijzer- en staalzones — RESIDER II	22
94/C 180/08	Mededeling aan de Lid-Staten tot vaststelling van de richtsnoeren voor de operationele programma's of globale subsidies waarvoor de Lid-Staten voorstellen mogen indienen in het kader van een communautair initiatief voor de economische omschakeling van steenkoolwinningsgebieden — RECHAR II	26

<u>Nummer</u>	Inhoud (vervolg)	Bladzijde
94/C 180/09	Mededeling aan de Lid-Staten tot vaststelling van de richtsnoeren voor de operationele programma's of globale subsidies die de Lid-Staten worden verzocht op te stellen in het kader van een communautair initiatief: „Aanpassing van de werknemers aan de gewijzigde omstandigheden in het bedrijfsleven (ADAPT)”, dat gericht is op de bevordering van de werkgelegenheid en de aanpassing van de werknemers aan de gewijzigde omstandigheden in het bedrijfsleven	30
94/C 180/10	Mededeling aan de Lid-Staten tot vaststelling van de richtsnoeren voor de operationele programma's/globale subsidies die de Lid-Staten worden verzocht op te stellen in het kader van een communautair initiatief inzake „werkgelegenheid en ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen”	36
94/C 180/11	Mededeling aan de Lid-Staten tot vaststelling van de richtsnoeren voor de operationele programma's van de Lid-Staten in het kader van een initiatief van de Gemeenschap voor de ultraperiferen gebieden — REGIS II	44
94/C 180/12	Mededeling aan de Lid-Staten tot vaststelling van richtsnoeren voor geïntegreerde globale subsidies en geïntegreerde operationele programma's in het kader van een communautair initiatief voor plattelandsontwikkeling, waarvoor de Lid-Staten bijstandaanvragen kunnen indienen — LEADER II	48
94/C 180/13	Mededeling aan de Lid-Staten tot vaststelling van de richtsnoeren voor operationele programma's van de Lid-Staten in het kader van een initiatief van de Gemeenschap betreffende de ontwikkeling van grensgebieden, grensoverschrijdende samenwerking en geselecteerde energienetten — INTERREG II	60

I

(Mededelingen)

COMMISSIE

MEDEDELING AAN DE LID-STATEN

tot vaststelling van de richtsnoeren voor globale subsidies of geïntegreerde operationele programma's in het kader waarvan de Lid-Staten bijstandsaanvragen kunnen indienen uit hoofde van een communautair initiatief betreffende de herstructurering van de visserijsector

(PESCA)

(94/C 180/01)

1. Op 15 juni 1994 heeft de Europese Commissie besloten tot een communautair initiatief betreffende de herstructurering van de visserijsector, hierna „PESCA” genoemd, in de zin van artikel 11 van Verordening (EEG) nr. 4253/88 van de Raad, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2082/93 van de Raad⁽¹⁾.

2. In het kader van PESCA kan communautaire bijstand in de vorm van globale subsidies of geïntegreerde operationele programma's worden toegekend om diegenen die een activiteit in de visserijsector uitoefenen in staat te stellen maatregelen ten uitvoer te leggen overeenkomstig de in deze mededeling vervatte richtsnoeren.

I. DOELSTELLINGEN

3. De visserijwereld⁽²⁾ bevindt zich in een belangrijke fase van veranderingen die haar dwingen tot koerswijzigingen, nieuwe vormen van ontwikkeling en nieuwe acties waarbij de verschillende partners betrokken worden.

4. Het veranderingsproces in de sector is noodzakelijk als gevolg van de ernstigste structurele crisis die zich in de sector ooit heeft voorgedaan:

- de vrij algemene, aanhoudende overcapaciteit van de vloten maakt het noodzakelijk een aanzienlijk aantal vissersvaartuigen uit de vaart te nemen (in sommige vlootsegmenten moet op grond van een recent besluit van de Raad de capaciteit voor eind 1996 met 20 % worden verminderd door schepen definitief uit de vaart te nemen);
- omdat de bedrijven te veel hebben geïnvesteerd en te hoge schulden hebben, komt de marktcrisis hen des te zwaarder aan;
- de ten aanzien van de toepassing van bepaalde visserijtechnieken opgelegde restricties hebben ernstige gevolgen voor een aantal gespecialiseerde vloten, en daarvoor zijn compensaties nodig;
- door de inwerkingtreding van de Europese Economische Ruimte en de mogelijke uitbreiding van de Unie zullen problemen ontstaan in bepaalde verticale segmenten van de sector;
- door de aanpassing aan de communautaire normen inzake hygiëne, gezondheid en produktkwaliteit en inzake veiligheid aan boord van de vissersvaartuigen zullen talrijke kleinschalig werkende bedrijven (in de visserij, de aquacultuur en de verwerking van visserijproducten) verdwijnen en zullen sommige visafslagen moeten worden gesloten.

⁽¹⁾ PB nr. L 192 van 31. 7. 1993, blz. 20.

⁽²⁾ Met „visserijwereld” worden al degenen bedoeld die in sociaal of economisch opzicht actief zijn in de „sector” in de zin van Verordening (EEG) nr. 3699/93 van de Raad van 21 december 1993 (PB nr. L 346 van 31. 12. 1993, blz. 1).

5. Bovendien hebben vele kustgebieden een kwetsbaar sociaal-economisch substraat, vooral de gebieden die van de visserij afhankelijk zijn; daar is de visserij (de ermee samenhangende activiteiten in aanmerking genomen) vaak de belangrijkste soms zelfs de enige — vorm van economische activiteit, en kan de geringste achteruitgang van de bedrijvigheid in de sector de economische levensvatbaarheid van het gehele gebied in gevaar brengen.

6. Vanwege de extreme versnippering van de activiteit in de visserij is het voor deze sector en de gebieden die ervan afhankelijk zijn zeer moeilijk om profijt te trekken van de communautaire structurele bijstand, afgezien van die in het kader van doelstelling 5a „visserij”. Alleen een specifieke doelgerichte maatregel die door het bedrijfsleven zelf ten uitvoer wordt gelegd kan aan de behoeften beantwoorden.

PESCA heeft ten doel de visserijsector in staat te stellen de crisis te boven te komen en de sociaal-economische gevolgen van het veranderingsproces op te vangen, en een bijdrage te leveren tot de diversificatie van de betrokken regio's door ontwikkeling van activiteiten die werkgelegenheid scheppen.

PESCA vormt een aanvulling op de structurele bijstand die beschikbaar zal zijn in het kader van de communautaire bestekken:

- traditionele steun voor de herstructurering en de modernisering van de bedrijven in de sector (doelstelling 5a „visserij”);
- steun voor de sociaal-economische omschakeling in de kustgebieden (doelstellingen 1, 2 en 5b);
- steun voor de aanpassing aan de veranderingen in de industrie (doelstelling 4).

II. REGELS

7. De verschillende vormen van bijstand in het kader van de Structuurfondsen kunnen voor PESCA worden toegepast.

Maatregelen kunnen bestaan in:

- globale subsidies, te besteden door instanties uit het betrokken gebied zelf;
- acties van de economische en sociale partners;
- samenwerking van projectbeheerders in netwerken, ten einde informatie en ervaringen uit te wisselen;
- financiering van concrete projecten.

III. BEGUNSTIGDEN

8. PESCA is hoofdzakelijk bedoeld voor de van de visserij afhankelijke zones in de gebieden die onder doelstelling 1, 2 of 5b vallen. Omdat de problemen van de visserijsector zeer specifiek zijn en de visserij zeer verspreid wordt uitgeoefend, mag echter maximaal 15 % van de kredieten die in het kader van PESCA aan de gebieden van de doelstellingen 2 en 5b zijn toegewezen, buiten de gebieden van de doelstellingen 1, 2 en 5b worden gebruikt.

Maatregelen als bedoeld in dit initiatief die worden uitgevoerd in de ultraperifere regio's, worden met voorrang in aanmerking genomen in het kader van het initiatief REGIS.

Onder „van de visserij afhankelijke zone” wordt verstaan een arbeidsmarktregio (of een groep van gemeenten) waar de bijdrage van de visserijsector (gemeten in werkgelegenheid of toegevoegde waarde) zo belangrijk is dat de problemen in de visserijsector hebben geleid of zullen leiden tot een vermindering van de activiteit en tot een verlies van werkgelegenheid, die de sociaal-economische structuur ernstig aantasten.

9. Binnen bovenbedoelde gebieden kan PESCA bijstand verlenen aan verschillende categorieën begunstigden:

- samenwerkingsverbanden, van overheden of particulieren (bij voorbeeld, gemeenten of groepen gemeenten, kamers van koophandel);

- individuele bedrijven die een rechtstreekse bijdrage leveren aan de diversificatie (ambachtelijke ondernemingen, kleine en middelgrote ondernemingen/midden- en kleinbedrijf);
- andere samenwerkingsverbanden van overheden of particulieren, die rechtstreeks de gevolgen ondervinden van de veranderende omstandigheden in de visserijsector (bij voorbeeld coöperatieve verenigingen in de visserijsector, groeperingen van reders of van vissers, verenigingen zonder winstoogmerk);
- vissers en andere werknemers in de visserijsector.

IV. IN AANMERKING KOMENDE MAATREGELEN

10. De in aanmerking komende maatregelen mogen tot de volgende categorieën behoren:
- diversificatie van de bedrijfsactiviteit in de in aanmerking komende zones:
 - studies over de plaatselijke mogelijkheden voor economische ontwikkeling;
 - aanpassing van de vissershavens met het oog op het aantrekken van nieuwe activiteiten, ook op het gebied van toerisme;
 - bijstand voor de vestiging van nieuwe ambachtelijke bedrijven en van kleine en middelgrote ondernemingen.
 - dienstverlening aan ondernemingen:
 - oprichting of uitbreiding van bedrijven of instanties voor advies op het gebied van beheer en organisatie van ondernemingen; steun voor de organisatie en begeleiding van de herstructurering van de bedrijven in de visserijsector; steun voor samenwerking tussen ondernemingen (ook internationaal);
 - steun voor overdracht van technologie (ook internationaal);
 - opleidingen op het gebied van marketing, management en nieuwe technologie.
 - behoud of creëren van arbeidsplaatsen:
 - herscholing van vissers of verbetering van hun vakbekwaamheid; verbetering van de inhoud van de initiële opleiding, waarbij met name ook economische onderwerpen in de leerstof worden opgenomen; geven van cursussen over het biologische en economische beheer van visbestanden en over het gemeenschappelijk visserijbeleid;
 - opleiding van onderwijspersoneel;
 - verbetering van de arbeidsbureaus;
 - steun voor vergroting van de geografische mobiliteit;
 - steun voor de intrede op de arbeidsmarkt (steun voor aanwerving in recente nieuwe en vaste arbeidsplaatsen).
 - financieringstechnieken:
 - vereenvoudiging van de toegang van kleine en middelgrote ondernemingen en van ambachtelijke ondernemingen tot de kapitaalmarkt, met name door borgstelling en het nemen van participaties;
 - financiering van rentesubsidieregelingen.
 - concrete projecten van algemene aard (ook internationaal) in de visserijsector:
 - vaartuigen om medische hulp te verlenen aan vissersvloeden die in verre wateren vissen;
 - afstemming van het aanbod op de vraag volgens het seizoen door de opstelling van een rationeel tijdschema voor de spreiding van de aanvoer van visserijproducten;
 - proefprojecten voor het beheer van takken van visserij; real-time toezicht op het aandeel van jonge vis in de vangsten, vooral met het oog op de ontwikkeling van een systeem voor tijdelijke stillegging van de visserij;
 - oplossing van conflicten tussen vissers die verschillende vangstechnieken toepassen;
 - gezamenlijk beheer van gemeenschappelijke visgronden;
 - vervaardiging van kaarten van obstakels op de zeebodem (wrakken, afsluiters van boorputten, enz.);

- rationalisatie van de afzetcircuits van visserijprodukten;
 - promotie en valorisatie van visserijprodukten, certificering van kwaliteit; ontwikkeling van kwaliteitslabels (kisten waarin de vis tot in de detailhandel moet blijven); ontwikkeling van technieken waarmee de naleving van de kwaliteitsnormen kan worden gecontroleerd;
 - onderzoek over nieuwe markten en afzetmogelijkheden, betere toegang voor visserijprodukten tot buitenlandse markten;
 - periodieke vergaderingen en conferenties van degenen die verantwoordelijkheid dragen voor de vissersscholen in de Lid-Statens;
 - vorming van een netwerk van de bij PESCA betrokken partijen.
- productieve investeringen in de sector :
- steun voor verbetering van de produktiviteit en rationalisatie van het werk;
 - diversificatie en omschakeling van de bedrijven van de visserijsector, met name naar toerisme op zee;
 - aanpassing van de produktie van de bedrijven aan de afzetmogelijkheden op de markt.

V. TOEZICHT - CONTROLE - EVALUATIE

11. Op het beheer van ieder geïntegreerd operationeel programma en iedere globale subsidie wordt toezicht uitgeoefend door het regionale Toezichtcomité voor de betrokken doelstelling (nr. 1, 2 of 5b).

12. Inzake controle zijn de bepalingen van artikel 23 van Verordening (EEG) nr. 4253/88 van toepassing. Elke Lid-Staat stelt zich garant voor alle financiële handelingen. In verband met het gedecentraliseerde beheer van PESCA, moet in de voorstellen een beschrijving worden gegeven van de door de Lid-Staat getroffen regelingen voor beheer en controle.

13. De voorstellen moeten een beoordeling van de situatie omvatten, waarin de te bereiken doelstellingen worden vermeld en dienen tevens een tijdschema, criteria en procedures voor tenuitvoerlegging, controle en evaluatie te bevatten. Tijdens en na afloop van de planningsperiode zullen de resultaten van de door de Lid-Statens ingediende programma's door de Commissie worden geëvalueerd. Het Europese Parlement, het Comité van Beheer voor Communautaire Initiatieven en de toezichthoudende comités zullen in kennis worden gesteld van de resultaten van deze evaluaties en van de maatregelen die naar aanleiding daarvan worden genomen.

VI. BIJDRAGE VAN DE GEMEENSCHAP AAN DE FINANCIERING VAN PESCA

14. PESCA-projecten worden gezamenlijk gefinancierd door de Lid-Staat, de Gemeenschap en de in punt III bedoelde begunstigden.

De totale bijdrage van de Structuurfondsen aan PESCA voor de periode 1994-1999 bedraagt 250 miljoen ecu in prijzen van 1994, waarvan 125 miljoen ecu voor de gebieden van doelstelling 1.

De maatregelen als bedoeld in dit initiatief die worden uitgevoerd in de ultraperifere regio's, worden met voorrang gefinancierd uit de middelen voor het initiatief REGIS.

15. De in de Structuurverordeningen vastgestelde bijdragepercentages gelden eveneens voor PESCA.

VII. BIJSTANDSAANVRAGEN VAN DE LID-STATEN

16. Bijstandsaanvragen in verband met geïntegreerde operationele programma's of globale subsidies moeten door de Lid-Statens binnen zes maanden na de publikatie van deze mededeling worden ingediend. Aanvragen die na de betrokken datum worden ontvangen, worden alleen in aanmerking genomen in deugdelijk gemotiveerde uitzonderingsgevallen.

Wanneer een aanvraag betrekking heeft op zones die onder verschillende doelstellingen (1, 2, 5b) vallen, moeten de uitgaven per doelstelling gespecificeerd worden.

17. Bij de beoordeling van de kwaliteit van de voorstellen houdt de Commissie met name rekening met de volgende punten:

- concrete ontwikkelingsdoelstellingen op een gezonde economische grondslag;
- verwachte effecten;
- regelingen voor de uitvoering van de voorstellen;
- methodes voor toezicht, controle en evaluatie;
- tijdschema voor de uitvoering van de voorstellen en termijnen voor de evaluatie van het effect;
- additionaliteit van de gevraagde steun;
- inschakeling van de sociale partners uit de betrokken sector;
- inschakeling van de regionale en nationale overheid;
- adequaat gebruik van leningen en subsidies.

18. Alle correspondentie over deze mededeling moet worden gericht aan:

De heer Almeida Serra
Directeur-generaal
Directoraat-generaal Visserij
Europese Commissie
Wetstraat 200
B-1049 Brussel.

MEDEDELING AAN DE LID-STATEN

houdende vaststelling van de richtsnoeren voor operationele programma's die de Lid-Staten worden verzocht op te stellen in het kader van een communautair initiatief voor stedelijke gebieden

(URBAN)

(94/C 180/02)

1. In haar vergadering van 15 juni 1994 heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen besloten een communautair initiatief voor stedelijke gebieden (hierna URBAN genoemd) vast te stellen in de zin van artikel 11 van Verordening (EEG) nr. 2082/93⁽¹⁾ houdende wijziging van Verordening (EEG) nr. 4253/88, en van artikel 3, lid 2, van Verordening (EEG) nr. 2083/93⁽²⁾ houdende wijziging van Verordening (EEG) nr. 4254/88.

2. In het kader van URBAN verleent de Gemeenschap steun, in de vorm van leningen, subsidies of technische bijstand, voor maatregelen en in gebieden die beantwoorden aan de in deze mededeling vastgestelde richtsnoeren. Deze maatregelen moeten worden opgenomen in operationele programma's die door de Lid-Staten worden ingediend en door de Commissie van de Europese Gemeenschappen worden goedgekeurd.

I. OMVANG EN DOELSTELLINGEN

3. Een aantal van de meest acute problemen in de Gemeenschap die verband houden met een gebrek aan economische mogelijkheden, lage inkomens en meestal ongunstige levensomstandigheden, doen zich voor in stedelijke gebieden. De groeiende spanningen in de Europese samenleving komen daar duidelijk tot uiting, met name in het hoge aantal gevallen van maatschappelijke uitsluiting in steeds meer binnensteden of perifere stedelijke gebieden.

4. De problemen verergeren vaak nog door de financiële moeilijkheden van vele plaatselijke autoriteiten, die een minder welvarende bevolking geen steeds duurdere voorzieningen kunnen aanbieden. Hierdoor vervalt de stadsstructuur, kan verouderde infrastructuur niet worden gerenoveerd of vervangen, en verdwijnt grotendeels of zelfs volledig de economische activiteit waar de problemen het grootst zijn.

5. Probleembuurtten kunnen geografisch worden geïdentificeerd. Bepaalde sociaal-economische indicatoren laten voor die stads gedeelten waarden zien die aanzienlijk slechter zijn dan het gemiddelde van de stad of de stedelijke agglomeratie. Zulke indicatoren zijn het werkloosheidspercentage, het onderwijsniveau, de misdaadcijfers, de kwaliteit van de huisvesting, het percentage bijstandtrekkers, de sociaal-etnische samenstelling van de bevolking, de milieuverloedering, de slechte kwaliteit van het openbaar vervoer, gebrekkige plaatselijke voorzieningen, enz. Dergelijke probleemgebieden komen ook voor in voor het overige welvarende steden, of in steden die de meest welvarende delen van een minder ontwikkeld gebied vormen.

6. De problemen van de steden moeten worden aangepakt op een geïntegreerde manier, waarbij tegelijk de oprichting van ondernemingen wordt gestimuleerd, infrastructuur en materiele omgeving worden verbeterd, aangepaste opleiding wordt verstrekt, acties voor gelijke kansen worden ondernomen en voor sociale voorzieningen wordt gezorgd. Hiervoor zal bijstand uit het EFRO en het ESF samen nodig zijn, maar ook uit andere bronnen.

7. Van een dergelijk communautair initiatief mag niet worden verwacht dat het omvangrijk genoeg zal zijn om een oplossing te bieden voor wat in feite een van de kernproblemen van de huidige samenleving is. Het moet veeleer fungeren als katalysator te midden van een ruimer geheel van maatregelen. Daartoe moet het gerichte programma's bevatten die stedelijke probleemgebieden helpen om de levensstandaard van de inwoners blijvend te verhogen.

8. Het initiatief zal de bevoegde autoriteiten helpen om voorzieningen te creëren die economische activiteiten aantrekken, en om bij de inwoners van die gebieden vertrouwen en een gevoel van veiligheid te wekken, waardoor zij in het arbeidsproces kunnen worden ingeschakeld en weer in een normale sociale situatie terecht komen.

⁽¹⁾ PB nr. L 193 van 31. 7. 1993, blz. 24.

⁽²⁾ PB nr. L 193 van 31. 7. 1993, blz. 36.

II. GEBIEDEN DIE VOOR URBAN IN AANMERKING KOMEN

9. Het URBAN-initiatief is bedoeld voor een beperkt aantal stedelijke gebieden in steden of stadsagglomeraties met een bevolking van meer dan 100 000 inwoners. Er zijn in de Europese Unie ongeveer 350-400 dergelijke steden. In uitzonderlijke gevallen kunnen ook delen van kleinere steden in aanmerking worden genomen.

10. Als doelgebied komen geografisch identificeerbare stadsbuurten in aanmerking: bestaande administratieve eenheden zoals gemeenten of deelgemeenten, dan wel nog kleinere eenheden, in een dicht bevolkt gebied, met een minimumaantal bewoners, hoge werkloosheid, een vervallen stadsstructuur, een slecht woningbestand en een gebrek aan sociale voorzieningen. Daarnaast kan in naar behoren gemotiveerde gevallen ook bijstand worden verleend voor middelgrote of kleine steden die onder algemene economische achteruitgang te lijden hebben.

11. Er wordt voorrang gegeven aan stedelijke gebieden in regio's van doelstelling 1.

12. In het kader van dit initiatief kunnen ten hoogste vijftig afzonderlijke projecten worden gesteund. De projecten moeten ten laatste in 1999 afgewerkt zijn. Zij moeten een voorbeeldfunctie hebben voor andere stedelijke gebieden met soortgelijke problemen. Elke Lid-Staat dient, in overleg met de betrokken plaatselijke en andere autoriteiten, een beperkte lijst met voorgestelde projecten in.

13. Er wordt prioriteit toegekend aan innoverende projecten die passen in een langetermijnstrategie voor stadsintegratie. Voor de opstelling van dergelijke plannen kan op verzoek van de Lid-Staat technische bijstand worden verleend.

III. IN AANMERKING KOMENDE MAATREGELEN

14. De Gemeenschap verleent in het kader van het URBAN-initiatief bijstand, naargelang van het geval in de vorm van leningen of subsidies, voor geïntegreerde ontwikkelingsprogramma's voor geografisch afgebakende en in omvang beperkte stadsdelen. Via de geïntegreerde, algemene aanpak moet aandacht worden besteed aan de economische, de sociale en de ecologische problemen van de stedelijke probleemgebieden. Het geïntegreerde programma moet een evenwichtig en coherent geheel vormen van maatregelen inzake economische ontwikkeling, sociale integratie en milieubescherming. Deze maatregelen moeten gebaseerd zijn op voorstellen die in samenwerking met de plaatselijke partners tot stand komen. Er wordt voorrang verleend aan geïntegreerde programma's met een innoverend karakter die een duidelijk aanwijsbare toegevoegde waarde hebben en plaatselijke werkgelegenheid helpen scheppen.

15. Er moet systematisch worden gestreefd naar een multiplicatoreffect via inbreng van overheidsgeld als aanvulling op de financiering door particulieren en groepen. De structuurfondsen kunnen niet op alle gebieden bijstand verlenen (bijv. huisvesting), maar zij kunnen bijdragen tot gezamenlijke acties van de nationale en de stedelijke overheid. Zo kunnen zij op verzoek van de Lid-Staten of de betrokken regionale of plaatselijke autoriteiten bijstand verlenen voor het opstellen van een algemene stadsontwikkelingsstrategie.

16. In het kader van dit initiatief moet ook medewerking worden verleend aan de Europese netwerken voor wederzijdse samenwerking en uitwisseling van informatie. Ervaring met succesvol gebleken programma's moet worden gedeeld, voor zover dit al niet gebeurt in het kader van andere communautaire initiatieven op grond van de verordeningen inzake de structuurfondsen, of in het kader van andere programma's van de Gemeenschap. Van deze netwerken voor uitwisseling van ervaring kunnen ook steden deet uitmaken in gebieden die momenteel niet voor EFRO-bijstand in aanmerking komen.

17. Volgens het subsidiariteitsbeginsel moeten maatregelen die in een geïntegreerd programma worden opgenomen, worden opgezet in samenwerking met de lokale partners, gezien de diversiteit van de problemen van de steden. De volgende lijst van mogelijke maatregelen die in geïntegreerde programma's kunnen voorkomen, is bedoeld als voorbeeld en is louter indicatief. Zij bevat een aantal soorten maatregelen die deel uitmaakten van het programma voor stedelijke proefprojecten waarvoor bijstand is verleend op grond van artikel 10 van de EFRO-verordening.

- Op gang brengen van nieuwe economische activiteiten:
 - Organisatie van workshops; steun voor industrie en handel, coöperaties, samenwerkingsverbanden, dienstverlening voor het MKB; oprichting van bedrijventra; overdracht van technologie;
 - Totstandbrenging van partnerschappen tussen overheid en particulieren, vooral voor het beheer van geïntegreerde programma's voor economische ontwikkeling;
 - Oprichting van teams van adviseurs op het gebied van beheer en afzet; geïndividualiseerde begeleiding van zakenlui; adviesverstrekking voor beginners.
- Creëren van werkgelegenheid voor de lokale bevolking:
 - Geïndividualiseerde opleidingsprogramma's en met name aan de specifieke behoeften van minderheden aangepast taalonderricht;
 - Opleiding voor nieuwe technologieën, bijvoorbeeld het leren werken met computers in de sector van de financiële dienstverlening of voor computergestuurd grafisch ontwerpen;
 - Mobiele eenheden voor werkgelegenheids- en opleidingsadvies;
 - Programma's waardoor langdurig werklozen werkervaring kunnen opdoen bij plaatselijke renovatieprojecten;
 - Steun voor lokale projecten die veel banen scheppen.
- Verbetering van sociale, gezondheids- en veiligheidsvoorzieningen:
 - Oprichting van kinderdagverblijven;
 - Verbeteringen ten behoeve van de volksgezondheid; ontwenningcentra voor drugsverslaafden;
 - Verhoging van de veiligheid en misdadpreventie; betrekken van de bewoners bij de buurtbewaking; betere straatverlichting.
- Verbetering van de infrastructuur en het milieu in samenhang met bovenstaande maatregelen:
 - Renovatie van gebouwen om er nieuwe sociale en economische activiteiten in onder te brengen;
 - Herinrichting van openbare ruimten, inclusief groene zones;
 - Efficiënter energiegebruik;
 - Verbeterde toegang tot telematicadiensten;
 - Sanering van vervallen terreinen en van verontreinigde grond;
 - Voorzieningen voor culturele activiteiten, ontspanning en sport;
 - Acties om de plaatselijke bevolking mobieler te maken.
- Speciale workshops om bewoners van woonwijken de nodige kennis en animo bij te brengen en mogelijkheden te bieden om hun buurt op te knappen, te onderhouden en veiliger te maken.
- Steun om het plaatselijk probleemoplossend vermogen te vergroten, onder meer door uitwisselingsprogramma's en door partnerschappen tussen de betrokken verenigingen van steden en initiatiefnemers.

IV. FINANCIËLE BIJDRAGE VAN DE GEMEENSCHAP VOOR URBAN

18. De totale bijdrage uit de structuurfondsen voor het URBAN-initiatief voor de periode 1994-1999 wordt geraamd op 600 miljoen ecu, waarvan 400 miljoen ecu bestemd is voor gebieden van doelstelling 1 en 200 miljoen ecu voor andere gebieden, met een voorkeur voor gebieden van doelstelling 2.

19. Voor zover mogelijk en indien van toepassing moet bij de planning en de uitvoering van de activiteiten in het kader van dit initiatief rekening worden gehouden met andere acties waarvoor uit de structuurfondsen of op grond van communautaire programma's zoals Poverty IV en Leonardo bijstand wordt verleend, of met acties waarvoor het EVA-cohesiefonds subsidies of de Europese Investeringsbank leningen geeft.

V. UITVOERING

20. Lid-Staten die voor het URBAN-initiatief belangstelling hebben, wordt verzocht om voor stedelijke gebieden operationele programma's of, waar dat dienstig is, aanvragen om een globale subsidie in te dienen, zulks binnen vier maanden na de bekendmaking van deze mededeling in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen. De Commissie hoeft geen rekening te houden met voorstellen die zij na deze datum ontvangt.

Desgevraagd biedt de Commissie de nodige technische bijstand voor het uitwerken van de voorstellen.

De plaatselijke en andere autoriteiten en de sociale partners moeten bij de opstelling en de uitvoering van de operationele programma's worden betrokken op de voor elke Lid-Staat geëigende manier.

De voorstellen moeten een beoordeling van de situatie omvatten, waarin de te bereiken doelstellingen worden vermeld en dienen tevens een tijdschema, criteria en procedures voor tenuitvoerlegging, controle en evaluatie te bevatten. Tijdens en na afloop van de planningsperiode zullen de resultaten van de door de Lid-Staten ingediende programma's door de Commissie worden geëvalueerd. Het Europese Parlement, het Comité van Beheer voor Communautaire Initiatieven en de toezichthoudende comités zullen in kennis worden gesteld van de resultaten van deze evaluaties en van de maatregelen die naar aanleiding daarvan worden genomen.

21. Wat de ultraperifere regio's betreft, dienen de in dit initiatief bedoelde maatregelen prioritair ten uitvoer te worden gelegd in het kader van het communautaire initiatief REGIS en binnen de financiële middelen die voor dat initiatief beschikbaar zijn.

22. Alle briefwisseling in verband met dit bericht moet worden gezonden aan:

De heer E. Landaburu
Directeur-generaal
Directoraat-generaal Regionaal Beleid
Europese Commissie
Wetstraat 200
B-1049 Brussel.

MEDEDELING AAN DE LID-STATEN

houdende vaststelling van de richtsnoeren voor operationele programma's of globale subsidies die de Lid-Staten worden verzocht voor te stellen in het kader van een communautair initiatief betreffende de aanpassing van middelgrote en kleine bedrijven aan de interne markt

(MKB-INITIATIEF)

(94/C 180/03)

1. In haar zitting van 15 juni 1994 heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen besloten een communautair initiatief betreffende de aanpassing van middelgrote en kleine bedrijven (MKB) vast te stellen in de zin van artikel 11 van Verordening (EEG) nr. 4253/88 van de Raad, gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2082/93 van de Raad⁽¹⁾, en van artikel 3, lid 2, van Verordening (EEG) nr. 4254/88, gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2083/93⁽²⁾.
2. In het kader van dit initiatief verleent de Gemeenschap bijstand, in de vorm van leningen of subsidies, voor maatregelen en in gebieden die beantwoorden aan de in deze mededeling vastgestelde richtsnoeren. Deze maatregelen moeten zijn opgenomen in operationele programma's of aanvragen voor globale subsidies die door de Lid-Staten zijn ingediend en door de Commissie van de Europese Gemeenschappen zijn goedgekeurd.

I. ONTWIKKELINGSDOELEINDEN

3. Dit initiatief heeft tot doel middelgrote en kleine bedrijven (MKB) in de industrie en de dienstensector, vooral in de minder ontwikkelde gebieden, ertoe aan te zetten zich aan de interne markt aan te passen. Het moet ervoor zorgen dat de MKB internationaal over voldoende concurrentievermogen beschikken. Hierbij zal rekening worden gehouden met de rol van de kleine bedrijven.

II. PRIORITEITEN

4. *Zeven prioriteiten*

Om efficiënt te zijn moeten de financiële middelen worden geconcentreerd op een beperkt aantal prioriteiten, namelijk:

- a) verbetering van het produktiesysteem en de organisatie van de MKB, vooral door immateriële investeringen inzake:
 - invoering van een algemeen kwaliteitsbeleid,
 - bevordering van technologische innovatie,
 - beheer en organisatie,
 - gebruik van moderne communicatie- en informatiesystemen;
- b) respect voor het milieu en rationeel energiegebruik;
- c) bevordering van de samenwerking tussen MKB en onderzoekcentra. Hierdoor moet het in de regio's uitgevoerde onderzoek beter aan de plaatselijke behoeften voldoen, moeten de MKB meer bijstand inzake overdracht en toepassing van technologie via plaatselijke voorzieningen krijgen, en moeten zij ertoe worden aangezet om te innoveren en hooggekwalificeerd personeel in dienst te nemen;
- d) vergemakkelijking van de toegang tot nieuwe markten, inclusief die van de overheidsopdrachten in de interne markt en de markten in derde landen;
- e) ontwikkeling van samenwerking en netwerken tussen instanties die diensten aan de MKB verlenen, tussen grote productiebedrijven en middelgrote en kleine toeleveringsbedrijven, tussen de MKB onderling en ten slotte tussen producenten, leveranciers en consumenten;

⁽¹⁾ PB nr. L 193 van 31. 7. 1993, blz. 24.

⁽²⁾ PB nr. L 193 van 31. 7. 1993, blz. 36.

- f) verbetering van de beroepskwalificaties in de MKB in verband met de andere prioriteiten;
- g) vergemakkelijking van de toegang van de MKB tot financieringsmiddelen en kredieten.

III. IN AANMERKING KOMENDE MAATREGELEN

5. De volgende lijst somt alle maatregelen op die in het kader van dit initiatief kunnen worden gefinancierd. Bij het opstellen van hun operationele programma's moeten de Lid-Staten een beperktere en evenwichtige lijst van maatregelen samenstellen waarop de bijstand wordt geconcentreerd. Deze selectie moet rekening houden met de in punt 4 vermelde prioriteiten en coherent zijn met de acties in het kader van het communautaire bestek, waarop dit initiatief een aanvulling vormt.

6. *Definitie van een „kleine of middelgrote onderneming”*

6.1. Voor de doeleinden van dit initiatief wordt een „kleine of middelgrote onderneming” gedefinieerd als een onderneming:

- die ten hoogste 250 werknemers heeft,
- die hetzij een jaaromzet van niet meer dan 20 miljoen ecu, hetzij een balanstotaal van niet meer dan 10 miljoen ecu heeft, en
- waarvan niet meer dan 25 % van het kapitaal in het bezit is van een of meerdere ondernemingen die niet aan deze definitie voldoen, met uitzondering van publieke investeringsmaatschappijen, participatiemaatschappijen of, mits geen controle wordt uitgeoefend, institutionele beleggers.

6.2. Producentencoöperaties komen voor deelneming aan het initiatief in aanmerking.

6.3. De maatregelen als bedoeld in de navolgende punten 7.1, 7.2, 7.4, 8.1, 8.2 en 8.3 kunnen ook worden toegepast voor ondernemingen die tussen 250 en 500 werknemers hebben, met name in de regio's van doelstelling 1.

7. *Maatregelen om de know-how van de MKB te verbeteren*

7.1. Subsidies voor onderzoek door externe deskundigen die de MKB helpen bij het opsporen van de gevolgen van veranderingen in het industriële klimaat, en bij het opstellen en uitvoeren van ondernemingsplannen betreffende sommige of alle in punt 4 vermelde prioriteiten. Zonodig mogen deze plannen worden opgesteld in samenwerking tussen een groot bedrijf en zijn middelgrote of kleine partners of toeleveringsbedrijven.

7.2. Subsidies voor MKB voor de uitvoering van hun ondernemingsplan, inclusief het starten van het bedrijf en het uitbrengen van nieuwe produkten. Deze subsidies zijn evenwel alleen bedoeld voor immateriële investeringen (bijv. octrooien, kwaliteitcertificaten, onderzoek ontwikkeling, software) en het tijdelijk in dienst nemen van deskundigen.

7.3. Demonstraties in verband met de invoering van een algemeen kwaliteitsbeleid, de ontwikkeling van propere technologieën en productieprocédés, het gebruik van geavanceerde telecommunicatie, gegevensverwerking bij de productie, bijvoorbeeld robotisering, en CAD-CAM-systemen.

7.4. Subsidies voor de bevordering van regionale, interregionale en transnationale samenwerking tussen MKB, inclusief gemeenschappelijke dienstverlening, (bijv. onderzoek, het ontwerpen en in de handel brengen van produkten, telecommunicatienetwerken voor gegevensoverdracht), voor zover hierdoor kernen van met elkaar verbonden activiteiten ontstaan of worden bevorderd. Hierbij hoort ook steun voor contractuele betrekkingen in het kader van samenwerkingsovereenkomsten.

- 7.5. Bevordering van de samenwerking op het gebied van onderzoek en technologische ontwikkeling tussen de MKB onderling en tussen de MKB en onderzoekcentra, centra voor technologieoverdracht, universiteiten en opleidingscentra door:
- a) het oprichten en runnen van consortia en andere instellingen die de samenwerking tussen onderwijs- en onderzoekinstellingen of tussen die instellingen en de MKB bevorderen;
 - b) het invoeren van of bijdragen tot steunregelingen voor de MKB op de volgende gebieden waar gezamenlijke onderzoekprojecten worden uitgevoerd door meer dan een MKB of door een MKB en een onderzoekcentrum, een universiteit of een andere relevante instelling:
 - bijstand voor de aankoop van uitrusting en know-how voor toegepast onderzoek experimentele ontwikkeling, modelprojecten, innovatie inzake produkten en produktiemethoden, en onderzoek in verband met kwaliteitscontrole,
 - goedgekeurde onderzoekprojecten van de MKB,
 - studies van deskundigen als basis voor een technische en financiële evaluatie van onderzoek- of innovatieplannen.
- 7.6. Subsidies om de MKB ertoe aan te zetten meer gebruik te maken van geavanceerde telecommunicatienetwerken, vooral voor communicatie tussen leveranciers, producenten en consumenten.
- 7.7. Subsidies voor de kosten die de MKB maken voor het verwerven van overheidsopdrachten en inzake advies, technische bijstand, opleiding en bestekken.
- 7.8. Subsidies voor programma's voor permanente opleiding in de MKB, uitgevoerd met de steun van andere ondernemingen of externe bureaus en bedoeld om ondernemers, managers en toezichhoudend personeel bij te scholen. Hiervoor kan het nodig zijn dit personeel uit MKB in subsidiabele gebieden voor een korte tijd te detacheren naar onderzoekcentra, bedrijven of bureaus in andere regio's van de Gemeenschap die diensten verlenen op het gebied van de zeven prioriteiten. Deze acties moeten worden uitgevoerd in het kader van het ondernemingsplan van het bedrijf en in synergie met de maatregelen voor doelstelling 4.
- 7.9. Rentesubsidies in samenwerking met de EIB, inclusief voorzieningen van het EIF of door andere financiële instellingen verstrekte leningen; subsidies voor de MKB voor de uitvoering van hun ondernemingsplan; ontwikkeling van aandelenparticipatiefondsen en van andere vernieuwende financiële instrumenten zoals leninggarantiefondsen om de toegang tot risicodragend kapitaal voor de MKB te vergemakkelijken.
8. *Maatregelen voor een beter ondernemingsklimaat*
- 8.1. Bevordering van de samenwerking tussen de MKB, de onderzoekinstellingen en de overheidsdiensten om na te gaan wat de technologische behoeften zijn en in welke mate daarin ter plaatse kan worden voorzien. Hierbij hoort de oprichting en het animeren van regionale netwerken voor de uitwisseling van ervaring en succesvolle praktijken, en de verspreiding van O&O-resultaten.
- 8.2. Oprichting van plaatselijke teams en netwerken daarvan. Deze teams moeten bijvoorbeeld de MKB bewuster maken van de veranderingen in hun industriële omgeving, audits uitvoeren om hun problemen op te sporen, en hun de weg wijzen naar gespecialiseerde dienstverleners of naar aan hun behoeften aangepaste samenwerkingsmogelijkheden.
- 8.3. Ontwikkeling van gespecialiseerde dienstverlening inzake de in punt 4 genoemde prioriteiten (bijv. meet- en ijkstations, proeflaboratoria, onderzoekcentra, centra voor verspreiding van technologie; bureaus gespecialiseerd in audits en advies inzake: produktkwaliteit, certificering, design, organisatie en afzet, milieu en efficiënt energiegebruik); verbetering van de kwaliteit van deze diensten door samenwerking met organisaties in andere regio's van de Gemeenschap (bijv. uitwisseling van personeel, detachering voor opleiding, samenwerking van deskundigen bij evaluaties, opsporing van partners).

Hiertoe kunnen acties behoren om in aanmerking komende gebieden te helpen beter gebruik te maken van datacommunicatiediensten die elders in de Unie worden aangeboden.

- 8.4. Ontwikkeling en organisatie in netwerken van dienstverlening op het gebied van overheidsopdrachten. Er moet gespecialiseerde en aan de behoeften en de mogelijkheden van de regionale MKB aangepaste informatie worden verstrekt waardoor die bedrijven gemakkelijker toegang krijgen tot de overheidsmarkten in hun regio, hun land of andere landen. Deze diensten moeten meer bepaald:
- de MKB uit verschillende regio's of Lid-Staten tot samenwerking aanzetten zodat zij gemakkelijker kunnen deelnemen aan overheidscontracten op basis van wederkerigheid tussen landen en regio's,
 - systemen creëren om na te gaan in welke mate de MKB kunnen concurreren op specifieke overheidsmarkten,
 - de beschikbare informatie verbeteren,
 - de MKB technische, juridische en taalkundige bijstand verlenen voor de opstelling en de follow-up van offertes en om zich te plaatsen op de lijst van geselecteerde gegadigden voor overheidsopdrachten,
 - gespecialiseerde opleiding verschaffen op het gebied van de overheidsopdrachten.

IV. FINANCIËLE BIJDRAGE VAN DE GEMEENSCHAP

9. De operationele programma's worden gezamenlijk gefinancierd door de Lid-Staat en de Gemeenschap. De totale bijdrage uit de structuurfondsen voor 1994-1999 wordt geraamd op 1 000 miljoen ecu. 800 miljoen ecu daarvan is bestemd voor de gebieden van doelstelling 1. De resterende 200 miljoen ecu dient te worden besteed in gebieden van doelstelling 2 of 5b. Deze voorwaarde betekent echter niet dat de buiten deze gebieden gevestigde MKB niet zouden kunnen deelnemen aan netwerkactiviteiten die verband houden met het initiatief.

Er kunnen ook EIB-leningen worden verstrekt.

10. Bij het bepalen van de bijdrage uit de Gemeenschapsbegroting voor afzonderlijke operationele programma's of voor globale subsidies wordt rekening gehouden met het relatieve economische belang van de MKB in de betrokken regio's, en met de kwaliteit van het voorstel. Bij de evaluatie van de kwaliteit van het voorstel neemt de Commissie met name de volgende elementen in acht:

- a) de ondernemingsplannen op grond waarvan een deel van de bijstand aan de MKB wordt toegekend;
- b) de beschikbare dienstverlening voor bedrijven in verband met de huidige en mogelijke toekomstige behoeften, en voorstellen voor de ontwikkeling van netwerken met elders in de Gemeenschap aanwezige diensten;
- c) de oprichting van structuren voor de bevordering van de dialoog tussen de sociale partners, voor uitwisseling van ervaring, overdracht van know-how en plaatselijke, interregionale en transnationale samenwerking;
- d) In de programma's dient een vergroting van de werkgelegenheid voor vrouwen in de MKB te worden bevorderd en dient rekening te worden gehouden met de bijzondere opleidingsbehoeften van vrouwen.

V. UITVOERING

11. Lid-Staten die voor dit initiatief belangstelling hebben, worden verzocht aanvragen voor bijstand in de vorm van operationele programma's of globale subsidies in te dienen uiterlijk binnen vier maanden na de datum van de bekendmaking van deze mededeling in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen. Met voorstellen voor operationele programma's en globale subsidies die na deze datum zijn binnengekomen, heeft de Commissie geen rekening te houden.

De voorstellen moeten een beoordeling van de situatie omvatten, waarin de te bereiken doelstellingen worden vermeld en dienen tevens een tijdschema, criteria en procedures voor tenuitvoerlegging, controle en evaluatie te bevatten. Tijdens en na afloop van de planningsperiode zullen de resultaten van de door de Lid-Staten ingediende programma's door de Commissie worden geëvalueerd. Het Europese Parlement, het Comité van Beheer voor Communautaire Initiatieven en de toezichhoudende comités zullen in kennis worden gesteld van de resultaten van deze evaluaties en van de maatregelen die naar aanleiding daarvan worden genomen.

12. Wat de ultraperifere regio's betreft, dienen de in dit initiatief bedoelde maatregelen prioritair ten uitvoer te worden gelegd in het kader van het communautaire initiatief REGIS en binnen de financiële middelen die voor dat initiatief beschikbaar zijn.

13. In de voorbereidingsfase biedt de Commissie de nodige technische bijstand om vast te stellen welke maatregelen aan de prioriteiten beantwoorden en te bepalen hoe ze moeten worden uitgevoerd.

14. Samenwerking tussen begunstigden, zowel binnen als tussen Lid-Staten, wordt aangemoedigd om uitwisseling van ervaring, verspreiding van succesvolle praktijken, gezamenlijke activiteiten en vergelijkende evaluaties te bevorderen. De Commissie verzoekt de Lid-Staten met nadruk hiermee rekening te houden bij de opstelling en het beheer van de programma's.

15. De communautaire bijstand kan worden verleend aan een centrale overheid of, in de vorm van globale subsidies, rechtstreeks aan de door de betrokken Lid-Staat aangewezen gedecentraliseerde instanties die voor de uitvoering verantwoordelijk zijn, inclusief die welke instaan voor het beheer van transnationale activiteiten waarbij uitgaven in verschillende Lid-Staten gemoeid zijn.

16. Alle briefwisseling in verband met dit bericht moet worden gezonden aan:

De heer E. Landaburu
Directeur-generaal
Directoraat-generaal Regionaal Beleid
Europese Commissie
Wetstraat 200
B-1049 Brussel.

MEDEDELING AAN DE LID-STATEN

over de richtsnoeren voor het initiatief met betrekking tot de modernisering van de textiel- en kledingsector in Portugal

(94/C 180/04)

1. Op de vergadering van 15 juni 1994 heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen besloten, in het kader van het beleid van regionale ontwikkeling en ter modernisering van de textiel- en kledingsector in Portugal, een communautair initiatief in te voeren in de zin van artikel 11 van Verordening (EEG) nr. 4253/88 van de Raad, zoals gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2082/93⁽¹⁾, en artikel 3 van Verordening (EEG) nr. 4254/88, zoals gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2083/93 van de Raad⁽²⁾.

I. DOELSTELLING

2. Het onderhavige initiatief heeft tot doel de modernisering van de textiel- en kledingondernemingen in Portugal te bevorderen, ten einde hun aanpassing aan de ontwikkeling van de internationale concurrentieverhoudingen te vergemakkelijken.

De steun uit hoofde van dit initiatief zal door de Gemeenschap worden verleend op voorwaarde dat de Commissie haar goedkeuring hecht aan de strategie voor aanpassing van de textiel- en kledingindustrie in de periode 1994-1999 die haar door de Portugese autoriteiten wordt voorgesteld. In deze strategie zullen eveneens de voorwaarden worden vastgesteld waaraan de steunmaatregelen voor de ondernemingen moeten voldoen, en met name het vereiste dat de in volume uitgedrukte totale produktiecapaciteit van de textiel- en kledingindustrie niet mag toenemen.

II. IN AANMERKING KOMENDE MAATREGELEN

3. De maatregelen moeten betrekking hebben op tot de textiel- en kledingsector behorende ondernemingen die momenteel op het grondgebied van Portugal zijn gevestigd. Het programma dat door de Portugese autoriteiten wordt voorgesteld, moet een evenwichtig geheel van maatregelen omvatten en stroken met de algemene opzet van het regionale ontwikkelingsbeleid voor Portugal en met de algemene strategie voor de aanpassing van de textiel- en kledingsector. De betrokken maatregelen moeten bovendien gericht zijn op de uitwerking en tenuitvoerlegging van individuele moderniseringsplannen voor de ondernemingen van de sector, de bevordering van samenwerking tussen de ondernemingen en de verbetering van het ondernemingsklimaat wat betreft het aanbod van diensten.

Deze maatregelen kunnen het volgende omvatten:

- a) steun voor de financiering van de assistentie van externe deskundigen bij de uitwerking van individuele moderniseringsplannen en de verwerving van nieuwe kennis, bij voorbeeld inzake design, kwaliteitszorg, computerondersteund ontwerpen en produceren, marketing, bedrijfsorganisatie en gezondheid en veiligheid van de werknemers;
- b) beroepsopleidingsacties met betrekking tot de uitwerking en de tenuitvoerlegging van de moderniseringsplannen en de omscholing van ontslagen of met werkloosheid bedreigde werknemers;
- c) ten behoeve van KMO's die een met medewerking van externe deskundigen opgesteld moderniseringsplan hebben, een tijdelijke bijdrage in de salariskosten van voor de uitvoering van het plan ingeschakelde ingenieurs, technici of leidinggevenden;
- d) financiering van de concrete verwezenlijking van de moderniseringsplannen van de ondernemingen, zowel via immateriële investeringen en verbetering van de know-how als door middel van investeringen in vaste activa, met inbegrip van produktieapparatuur;

De bevordering van investeringen in produktie-apparatuur dient beperkt te blijven tot vergemakkelijking van de toegang tot risicodragend kapitaal, gesubsidieerde leningen van de EIB of andere financiële instellingen en het opzetten van waarborgfondsen;

⁽¹⁾ PB nr. L 193, 31. 7. 1993, blz. 24.

⁽²⁾ PB nr. L 193, 31. 7. 1993, blz. 36.

- e) oprichting ten behoeve van de textiel- en kledingsector van coördinatie- en adviesteams, die tot taak hebben de ondernemingen bewust te maken van de noodzaak om hun know-how te vergroten en assistentie te verlenen bij het opzetten van vormen van samenwerking, zowel onderling als met leveranciers en klanten;
- f) assistentie bij de aanpassing van de textiel en kledingondernemingen, met name aan de geldende communautaire milieuvoorschriften, ten einde de verontreiniging te verminderen, door bevordering van verwijdering en behandeling van afvalwater en andere afvalstoffen en recycling en door verlening van technische bijstand voor de ontwikkeling van schonere productie- en onderhoudsmethoden.

III. VOORWAARDEN VOOR TOEKENNING VAN DE COMMUNAUTAIRE STEUN

4. De Portugese autoriteiten zijn belast met de coördinatie van de steunmaatregelen. Vooraleer een besluit in verband met de financiering van moderniseringsplannen wordt genomen, dienen zij de samenhang van deze plannen met de in overleg met de Commissie vastgestelde algemene aanpassingsstrategie te verifiëren. Zij stellen als voorwaarde voor de toekenning van de steun dat het plan effectief wordt uitgevoerd zoals het is goedgekeurd. De regels inzake de procedure voor de behandeling van de steunaanvragen, het toezicht op en de evaluatie van de uitvoering van de plannen en de sancties bij niet-naleving van de voorwaarden worden door de Portugese autoriteiten en de Commissie van de Europese Gemeenschappen gezamenlijk vastgesteld.

De uit hoofde van dit initiatief gefinancierde investeringsprojecten dienen in overeenstemming te zijn met en te voldoen aan de voorwaarden van de in Portugal bestaande horizontale steunregelingen. Er wordt met andere woorden geen bijzondere steunregeling voor de textiel- en kledingsector in het leven geroepen.

De begunstigde ondernemingen zullen het bewijs moeten leveren de nationale arbeidswetgeving te respecteren.

IV. BIJDRAGE VAN DE GEMEENSCHAP IN DE FINANCIERING VAN HET INITIATIEF

5. Het operationeel programma textiel-Portugal wordt gezamenlijk door de Lid-Staat en de Gemeenschap gefinancierd. De totale bijdrage uit de Structuurfondsen voor dit initiatief bedraagt 400 miljoen ecu voor de periode 1994-1999. Er kunnen leningen worden verstrekt door de Europese Investeringsbank. Ter vergemakkelijking van deze vorm van financiering kunnen de Portugese ondernemingen rentesubsidies krijgen. Voor de betaling daarvan wordt op de totale begroting voor dit initiatief een bedrag van ten hoogste 100 miljoen ecu gereserveerd.

V. UITVOERING

6. Binnen vier maanden na de datum van bekendmaking van deze mededeling in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen dient Portugal het gedetailleerd voorstel voor een operationeel programma in. Met na die datum binnengekomen voorstellen voor operationele programma's behoeft door de Commissie geen rekening te worden gehouden.

Om de zes maanden vergewissen de Commissie en de Portugese autoriteiten zich er in het bevoegde Toezichtcomité van dat de algemene, met de Commissie overeengekomen, strategie wordt aangehouden. Zij baseren zich daarvoor op de verslagen betreffende de voortgang van het programma en, zo nodig, op externe evaluaties.

De regionale en plaatselijke overheden en de sociale partners moeten op de meest passende wijze bij de voorbereiding en de tenuitvoerlegging van het operationele programma worden betrokken.

De voorstellen moeten een beoordeling van de situatie omvatten, waarin de te bereiken doelstellingen worden vermeld en dienen tevens een tijdschema, criteria en procedures voor tenuitvoerlegging, controle en evaluatie te bevatten. Tijdens en na afloop van de planningsperiode zullen de resultaten van de door de Lid-Staten ingediende programma's door de Commissie worden geëvalueerd. Het Europese Parlement, het Comité van Beheer voor Communautaire Initiatieven en de toezichthoudende comités zullen in kennis worden gesteld van de resultaten van deze evaluaties en van de maatregelen die naar aanleiding daarvan worden genomen.

7. Alle briefwisseling in verband met deze mededeling dient te worden gericht aan:

De heer E. Landaburu
Directeur-generaal
Directoraat-generaal Regionaal Beleid
Commissie van de Europese Gemeenschappen
Wetstraat 200
B-1049 Brussel.

MEDEDELING AAN DE LID-STATEN

houdende nadere bijzonderheden betreffende de richtsnoeren voor het initiatief RETEX⁽¹⁾

(94/C 180/05)

1. In haar vergadering van 15 juni 1994 heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen nadere regels vastgesteld voor de voortzetting van het initiatief RETEX waarvan de richtsnoeren op 4 juni 1992 zijn bekendgemaakt in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen.
2. In punt 4, vijfde alinea, van de richtsnoeren wordt nader bepaald dat vanaf 1 januari 1994 de sterk van de textiel- en de kledingssector afhankelijke regio's van de vijf nieuwe Duitse Länder en andere sterk van die sector afhankelijke zones die voor doelstelling 1, 2 of 5b in aanmerking zijn gekomen, ook in aanmerking komen voor RETEX. Zones die niet voor communautaire steun op grond van de doelstellingen 1, 2 en 5b in aanmerking komen, komen daarentegen niet in aanmerking voor RETEX behalve de zones die in 1993 voor RETEX in aanmerking kwamen.
3. Wat maatregel c) van het RETEX-initiatief betreft, verwacht de Commissie dat in de programma's die voor de nieuwe zones zullen worden ingediend, bijzondere aandacht zal worden besteed aan de specifieke behoeften van vrouwen op het gebied van beroepsopleiding.
4. Voor de uitvoering van RETEX is over de periode 1994-1997 naar schatting 500 miljoen ecu nodig.
5. Wanneer Lid-Staten nieuwe zones willen voorstellen die op grond van de in punt 6 van de richtsnoeren voor RETEX vastgestelde criteria in aanmerking kunnen komen en sedert 1 januari 1994 op grond van de doelstellingen 1, 2 en 5b voor communautaire steun in aanmerking komen, delen zij uiterlijk binnen één maand na de datum van bekendmaking van deze mededeling in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen de lijst van deze zones en de daarop betrekking hebbende statistische gegevens over de werkgelegenheid aan de Commissie mede.
6. De Lid-Staten die van het aangepaste RETEX-initiatief gebruik wensen te maken, wordt verzocht binnen vier maanden na de datum van bekendmaking van deze mededeling in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen operationele programma's in te dienen. Met na die datum binnengekomen voorstellen voor operationele programma's behoeft door de Commissie geen rekening te worden gehouden.

De voorstellen moeten een beoordeling van de situatie omvatten, waarin de te bereiken doelstellingen worden vermeld en dienen tevens een tijdschema, criteria en procedures voor tenuitvoerlegging, controle en evaluatie te bevatten. Tijdens en na afloop van de planningsperiode zullen de resultaten van de door de Lid-Staten ingediende programma's door de Commissie worden geëvalueerd. Het Europese Parlement, het Comité van Beheer voor Communautaire Initiatieven en de toezichthoudende comités zullen in kennis worden gesteld van de resultaten van deze evaluaties en van de maatregelen die naar aanleiding daarvan worden genomen.

⁽¹⁾ PB nr. C 142 van 4. 6. 1992, blz. 5.

MEDEDELING AAN DE LID-STATEN

tot vaststelling van de richtsnoeren voor de operationele programma's of globale subsidies waarvoor de Lid-Staten voorstellen mogen indienen in het kader van een communautair initiatief voor de omschakeling van de defensiesector

(KONVER)

(94/C 180/06)

1. De Commissie van de Europese Gemeenschappen heeft in haar vergadering van 15 juni 1994 besloten een communautair initiatief in de zin van artikel 11 van Verordening (EEG) nr. 4253/88 van de Raad, gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2082/93 van de Raad⁽¹⁾, en artikel 3, lid 2, van Verordening (EEG) nr. 4254/88, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2083/93 van de Raad⁽²⁾ op te zetten voor gebieden die sterk afhankelijk zijn van de defensiesector (hierna KONVER genoemd).

2. In het kader van KONVER wordt in gebieden die aan de in deze mededeling vastgestelde richtsnoeren voldoen, communautaire bijstand in de vorm van leningen of subsidies ter beschikking gesteld voor maatregelen die zijn vervat in door de Lid-Staten ingediende en door de Commissie van de Europese Gemeenschappen goedgekeurde operationele programma's.

I. ONTWIKKELINGSDOELSTELLINGEN

3. Het communautair initiatief heeft tot doel de economische activiteit in sterk van de defensiesector afhankelijke gebieden, mede door omschakeling van daarmee samenhangende economische activiteiten, sneller te diversifiëren, ten einde deze gebieden minder van deze sector afhankelijk te maken en de aanpassing van de levensvatbare ondernemingen in alle bedrijfstakken te stimuleren.

II. VOOR BIJSTAND IN AANMERKING KOMENDE MAATREGELLEN

4. De maatregelen zijn bedoeld ter ondersteuning van alle bedrijfstakken in voor KONVER in aanmerking komende gebieden. In gebieden die op grond van de doelstellingen 1, 2 en 5b in aanmerking komen voor bijstand, moeten de maatregelen voor een bepaald gebied een aanvulling vormen op de in het communautair bestek vastgestelde acties voor de industrie, waartoe ook investeringssteun voor produktie-uitrusting behoort.

De door de Lid-Staten ingediende programma's moeten uit een evenwichtig pakket maatregelen bestaan.

Er mag geen bijstand worden verleend voor maatregelen met een zowel civiel als militair karakter, of maatregelen met een louter militair karakter.

De voor bijstand in aanmerking komende maatregelen kunnen betrekking hebben op:

- a) de verbetering van de know-how door individuele ondernemingen steun te verlenen voor de financiering van voor hun activiteiten noodzakelijk extern advies en aanschaf van op grond van dit advies nodige uitrusting (met uitzondering van machines voor de produktie) die betrekking hebben op design, kwaliteitsbewaking, computergesteund ontwerpen en produceren, marketing en interne organisatie, alsmede gezondheid en veiligheid van de werknemers;
- b) het ondersteunen van de totstandbrenging van plaatselijke samenwerkingsverbanden en samenwerkingsregelingen, om met name:
 - de know-how op de onder a) vermelde terreinen te verbeteren,
 - innoverende produktiemethoden en nieuwe organisatievormen sneller op grote schaal ingang te doen vinden,
 - de samenwerking tussen ondernemingen en onderzoekcentra, universiteiten, centra voor de overdracht van technologie en opleidingscentra te bevorderen,

⁽¹⁾ PB nr. L 193 van 31. 7. 1993, blz. 24.

⁽²⁾ PB nr. L 193 van 31. 7. 1993, blz. 36.

- de afzet te stimuleren en de productie te diversifiëren,
 - de betrekkingen van de ondernemingen met toeleveranciers en klanten te verbeteren, om zodoende aan de nieuwe flexibiliteits- en kwaliteitseisen te kunnen voldoen,
 - de voorlichting over de marktontwikkeling te verbeteren en design, kwaliteit en afzet via bepaalde regelingen te ondersteunen,
 - met de bovengenoemde maatregelen verband houdende contactnetwerken tot stand te brengen om contacten te leggen in de Lid-Staat en in de rest van de Gemeenschap;
- c) de oprichting, voor sectoren met talrijke MKB's, van een animatie- en adviesteam, dat de vooral onder a) en b) genoemde steunverlening aan de ondernemingen moet begeleiden door met name audits, bewustmaking inzake de veranderde context en advies aan de ondernemingen bij de opstelling en de verwezenlijking van hun moderniseringsplannen;
- d) de medefinanciering, gedurende een bepaalde tijd, van de salarissen van ingenieurs, technici of kaderleden die in dienst zijn genomen voor de uitvoering van een moderniseringsplan; dit geldt voor ondernemingen met een moderniseringsplan dat met hulp van externe deskundigen, en meer bepaald van het onder c) bedoelde team, is opgesteld;
- e) beroepsopleidingsmaatregelen ten behoeve van het personeel van ondernemingen, verenigingen van ondernemingen en gemeenschappelijke dienstverlenende structuren, en van met werkloosheid bedreigd of werkloos personeel van bedrijven of militaire installaties;
- f) maatregelen ten behoeve van de ecologische sanering van militaire terreinen en zones waar het milieu ernstige schade heeft opgelopen ten gevolge van militaire activiteiten, het opruimen en renoveren van niet meer gebruikte militaire gebouwen en omliggende terreinen, modernisering van dergelijke gebouwen ten behoeve van MKB's, landschapsarchitectuur, kleine werkzaamheden ter verbetering van het uitzicht van de bebouwde omgeving en aanleg van toegangswegen naar de nieuwe activiteiten;
- g) bevordering van andere economische bedrijvigheid met een accent op de oprichting of ontwikkeling van ondernemingen in het midden- en kleinbedrijf; met name door:
- produktieve investeringen te ondersteunen,
 - een betere toegang tot risicokapitaal en leningen te bevorderen,
 - gemeenschappelijke diensten op te richten of te ontwikkelen;
- h) uitvoerbaarheidsstudies en omschakelingsstrategieën;
- i) herstel en modernisering van de sociaal-economische infrastructuur (bijv. openbare voorzieningen, wegen, drinkwater- en elektriciteitsvoorziening) in van de defensiesector afhankelijke gebieden op voorwaarde dat kan worden aangetoond dat dergelijke maatregelen een integrerend en essentieel deel uitmaken van een belad voor het economisch herstel van het betrokken gebied;
- j) verlenen van bijstand om het toerisme te bevorderen;
- k) in de programma's dient een vergroting van de werkgelegenheid voor vrouwen te worden bevorderd en dient rekening te worden gehouden met de bijzondere opleidingsbehoeften van vrouwen.

III. IN AANMERKING KOMENDE GEBIEDEN

5.1 Gebieden die voor KONVER in aanmerking komen zijn kleine territoriale eenheden van het niveau NUTS III of in bepaalde gevallen nog kleiner („travel-to-work areas”), of hieraan grenzende groepen van dergelijke eenheden. Gebieden kunnen alleen voor KONVER in aanmerking komen als zij voldoen aan een van de onderstaande criteria:

- er zijn sinds 1 januari 1990 in de defensiesector ten minste 1 000 arbeidsplaatsen verloren gegaan;
- het aantal arbeidsplaatsen dat sinds die datum in de defensiesector verloren is gegaan en het officieel aangekondigde verlies aan werkgelegenheid in deze sector bedragen samen ten minste 1 000;
- het aantal sinds 1 januari 1990 verloren gegane arbeidsplaatsen en het aantal bedreigde arbeidsplaatsen bedragen samen ten minste 1 000. Voor de berekening van het aantal bedreigde arbeidsplaatsen wordt alleen rekening gehouden met de arbeidsplaatsen waarvan zowel de Commissie als de Lid-Staat accepteren dat zij bedreigd zijn. De betrokken Lid-Staat moet met de nodige bewijsstukken kunnen staven dat de arbeidsplaatsen bedreigd zijn.

Voor de toepassing van de regeling wordt onder defensiesector verstaan :

- militair personeel, inclusief buitenlandse strijdkrachten;
- civiel personeel van militaire bases;
- personeel van bedrijven die zich hoofdzakelijk bezighouden met de productie van defensiemateriaal.

5.2 Daarnaast kunnen de Lid-Staten voorstellen om een beperkt aantal andere gebieden eveneens in aanmerking te nemen, op voorwaarde dat het gaat om gebieden die in hoge mate afhankelijk zijn van de defensiesector, daarbij ook rekening houdend met andere factoren zoals een hoge werkloosheid, degradatie van het milieu, isolement of een perifere ligging. De Lid-Staten wordt verzocht een en ander met de nodige gegevens te staven.

6. Lid-Staten die bepaalde gebieden voor KONVER in aanmerking willen laten komen, zenden de Commissie een lijst van de aan bovenstaande criteria beantwoordende gebieden, alsmede de statistische gegevens betreffende de werkgelegenheid in die gebieden. In het voorstel moeten zij een duidelijk onderscheid maken tussen gebieden van doelstelling 1, 2 of 5b en andere gebieden. Het voorstel moet worden ingediend binnen één maand na de datum waarop deze mededeling in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen wordt bekendgemaakt. Later ontvangen voorstellen hoeven door de Commissie niet in behandeling te worden genomen.

7. Binnen twee maanden na de datum waarop de Commissie de voorstellen van de Lid-Staten heeft ontvangen, stelt zij in overleg met de betrokken Lid-Staten de lijst van de voor KONVER in aanmerking komende gebieden vast en publiceert zij deze in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen. Bij het vaststellen van de lijst van voor KONVER in aanmerking komende gebieden houdt de Commissie rekening met het bepaalde in punt 8 en met het vermogen van de economie in de regio's waarin gebieden voor de regeling worden voorgesteld om de gevolgen van het verlies aan werkgelegenheid op te vangen.

8. Op grond van artikel 11, lid 2, van Verordening (EEG) nr. 4253/88 mag maximaal 50 % van de totale bijstand die de Gemeenschap voor KONVER verleent, worden besteed in gebieden die niet in aanmerking komen voor bijstand uit hoofde van doelstelling 1, 2 of 5b van de Structuurfondsen.

IV. BIJDRAGE VAN DE GEMEENSCHAP IN DE FINANCIERING VAN HET INITIATIEF KONVER

9. De operationele programma's in het kader van KONVER worden gezamenlijk door de Lid-Staat en de Gemeenschap gefinancierd. Tot eind 1997 zal de Gemeenschap voor KONVER naar schatting 500 miljoen ecu (prijzen 1994) bijdragen. Ook kunnen leningen van de EIB beschikbaar worden gesteld.

10. Voor de verdeling van de in het kader van KONVER te verlenen bijstand over de Lid-Staten zal worden uitgegaan van het geraamde aantal arbeidsplaatsen dat in de sector verloren is gegaan of verloren dreigt te gaan, als bepaald in punt 5.

11. Hoe groot de begrotingsbijdrage voor elk afzonderlijk operationeel programma zal zijn, zal de Commissie bepalen op grond van de kwaliteit van het programma, de sociaal-economische situatie en de ontwikkelingsbehoeften van het gebied op het tijdstip dat het besluit wordt genomen, en van het aantal arbeidsplaatsen dat verloren gaat. Het operationeel programma moet deel uitmaken van een coherente regionale strategie waarbij duidelijk de globale ontwikkelings- en omschakelingsdoelstellingen worden aangegeven waarin de doelstellingen van de programma's zijn ingepast.

V. UITVOERING

12. De Lid-Staten die van het KONVER-initiatief gebruik wensen te maken en waarvan de voor dit initiatief in aanmerking komende gebieden zijn opgenomen in de door de Commissie gepubliceerde lijst, wordt verzocht operationele programma's of aanvragen om een globale subsidie in te dienen binnen vier maanden na de datum van de bekendmaking van deze mededeling in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen. Met na die datum binnengekomen voorstellen voor operationele programma's of globale subsidies heeft door de Commissie geen rekening te worden gehouden.

De voorstellen moeten een beoordeling van de situatie omvatten, waarin de te bereiken doelstellingen worden vermeld en dienen tevens een tijdschema, criteria en procedures voor tenuitvoerlegging, controle en evaluatie te bevatten. Tijdens en na afloop van de planningsperiode zullen de resultaten van de door de Lid-Staten ingediende programma's door de Commissie worden geëvalueerd. Het Europese Parlement, het Comité van Beheer voor Communautaire Initiatieven en de toezichhoudende comités zullen in kennis worden gesteld van de resultaten van deze evaluaties en van de maatregelen die naar aanleiding daarvan worden genomen.

13. Wat de ultraperifere regio's betreft, moeten de in dit initiatief bedoelde maatregelen prioritair ten uitvoer worden gelegd in het kader van het communautaire initiatief REGIS en binnen de financiële middelen die voor dat initiatief beschikbaar zijn.

In de voorbereidingsfase zal de Commissie de nodige technische bijstand verlenen.

De plaatselijke en de regionale autoriteiten en de sociale partners moeten op een voor de betrokken Lid-Staat passende manier bij de voorbereiding en de uitvoering van de operationele programma's worden betrokken.

14. De samenwerking tussen begunstigden uit een zelfde Lid-Staat of uit verschillende Lid-Staten zal worden gestimuleerd om de uitwisseling van ervaringen, de verspreiding van de meest succesvolle oplossingen, gezamenlijke acties en vergelijkende evaluaties te bevorderen. De Commissie dringt er bij de Lid-Staten op aan met deze doelstelling rekening te houden bij de voorbereiding en, achteraf, bij het beheer van de programma's.

15. Alle correspondentie in verband met deze mededeling moet worden gericht aan:

De heer E. Landaburu
Directeur-generaal
Directoraat-generaal Regionaal beleid
Commissie van de Europese Gemeenschappen
Wetstraat 200
B-1049 Brussel.

MEDEDELING AAN DE LID-STATEN

tot vaststelling van de richtsnoeren voor de operationele programma's of globale subsidies waarvoor de Lid-Staten voorstellen mogen indienen in het kader van een communautair initiatief voor de economische omschakeling van ijzer- en staalzones

(RESIDER II)

(94/C 180/07)

1. In haar vergadering van 15 juni 1994 besloot de Commissie van de Europese Gemeenschappen voor de periode 1994-1997 een communautair initiatief voor de economische omschakeling van ijzer- en staalzones (hierna te noemen „RESIDER II”) te ontwikkelen overeenkomstig het bepaalde in artikel 11 van Verordening (EEG) nr. 4253/88, gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2082/93 van de Raad⁽¹⁾, en artikel 3, lid 2, van Verordening (EEG) nr. 4254/88, gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2083/93 van de Raad⁽²⁾. Door dit initiatief zullen de in het kader van het op 2 februari 1988 vastgestelde RESIDER-Programma⁽³⁾ gesteunde acties worden voortgezet.

2. In het kader van RESIDER II wordt in gebieden die beantwoorden aan de in deze mededeling vastgestelde richtsnoeren communautaire bijstand in de vorm van leningen en subsidies ter beschikking gesteld voor maatregelen die zijn vervat in de door de Lid-Staten ingediende en door de Commissie goedgekeurde operationele programma's of aanvragen voor globale subsidies.

I. ONTWIKKELINGSDOELSTELLINGEN

3. De Commissie nam dit besluit omdat vele ijzer- en staalzones tot de gebieden van de Gemeenschap behoren die het ernstigst werden of zullen worden getroffen door problemen van industriële herstructurering en het hun bijzonder moeilijk valt zich snel aan de veranderende economische omstandigheden aan te passen. Het communautaire initiatief is dan ook bedoeld om problemen op te lossen die bepaalde categorieën regio's gemeenschappelijk hebben (artikel 3, lid 2, van Verordening (EEG) nr. 4254/88).

4. Het communautaire initiatief beoogt de economische omschakeling te bespoedigen door zich via inspanningen die een aanvulling vormen op de inspanningen geleverd in het kader van de overeenkomstig artikel 8 van Verordening (EEG) nr. 4253/88 opgestelde communautaire bestekken, te concentreren op de ijzer- en staalzones die het zwaarst worden getroffen. Prioriteit zal worden verleend aan verbetering van het milieu, bevordering van nieuwe economische bedrijvigheid en ontwikkeling van het menselijk potentieel. De regionale en plaatselijke overheden en de sociale partners moeten op de voor elke Lid-Staat meest passende wijze bij de opstelling en tenuitvoerlegging van de operationele programma's worden betrokken.

II. VASTSTELLING VAN DE VOOR RESIDER IN AANMERKING KOMENDE GEBIEDEN

5. Door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds (ESF), de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) en de Europese Investeringsbank (EIB) kan steun worden verleend in ijzer- en staalgebieden die:

- a) onder doelstelling 1, doelstelling 2 of doelstelling 5b vallen zoals die zijn gedefinieerd in Verordening (EEG) nr. 2052/88, gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2081/93⁽⁴⁾, behoudens de uitzonderingen voorzien in punt 6.3 hierna;
- b) aan de in punt 6 hierna bepaalde criteria beantwoorden.

De Commissie zal, overeenkomstig punt 11 van deze mededeling, de in aanmerking komende gebieden vaststellen en bekendmaken.

⁽¹⁾ PB nr. L 193 van 31. 7. 1993, blz. 24.

⁽²⁾ PB nr. L 193 van 31. 7. 1993, blz. 36.

⁽³⁾ PB nr. L 33 van 5. 2. 1988, blz. 1.

⁽⁴⁾ PB nr. L 193 van 31. 7. 1993, blz. 7.

6. Gebieden die voor RESIDER in aanmerking komen zijn kleine territoriale eenheden onder het niveau NUTS III of groepen van aan elkaar grenzende dergelijke eenheden,
- 6.1. waarin ijzer- en staalproductie-activiteiten plaatsvinden die zijn gedefinieerd in het EGKS-Verdrag en,
- 6.2. die aan een van de volgende voorwaarden beantwoorden:
- in deze gebieden zijn sinds 1 januari 1986 ten minste 1 000 arbeidsplaatsen (in de ijzer- en staalproductie, overeenkomstig de definitie van deze productie in het EGKS-Verdrag, hierna „arbeidsplaatsen in de ijzer- en staalindustrie” genoemd), verloren gegaan;
 - het totale aantal arbeidsplaatsen dat sinds die datum in de ijzer- en staalindustrie verloren is gegaan en de aangekondigde toekomstige verliezen aan arbeidsplaatsen bedragen te zamen 1 000 of meer;
 - het totale aantal sinds 1 januari 1986 in de ijzer- en staalindustrie verloren gegane en bedreigde arbeidsplaatsen bedraagt 1 000 of meer. Wat het aantal bedreigde arbeidsplaatsen in deze industrie betreft, zal slechts rekening worden gehouden met de arbeidsplaatsen waarvan de Commissie en de Lid-Staten gezamenlijk van mening zijn dat zij gevaar lopen. Dit moet door de betrokken Lid-Staat met het nodige bewijsmateriaal worden aangetoond.
- 6.3. Daarnaast kunnen de Lid-Staten voorstellen om een beperkt aantal andere gebieden eveneens in aanmerking te nemen, op voorwaarde dat het gaat om gebieden die in hoge mate afhankelijk zijn van de ijzer- en staalindustrie, daarbij ook rekening houdend met andere factoren zoals een hoge werkloosheid, degradatie van het milieu, isolement of een perifere ligging. De Lid-Staten wordt verzocht een en ander met de nodige gegevens te staven.

III. IN AANMERKING KOMENDE MAATREGELEN

7. Communautaire steun in de vorm van hetzij leningen, hetzij subsidies, kan in het kader van het RESIDER-Programma ter beschikking worden gesteld voor de volgende maatregelen:
- a) verbetering van het milieu in ernstig door de ijzer- en staalproductie aangetaste gebieden, het schoonmaken van niet meer gebruikte staalfabrieken en omliggende terreinen en het hieraan geven van een nieuwe bestemming, de modernisering van dergelijke gebouwen en terreinen ten behoeve van MKB's, landschapsvorming, het verrichten van kleine werkzaamheden ter verbetering van het aanzien van de bebouwde omgeving en aanleg van toegangswegen naar de nieuwe activiteiten;
- b) vernieuwing en modernisering van de sociale en economische infrastructuur (bijv. gemeenschappelijke voorzieningen, wegen, water- en elektriciteitsvoorziening) in ijzer- en staalgebieden, mits wordt aangetoond dat dergelijke maatregelen een integrerend en essentieel deel uitmaken van een beleid voor het economisch herstel van de betrokken gebieden;
- c) bouw van nieuwe kant-en-klare fabriekseenheden en werkplaatsen;
- d) bevordering van alternatieve economische activiteiten en met name oprichting of uitbreiding van MKB's, en wel via :
- steunverlening voor productieve investeringen;
 - verbeterde toegang tot risicodragend kapitaal;
 - totstandbrenging of ontwikkeling van gemeenschappelijke diensten;
 - steunverlening voor het verrichten van marktonderzoek en -studies en de totstandbrenging en het doen functioneren van commerciële netwerken;
 - stimulering van de samenwerking tussen bedrijven en onderzoekcentra, universiteiten, centra voor technologie-overdracht en opleidingscentra;
 - steunverlening ter bevordering van innovatie in de industriële en de dienstverleningssector via het verzamelen van gegevens over produkt- en werkwijzevernieuwing en de verspreiding hiervan en via steunverlening voor de commerciële toepassing van vernieuwingen in MKB's;
- e) steunverlening ter bevordering van het toerisme, met name het op het industriële erfgoed gebaseerd toerisme;

- f) steunverlening voor de oprichting of de uitbreiding van de werkzaamheden van organen voor economische omschakeling en regionale ontwikkelingsteams;
- g) steunverlening voor beroepsopleidings- en tewerkstellingsmaatregelen met name voor werklozen, door werkloosheid bedreigden en werknemers van MKB's en meer in het bijzonder voor hen die betrokken zijn bij een actie die van essentieel belang is voor de verwezenlijking van de ontwikkelings- en de omschakelingsdoelstellingen van het RESIDER-initiatief; ondersteuning van bestaande instellingen voor beroepsopleiding en bouw van nieuwe installaties voor alle mogelijke soorten beroepsopleiding in ijzer- en staalgebieden;
- h) rentesubsidies op EGKS-leningen voor investeringen in MKB's (EGKS-definitie) en voor het geschikt maken van terreinen voor industrieel gebruik;
- i) bevordering van grensoverschrijdende samenwerking tussen voormalige ijzer- en staalgebieden;
- j) in het kader van artikel 56 van het EGKS-Verdrag beschikbare herplaatsingssteun, met name steun voor het geven van een beroepsopleiding om ijzer- en staalarbeiders of werkloze ijzer- en staalarbeiders vaardigheden bij te brengen die in overeenstemming zijn met behoeften van de markt en hun inpassing in een veranderende economie te bevorderen;
- k) alle andere maatregelen die bijdragen tot de economische omschakeling van het betrokken gebied en waarvoor leningen van de Europese Investeringsbank (EIB) kunnen worden goedgekeurd.

IV. DE BIJDRAGE VAN DE GEMEENSCHAP AAN DE FINANCIERING VAN RESIDER

8. De RESIDER-Programma's zullen gezamenlijk door de Lid-Staat en de Gemeenschap worden gefinancierd. De totale bijdrage van het EFRO en het ESF voor de periode 1994-1997 voor de voor het RESIDER-initiatief in aanmerking komende ijzer- en staalgebieden wordt op 500 miljoen ecu geraamd.

In aanvulling hierop zou de EGKS in het kader van artikel 56 van het EGKS-Verdrag rentesubsidies op leningen en aanvullende herplaatsingssteun kunnen verstrekken, waarvan de omvang moet worden vastgesteld met inachtneming van de beschikbare middelen. Ook kunnen leningen van de EGKS en de EIB beschikbaar worden gesteld.

9. Het besluit van de Commissie aangaande het bedrag van de bijdrage van de communautaire begroting aan de afzonderlijke operationele programma's zal afhangen van de kwaliteit van het programma en de economische en sociale voorwaarden en de ontwikkelingsbehoeften van het gebied op het moment van het besluit, alsmede van de toekomstige verliezen aan arbeidsplaatsen. De steunpercentages zullen in overeenstemming met het bepaalde in de verordeningen betreffende de Structuurfondsen worden vastgesteld en zullen rekening houden met de financieringscapaciteiten van de betrokken nationale en regionale overheden. Bij de beoordeling van de kwaliteit van de programma's zal de Commissie met name rekening houden met de volgende elementen:

- het bestaan van een coherent regionaal beleid met duidelijke ontwikkelings- en omschakelingsdoelstellingen, waarin de doelstellingen van de operationele programma's voor de ijzer- en staalgebieden op passende wijze zijn geïntegreerd;
- het waarschijnlijk ontwikkelingseffect van de voorgestelde maatregelen en met name de bijdrage ervan tot de verwezenlijking van de doelstellingen van het operationeel programma;
- het aangetoonde aanvullende karakter van de bij de Gemeenschap aangevraagde middelen en de door de nationale en regionale overheden ter ondersteuning van de operationele programma's ter beschikking gestelde middelen;
- de waarschijnlijke doelmatigheid van de uitvoerings-, controle- en evaluatiemechanismen.

V. TENUITVOERLEGGING

10. Lid-Staten die gebieden willen voorstellen om voor RESIDER in aanmerking te komen, moeten hun voorstellen overeenkomstig de in hoofdstuk II van deze mededeling vermelde criteria, binnen een maand na de datum van bekendmaking van deze mededeling in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen bij de Commissie indienen. Met na die datum binnengekomen voorstellen behoeft de Commissie geen rekening te houden.

11. De Commissie stelt, na overleg met de betrokken Lid-Staten, een lijst van voor RESIDER in aanmerking komende ijzer- en staalgebieden vast, die zij binnen twee maanden na de uiterste datum voor ontvangst van voornoemde voorstellen van de Lid-Staten in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen bekendmaakt.

12. Aan Lid-Staten met op de door de Commissie gepubliceerde lijst voorkomende ijzer- en staalgebieden, die voor RESIDER in aanmerking wensen te komen, wordt verzocht gedetailleerde voorstellen voor operationele programma's of globale subsidies binnen vier maanden na de datum van bekendmaking van deze mededeling in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen in te dienen. Met na die datum binnengekomen voorstellen voor operationele programma's of subsidies behoeft door de Commissie geen rekening te worden gehouden.

De voorstellen moeten een beoordeling van de situatie omvatten, waarin de te bereiken doelstellingen worden vermeld en dienen tevens een tijdschema, criteria en procedures voor tenuitvoerlegging, controle en evaluatie te bevatten. Tijdens en na afloop van de planningsperiode zullen de resultaten van de door de Lid-Staten ingediende programma's door de Commissie worden geëvalueerd. Het Europese Parlement, het Comité van Beheer voor Communautaire Initiatieven en de toezichthoudende comités zullen in kennis worden gesteld van de resultaten van deze evaluaties en van de maatregelen die naar aanleiding daarvan worden genomen.

13. Wat de ultraperifere regio's betreft, moeten de in dit initiatief bedoelde maatregelen prioritair ten uitvoer worden gelegd in het kader van het communautaire initiatief REGIS en binnen de financiële middelen die voor dat initiatief beschikbaar zijn.

14. De samenwerking tussen begunstigden uit een zelfde Lid-Staat of uit verschillende Lid-Staten zal worden gestimuleerd om de uitwisseling van ervaringen, de verspreiding van de meest succesvolle oplossingen, gezamenlijke acties en vergelijkende evaluaties te bevorderen. De Commissie dringt er bij de Lid-Staten op aan met deze doelstelling rekening te houden bij de voorbereiding en, achteraf, bij het beheer van de programma's.

15. Alle correspondentie betreffende deze mededeling moet worden gericht aan:

De heer E. Landaburu
Directeur-generaal
Directoraat-generaal Regionaal Beleid
Commissie van de Europese Gemeenschappen
Wetstraat 200
B-1049 Brussel.

MEDEDELING AAN DE LID-STATEN

tot vaststelling van de richtsnoeren voor de operationele programma's of globale subsidies waarvoor de Lid-Staten voorstellen mogen indienen in het kader van een communautair initiatief voor de economische omschakeling van steenkoolwinningsgebieden

(RECHAR II)

(94/C 180/08)

1. In haar bijeenkomst van 15 juni 1994 besloot de Commissie van de Europese Gemeenschappen het communautair initiatief voor de economische omschakeling van steenkoolwinningsgebieden (hierna „RECHAR” te noemen) in de zin van artikel 11 van Verordening (EEG) nr. 4253/88, gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2082/93⁽¹⁾, en artikel 3, lid 2, van Verordening (EEG) nr. 4254/88, gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2083/93 van de Raad⁽²⁾, te verlengen voor de periode 1994-1997.

2. In het kader van RECHAR wordt in gebieden die beantwoorden aan de in deze mededeling vastgestelde richtsnoeren communautaire bijstand in de vorm van leningen en subsidies ter beschikking gesteld voor maatregelen die zijn vervat in door de Lid-Staten ingediende en door de Commissie goedgekeurde operationele programma's of verzoeken om globale subsidies.

I. ONTWIKKELINGSDOELSTELLINGEN

3. De Commissie nam dit besluit, omdat vele steenkoolwinningsgebieden tot de gebieden van de Gemeenschap behoren die het ernstigst werden of zullen worden getroffen door problemen van industriële herstructurering en het hun bijzonder moeilijk valt zich snel aan de veranderende economische omstandigheden aan te passen. Het communautaire initiatief is daarom bedoeld om problemen op te lossen die bepaalde categorieën regio's gemeenschappelijk hebben (artikel 3, lid 2, van Verordening (EEG) nr. 4254/88).

4. Het communautaire initiatief beoogt de economische omschakeling te bespoedigen door zich via inspanningen die een aanvulling vormen op de inspanningen geleverd in het kader van de overeenkomstig artikel 8 van Verordening (EEG) nr. 4253/88 opgestelde communautaire bestekken, op de zwaarst getroffen steenkoolwinningsgebieden te concentreren. Prioriteit zal worden verleend aan verbetering van het milieu, bevordering van nieuwe economische bedrijvigheid en de ontwikkeling van het menselijk potentieel. De regionale en plaatselijke overheden en de sociale partners moeten op de voor elke Lid-Staat meest passende wijze bij de opstelling en tenuitvoerlegging van de operationele programma's worden betrokken.

II. VASTSTELLING VAN DE VOOR RECHAR IN AANMERKING KOMENDE GEBIEDEN

5. Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds (ESF), de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) en de Europese Investeringsbank (EIB) kunnen steun ter beschikking stellen voor gebieden die reeds voorkomen op de lijst van voor RECHAR in aanmerking komende gebieden⁽³⁾, op voorwaarde dat deze gebieden nog behoren tot de overeenkomstig het bepaalde in Verordening (EEG) nr. 2052/88, gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2081/93⁽⁴⁾, onder doelstelling 1, 2 of 5b vallende regio's.

De Lid-Staten kunnen de Commissie voorstellen andere gebieden aan de lijst toe te voegen, op voorwaarde dat deze gebieden:

- a) behoren tot de overeenkomstig het bepaalde in Verordening (EEG) nr. 2052/88 van de Raad, gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2081/93⁽⁴⁾, onder doelstelling 1, 2 of 5b vallende regio's, onder voorbehoud van het in punt 6.3 hierna bepaalde;
- b) beantwoorden aan de in punt 6 genoemde criteria.

⁽¹⁾ PB nr. L 193 van 31. 7. 1993, blz. 24.

⁽²⁾ PB nr. L 193 van 31. 7. 1993, blz. 36.

⁽³⁾ PB nr. C 177 van 18. 7. 1990, blz. 2.

⁽⁴⁾ PB nr. L 193 van 31. 7. 1993, blz. 7.

De Commissie zal de gebieden die zij voornemens is aan de bestaande lijst van in aanmerking komende gebieden toe te voegen, vaststellen en bekendmaken, overeenkomstig het bepaalde in punt 11 van deze mededeling.

6. De gebieden die in aanmerking komen om vanaf 1994 te worden toegevoegd aan de lijst van gebieden die reeds voor RECHAR in aanmerking komen, zijn kleine administratieve eenheden onder het niveau NUTS III of groepen van aan elkaar grenzende dergelijke eenheden,
 - 6.1. waarin steenkoolwinningsactiviteiten plaatsvinden die zijn gedefinieerd als de winning uit ondergrondse (diepbouw) of bovengrondse (dagbouw) mijnen van steenkool of zwarte bruinkool (definitie van steenkoolwinningsactiviteiten van het EGKS-Verdrag), of de winning van bruine bruinkool;
 - 6.2. en die aan een van de volgende voorwaarden beantwoorden:
 - in deze gebieden zijn sinds 1 januari 1990 ten minste 1 000 arbeidsplaatsen in de steenkoolindustrie (alle arbeiders in dienst van een bedrijf dat zich bezighoudt met steenkoolwinningsactiviteiten als hiervoren gedefinieerd, en hierna „arbeidsplaatsen in de steenkoolindustrie” genoemd) verloren gegaan,
 - het aantal arbeidsplaatsen dat sinds die datum in de steenkoolindustrie verloren is gegaan en de aangekondigde toekomstige verliezen aan arbeidsplaatsen in de steenkoolindustrie bedragen te zamen 1 000 of meer,
 - het totale aantal sinds 1 januari 1990 in de steenkoolindustrie verloren gegane en bedreigde arbeidsplaatsen bedraagt 1 000 of meer. Wat het aantal bedreigde arbeidsplaatsen in deze industrie betreft, zal slechts rekening worden gehouden met die arbeidsplaatsen waarvan de Commissie en de Lid-Staten gezamenlijk van mening zijn dat zij gevaar lopen, met name in verband met de hoge produktiekosten ten opzichte van het communautaire gemiddelde of de geologische voorwaarden die de steenkoolindustrie in dat betrokken gebied kent. Deze voorwaarden moeten door de betrokken Lid-Staat met het nodige bewijsmateriaal worden aangetoond.
 - 6.3. Daarnaast kunnen de Lid-Staten voorstellen om een beperkt aantal andere gebieden eveneens in aanmerking te nemen, op voorwaarde dat het gaat om gebieden die in hoge mate afhankelijk zijn van de steenkoolindustrie, daarbij ook rekening houdend met andere factoren zoals een hoge werkloosheid, degradatie van het milieu, isolement of een perifere ligging. De Lid-Staten wordt verzocht een en ander met de nodige gegevens te staven.

III. IN AANMERKING KOMENDE MAATREGELEN

7. Communautaire steun, in de vorm van hetzij leningen hetzij subsidies, kan in het kader van het RECHAR-Programma ter beschikking worden gesteld voor de volgende maatregelen:
 - a) Verbetering van het milieu in ernstig door de steenkoolwinning aangetaste gebieden. Deze maatregelen omvatten de sanering van steenberggen, het schoonmaken van niet meer gebruikte mijngebouwen en omliggende terreinen en het hieraan geven van een nieuwe bestemming, de modernisering van dergelijke gebouwen en terreinen ten behoeve van MKB's, landschapsvorming, de uitvoering van werkzaamheden om grondverzakkingen tegen te gaan, het verrichten van kleine werkzaamheden ter verbetering van het uitzicht van de bebouwde omgeving en de aanleg van toegangswegen naar de nieuwe activiteiten;
 - b) Herstel en modernisering van de sociale en economische infrastructuur (bijv. gemeenschappelijke voorzieningen, wegen, water- en elektriciteitsvoorziening) in mijsdorpen, mits wordt aangetoond dat dergelijke maatregelen een integrerend en essentieel deel uitmaken van een beleid voor het economisch herstel van de betrokken gebieden;
 - c) Bouw van nieuwe kant-en-klare fabriekseenheden en werkplaatsen;
 - d) Bevordering van alternatieve economische activiteiten en met name de oprichting of uitbreiding van MKB's en wel via:
 - steunverlening voor produktieve investeringen,
 - verbeterde toegang tot risicodragend kapitaal,
 - totstandbrenging of ontwikkeling van gemeenschappelijke diensten,
 - steunverlening voor het verrichten van marktonderzoek en studies voor de totstandbrenging en het doen functioneren van commerciële netwerken,

- stimulering van de samenwerking tussen bedrijven en onderzoekcentra, universiteiten, centra voor technologie-overdracht en opleidingscentra,
 - steunverlening voor het bevorderen van innovatie in de industriële en de dienstverleningssector via het verzamelen van gegevens over produkt- en werkwijzevernieuwing en de verspreiding hiervan en via steunverlening voor de commerciële toepassing van vernieuwingen in MKB's;
- e) Steunverlening voor het bevorderen van het toerisme, met name het op het industriële erfgoed gebaseerde toerisme;
- f) Steunverlening voor de oprichting of de uitbreiding van de werkzaamheden van organen voor economische omschakeling en van regionale ontwikkelingsteams;
- g) Steunverlening voor beroepsopleidings- en tewerkstellingsmaatregelen, met name voor werklozen, door werkloosheid bedreigden en werknemers van MKB's en meer in het bijzonder voor hen die betrokken zijn bij een actie die van essentieel belang is voor de verwezenlijking van de ontwikkelings- en omschakelingsdoelstellingen van het RECHAR-initiatief; ondersteuning van bestaande instellingen voor beroepsopleiding en bouw van nieuwe installaties voor alle mogelijke soorten beroepsopleiding in steenkoolwinningsgebieden;
- h) Rentesubsidies op EGKS-leningen voor investeringen in MKB's (EGKS-definitie) en voor het geschikt maken van terreinen voor industrieel gebruik;
- i) Bevordering van grensoverschrijdende samenwerking tussen voormalige steenkoolwinningsgebieden;
- j) In het kader van artikel 56 van het EGKS-Verdrag beschikbare herplaatsingssteun;
- k) Alle andere maatregelen die bijdragen tot de economische omschakeling van het betrokken gebied en waarvoor leningen van de EIB kunnen worden goedgekeurd.

IV. BIJDRAGE VAN DE GEMEENSCHAP AAN DE FINANCIERING VAN RECHAR

8. De RECHAR-Programma's zullen gezamenlijk door de Lid-Staat en de Gemeenschap worden gefinancierd. In voor het RECHAR-initiatief in aanmerking komende steenkoolwinningsgebieden wordt de totale bijdrage van het EFRO en het ESF voor de periode 1994 tot en met 1997 op 400 miljoen ecu geraamd.

In aanvulling hierop zou de EGKS rentesubsidies op leningen en aanvullende herplaatsingssteun in het kader van artikel 56 van het EGKS-Verdrag kunnen verstrekken, waarvan de bedragen moeten worden vastgesteld met inachtneming van de beschikbare middelen. Ook kunnen leningen van de EGKS en EIB beschikbaar worden gesteld.

9. Het besluit van de Commissie aangaande het bedrag van de bijdrage van de communautaire begroting aan de afzonderlijke operationele programma's zal afhangen van de kwaliteit van het programma en de economische en sociale voorwaarden en de ontwikkelingsbehoeften van het gebied op het moment van het besluit, alsmede van de toekomstige verliezen aan arbeidsplaatsen. De steunpercentages zullen in overeenstemming met het bepaalde in de verordeningen betreffende de Structuurfondsen worden vastgesteld en zullen rekening houden met de financieringscapaciteiten van de betrokken nationale en regionale overheden. Bij de beoordeling van de kwaliteit van de programma's zal de Commissie met name rekening houden met de volgende elementen:

- het bestaan van een coherent regionaal beleid met duidelijke ontwikkelings- en omschakelingsdoelstellingen waarin de doelstellingen van de operationele programma's voor de steenkoolwinningsgebieden op passende wijze zijn geïntegreerd;
- het waarschijnlijke ontwikkelingseffect van de voorgestelde maatregelen en met name hun bijdrage aan de verwezenlijking van de doelstellingen van het operationeel programma;
- het aangetoonde aanvullend karakter van de bij de Gemeenschap aangevraagde middelen en de door de nationale en regionale overheden ter ondersteuning van de operationele programma's ter beschikking gestelde middelen;
- de waarschijnlijke doelmatigheid van de uitvoerings-, controle- en evaluatiemechanismen.

V. TENUITVOERLEGGING

10. Lid-Staten die voor het RECHAR-Programma gebieden willen voorstellen die nog niet in de in PB nr. C 177 van 18 juli 1990 gepubliceerde lijst voorkomen, moeten hun voorstellen, die voldoen aan de in hoofdstuk II van deze mededeling vermelde criteria, binnen een maand na de datum van bekendmaking van deze mededeling in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen, bij de Commissie indienen. Met na die datum binnengekomen voorstellen behoeft de Commissie geen rekening te houden.

11. De Commissie stelt, na overleg met de betrokken Lid-Staten, een herziene lijst van voor RECHAR in aanmerking komende steenkoolwinningsgebieden vast, die zij binnen twee maanden na de uiterste datum van ontvangst van voornoemde voorstellen van de Lid-Staten, in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen bekendmaakt. De Commissie kan deze lijst achteraf uitbreiden.

12. Aan Lid-Staten met op de door de Commissie gepubliceerde herziene lijst voorkomende steenkoolwinningsgebieden, die voor RECHAR in aanmerking wensen te komen, wordt verzocht gedetailleerde voorstellen voor operationele programma's of globale subsidies, of voor wijzigingen op een bestaand operationeel programma dat specifiek is voor RECHAR of een in het kader van een communautair bestek vastgesteld besluit, binnen vier maanden na de datum van bekendmaking van deze mededeling in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen in te dienen. Met na die datum binnengekomen voorstellen voor operationele programma's of globale subsidies behoeft door de Commissie geen rekening te worden gehouden.

De voorstellen moeten een beoordeling van de situatie omvatten, waarin de te bereiken doelstellingen worden vermeld en dienen tevens een tijdschema, criteria en procedures voor tenuitvoerlegging, controle en evaluatie te bevatten. Tijdens en na afloop van de planningsperiode zullen de resultaten van de door de Lid-Staten ingediende programma's door de Commissie worden geëvalueerd. Het Europese Parlement, het Comité van Beheer voor Communautaire Initiatieven en de toezichthoudende comités zullen in kennis worden gesteld van de resultaten van deze evaluaties en van de maatregelen die naar aanleiding daarvan worden genomen.

13. Wat de ultraperifere regio's betreft, moeten de in dit initiatief bedoelde maatregelen prioritair ten uitvoer worden gelegd in het kader van het communautaire initiatief REGIS en binnen de financiële middelen die voor dat initiatief beschikbaar zijn.

14. De samenwerking tussen begunstigden uit een zelfde Lid-Staat of uit verschillende Lid-Staten zal worden gestimuleerd om de uitwisseling van ervaringen, de verspreiding van de meest succesvolle oplossingen, gezamenlijke acties en vergelijkende evaluaties te bevorderen. De Commissie dringt er bij de Lid-Staten op aan met deze doelstelling rekening te houden bij de voorbereiding en ook later, bij het beheer van de programma's.

15. Alle correspondentie betreffende deze mededeling moet worden gericht aan:

De heer E. Landaburu
Directeur-generaal
Directoraat-generaal Regionaal Beleid
Commissie van de Europese Gemeenschappen
Wetstraat 200
B-1049 Brussel.

MEDEDELING AAN DE LID-STATEN

tot vaststelling van de richtsnoeren voor de operationele programma's of globale subsidies die de Lid-Staten worden verzocht op te stellen in het kader van een communautair initiatief: „Aanpassing van de werknemers aan de gewijzigde omstandigheden in het bedrijfsleven (ADAPT)”, dat gericht is op de bevordering van de werkgelegenheid en de aanpassing van de werknemers aan de gewijzigde omstandigheden in het bedrijfsleven

(94/C 180/09)

1. De Commissie van de Europese Gemeenschappen heeft tijdens haar vergadering van 15 juni 1994 besloten tot invoering van een initiatief inzake „Aanpassing van de werknemers aan de gewijzigde omstandigheden in het bedrijfsleven (ADAPT)” in de context van artikel 11 van Verordening (EEG) nr. 4253/88 van de Raad, als gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2082/93 van de Raad.

2. In het raam van dit initiatief kan de Gemeenschap subsidies toekennen voor maatregelen die voldoen aan de in deze mededeling neergelegde richtsnoeren en deel uitmaken van door de Lid-Staten ingediende en door de Europese Commissie goedgekeurde voorstellen voor operationele programma's of globale subsidies. Daarnaast kunnen andere communautaire financiële instrumenten een passende bijdrage tot dit initiatief leveren.

I. DOELSTELLINGEN

3. Dit initiatief heeft tot doel een bijdrage te leveren tot de aanpassing van de werknemers aan de gewijzigde omstandigheden in het bedrijfsleven en tot de verbetering van het functioneren van de arbeidsmarkt met het oog op de groei, de werkgelegenheid en het concurrentievermogen in de Europese Unie. Als zodanig is het een rechtstreeks vervolg op het Witboek van de Commissie over Groei, Concurrentievermogen en Werkgelegenheid, dat in december 1993 aan de Europese Raad is voorgelegd.

4. Het initiatief heeft vier onderling verwante doelstellingen:

- a) de aanpassing van de werknemers aan de gewijzigde omstandigheden in het bedrijfsleven versnellen;
- b) het concurrentievermogen van de industrie, de diensten en de handel vergroten;
- c) werkloosheid voorkomen door ontwikkeling van de werknemers en wel door hun kwalificaties en hun interne en externe flexibiliteit te verbeteren en voor een grotere beroeps-mobiliteit te zorgen;
- d) het vooruitlopen op en versnellen van de ontwikkeling van nieuwe banen en nieuwe activiteiten, meer bepaald deze die arbeidsintensief zijn; hier behoort het gebruikmaken van de mogelijkheden die kleine en middelgrote ondernemingen bieden.

5. Het gehele initiatief zal profiteren van de actieve kruisbestuiving van ideeën en ervaringen. Bij het indienen van steunaanvragen in het kader van dit initiatief dienen de Lid-Staten ervoor te zorgen dat het algemene pakket voorstellen een evenwichtige reeks acties bevat die verband houden met elk van de in punt 7 van deze mededeling opgesomde hoofdcategorieën van in aanmerking komende maatregelen.

De Commissie zal, in partnerschap met de Lid-Staten, er trachten te zorgen voor complementariteit tussen maatregelen die in het raam van dit initiatief worden gesteund en deze die worden ingediend in het kader van het initiatief inzake werkgelegenheid en ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen en het MKB-initiatief, alsmede die welke in het kader van andere communautaire programma's worden gesteund, in het bijzonder op het gebied van de beroepsopleiding en de bevordering van gelijke kansen voor vrouwen.

II. PRIORITEITEN

6. Dit initiatief is bedoeld om, naast de maatregelen die de Lid-Staten zelf hebben getroffen en de andere activiteiten die door het Europees Sociaal Fonds worden gesteund, overal in de Gemeenschap te dienen als katalysator voor innovatie alsmede voor de georganiseerde overdracht van kennis en de verspreiding van goede praktijken tussen de Lid-Staten. Er zal aandacht worden gegeven aan acties ter bevordering van gelijke kansen voor vrouwen.

Om de toegevoegde waarde voor de Gemeenschap te vergroten dienen de voorstellen van de Lid-Staten er met name op gericht te zijn:

- a) de aanpassing van de in gevaar verkerende werknemers te bevorderen door middel van beroepsopleiding en herscholing, beroepskeuzevoorlichting en -adviezen, in het bijzonder voor werknemers die te maken hebben met ontwikkelingen in hun taakeisen in verband met gewijzigde omstandigheden en met name:
 - nieuwe technische produktiesystemen;
 - nieuwe productieprocedures;
 - beheer en organisatie van de arbeid (totale-kwaliteitsstrategieën);
 - gebruik van moderne communicatie- en informatiesystemen;
 - verscherping van de milieu-eisen;
 - rationeel energiegebruik;
 - produktontwerpen;
 - verandering in marketingstrategieën.
- b) partnerschap en samenwerking tussen onderzoekcentra, ondernemingen, opleidingsinstaties en overheden te bevorderen en met name:
 - de ondernemingen aan te moedigen hun werknemers op te leiden ten einde een snelle toepassing mogelijk te maken van de resultaten van onderzoek en ontwikkeling die beantwoorden aan de concrete behoeften van de ondernemingen, in het bijzonder ten aanzien van de toepassing van nieuwe technologieën;
 - het vermogen te vergroten van de aanbieders van opleidingen om de in dit verband noodzakelijke opleiding te geven.
- c) netwerken en samenwerking tot stand te brengen tussen producenten, leveranciers en afnemers; hierbij worden zowel grote ondernemingen en leveranciers als kleine en middelgrote ondernemingen betrokken, met name om de overdracht van relevante know-how en goede praktijken te stimuleren en om het vermogen van ondernemingen te verbeteren om hun werknemers op te leiden, in het bijzonder om te voorzien in de specifieke behoeften van het midden- en kleinbedrijf.

In dit verband zal een bijzondere inspanning worden geleverd om:

- de essentiële synergie van onderling verwante bedrijfs- en opleidingsplannen te waarborgen;
- de ontwikkeling van concurrerende clusteractiviteiten en de deelneming van kleine en middelgrote ondernemingen aan ondernemingsnetwerken te bevorderen.

Om ervoor te zorgen dat werknemers en werkneemsters op gelijke voet en volledig aan opleidingen kunnen deelnemen, dienen passende faciliteiten voor het opvangen van kinderen beschikbaar te worden gesteld.

Deze lijst met prioriteiten is niet volledig en kan worden aangepast in het licht van de zich wijzigende omstandigheden in het bedrijfsleven.

III. IN AANMERKING KOMENDE MAATREGELEN

7. Onderstaande lijst met maatregelen vermeldt alle acties die in het raam van dit initiatief kunnen worden gefinancierd. Lid-Staten die voorstellen voor operationele programma's of globale subsidies opstellen, wordt verzocht in samenwerking met de Commissie een beknoptere lijst met maatregelen vast te stellen waarop de financiële bijstand moet worden geconcentreerd.

De in aanmerking komende maatregelen dienen enkele specifieke kenmerken te vertonen. Zij moeten:

- a) een totale transnationale dimensie vertonen, waarin voorrang wordt verleend aan transnationale uitwisseling, samenwerking en verspreiding van informatie, waarbij partners in regio's worden betrokken waarvoor doelstelling 1 geldt;
- b) vernieuwend zijn;
- c) voorrang verlenen aan de verbetering van de efficiëntie van opleidings- en arbeidsbemiddelingsystemen en -diensten en aan de ontwikkeling van de doorzichtigheid der kwalificaties;

- d) een actievere en beter gecoördineerde benadering op lokaal niveau te stimuleren om het effect voor de werkgelegenheid te vergroten, door alle door de Lid-Staten aangewezen relevante actoren met inbegrip van de lokale en regionale overheden, de economische en sociale partners en de opleidingsinstanties, te betrekken bij de planning, de tenuitvoerlegging en de evaluatie van de projecten;
- e) de communautaire beleidsmaatregelen alsmede de communautaire programma's met name op het gebied van de menselijke hulpbronnen en de integratie in de arbeidsmarkt te versterken;
- f) voor de noodzakelijke flexibiliteit te zorgen om behoeften te bevredigen die in de eerste planningfase niet te voorzien zijn en waarvoor een bijzondere inspanning van de Gemeenschap noodzakelijk is.

Onderstaande maatregelen komen in aanmerking:

1) *Opleiding, beroepskeuzevoorlichting en -advies, waaronder:*

- steun in de vorm van expertise voor groepen ondernemingen, bedoeld om hen te helpen de gevolgen te identificeren van veranderingen in de bedrijfsomgeving en om bedrijfsplannen vast te stellen en op te zetten en de desbetreffende opleidingsplannen en -acties uit te voeren;
- steun voor de ontwikkeling en uitvoering van opleidingsplannen die verband houden met nieuwe kwalificaties en vaardigheden van het personeel in de betrokken ondernemingen, gekoppeld aan veranderingen in de produktiesystemen door middel van het tot stand brengen van samenwerking tussen onderwijsinstellingen, onderzoekcentra, bureaus voor economische ontwikkeling en ondernemingen;
- ontwikkeling en beschikbaarstelling van beroepskeuzevoorlichtings- en advies-systemen voor werknemers die getroffen worden door de veranderingen in verschillende economische sectoren en met name voor hen die bedreigd worden door werkloosheid en voor hen die in kleine en middelgrote ondernemingen werken;
- steun voor kleine en middelgrote ondernemingen bij het opzetten en uitvoeren van interne en externe programma's voor continue opleiding;
- opleidingsacties ter verbetering van het vermogen van ondernemers en managers om zich aan te passen aan de gewijzigde omstandigheden en op het ontwerp van de desbetreffende bedrijfsplannen; speciale aandacht zal worden besteed aan het verbeteren van de managementkwaliteit in kleine en middelgrote ondernemingen.

2) *Anticipatie, bevordering van netwerken en nieuwe kansen op werk, waaronder:*

- anticipatie van trends op de arbeidsmarkt en van behoeften aan vaardigheden/kwalificaties in verband met de veranderende omgeving van de industrie en de dienstensector, door middel van sectorale en regionale netwerken die worden opgezet om de trends te analyseren in: markten, produktiesystemen, ondernemingsorganisatie, verhouding tussen werkgevers en werknemers, werkgelegenheid en daarmee samenhangende kwalificaties en de plaatselijke ondersteuningsstructuren en diensten ten behoeve van ondernemingen; deze netwerken dienen nauw samen te werken met de economische en sociale partners, aanbieders van opleidingen en diensten voor arbeidsbemiddeling;
- aanmoediging van samenwerking en opleiding op nieuwe terreinen van economische activiteit, met het oog op het scheppen van nieuwe kansen op werk;
- steun voor lokale werkgelegenheidsinitiatieven waaronder partnerschappen tussen overheden en particulieren, ten einde strategieën voor economische ontwikkeling te combineren met opleidingsactiviteiten ten behoeve van de getroffen werknemers.

3) *Aanpassing van de structuren en systemen voor ondersteuning, waaronder:*

- bevordering van samenwerking en uitwisseling tussen ondernemingen en het onderzoek op het gebied van overdracht van technologie aan plaatselijke arbeidsmarkten en economische sectoren die het hardst zijn getroffen door de verandering in de werkgelegenheid en van opleiding aan ondernemingen en instanties voor beroepsopleiding;

- steun voor de ontwikkeling van plannen voor de opleiding van opleiders in de aanpassing van werknemers aan de gewijzigde omstandigheden in het bedrijfsleven en de veranderingen in produktiesystemen die voor dit initiatief zijn geschetst;
- steun voor acties ter bevordering van regionale, interregionale en transnationale samenwerking tussen ondernemingen, in het bijzonder opleiding in het opzetten van gezamenlijke dienstverlening (bij voorbeeld onderzoek, ontwerp en marketing).

4) *Informatie, verspreiding en bewustmakingsacties, waaronder:*

- ontwikkeling van databases betreffende werkgelegenheids- en aanpassingsacties die gericht zijn op de aanpassing van werknemers aan gewijzigde omstandigheden en koppeling aan databases betreffende voortgezette opleiding;
- bevordering van de verspreiding van de beste praktijken en uitwisseling van ervaringen op basis van een interregionale en transnationale benadering waarin toepassing wordt gestimuleerd van toereikende opleidingsplannen en om het multiplicatoreffect te vergroten;
- studies die betrekking hebben op gewijzigde omstandigheden in het bedrijfsleven met bijzondere aandacht voor management, organisatie, technologische vernieuwing, nieuwe produktiesystemen en -procedures, communicatie- en informatiesystemen, milieufactoren en hun gevolgen voor de werkgelegenheid en de vaardigheden/kwalificaties van het personeel, gekoppeld aan de opleidingsmethoden en -resultaten, de opleiding van opleiders en beroepsopleidingsactiviteiten;
- bewustmakingsacties gericht op de verschillende economische sectoren, diensten voor opleiding en arbeidsbemiddeling, onderzoeksinstituten, kamers van koophandel en fabrieken, werkgevers- en werknemersorganisaties en de overheid en andere actoren, in het bijzonder door middel van specifieke seminars voor uitwisseling en van publicatie van voorbeelden van goede praktijken; steun voor informatiediensten en ondersteunende structuren zoals netwerken voor de verspreiding van deze informatie.

IV. IN AANMERKING KOMENDE REGIO'S EN CONCENTRATIE

8. Dit initiatief is toepasbaar op het gehele grondgebied van de Unie. Speciale nadruk zal echter worden gelegd op de behoeften van de minder ontwikkelde regio's.

V. TECHNISCHE BIJSTAND

9. Op initiatief van de Lid-Staten of van de Commissie zal technische bijstand beschikbaar zijn; hieraan zal zowel in de fase van de opstelling van programma's als in de daarop volgende uitvoeringsfase steun worden verleend. De technische bijstand kan inhouden:

- de verspreiding van informatie en andere bewustmakingsacties;
- de verlening van diensten door adviseurs en deskundigen;
- de organisatie van bilaterale of multilaterale bijeenkomsten tussen de Lid-Staten en actief deelnemende organisaties om de samenwerking te bevorderen;
- de ontwikkeling en het gezamenlijk gebruik van databases betreffende de arbeidsmarkt, opleiding en arbeidsbemiddeling en andere aspecten van de arbeidsmarktorganisatie;
- de verrichting van studies over vernieuwende methoden en de resultaten van opleiding, opleiding van opleiders en beroepskeuzevoorlichting;
- hulp bij evaluatieprocedures en -praktijken;
- de oprichting of uitbreiding van netwerken in de gehele Gemeenschap ter bevordering van de vernieuwing en de transnationale samenwerking.

Er dient te worden gezorgd voor een aanpak die coherent is en is gecoördineerd met de desbetreffende communautaire programma's, met name ten aanzien van databases, netwerken en de verspreiding van informatie. Wanneer de Commissie voorstelt om met een nieuw netwerk te beginnen, zal zij de Lid-Staten daar tijdig over informeren.

VI. COMMUNAUTAIRE FINANCIERING

10. De acties in het kader van dit initiatief zullen gezamenlijk worden gefinancierd door de Lid-Staten, de Gemeenschap en zo nodig door ondernemingen en andere organisaties. Wanneer werknemers van ondernemingen aan de verschillende operaties deelnemen, moeten de betrokken ondernemingen een passend deel van hun kosten dragen.

11. De totale bijdrage uit de Structuurfondsen voor de periode 1994-1999 wordt geraamd op 1,4 miljard ecu, waarvan 0,4 miljard aan regio's zal worden toegewezen waarvoor doelstelling 1 geldt.

12. De verdeling van de middelen krachtens dit initiatief over de Lid-Staten zal worden gebaseerd op de relatieve ernst van de structurele problemen, waaronder met name de relevante werkloosheidscijfers, alsmede de kwaliteit van de voorstellen die worden ingediend voor operationele programma's en globale subsidies.

13. Het steunpercentage zal in overeenstemming zijn met de bepalingen van de verordeningen betreffende de Structuurfondsen. Krachtens de bepalingen voor de technische bijstand kan voor de transnationale acties een maximale bijstand worden toegewezen.

VII. TENUITVOERLEGGING

14. De Lid-Staten wordt verzocht binnen vier maanden na publikatie van deze mededeling voorstellen voor ondersteuning in te dienen in de vorm van operationele programma's of globale subsidies. In dit laatste geval zal de communautaire bijstand rechtstreeks worden verleend aan gedecentraliseerde organisaties die voor de tenuitvoerlegging verantwoordelijk zijn; hiertoe behoren ook organisaties die verantwoordelijk zijn voor het beheer van transnationale acties en door de betrokken Lid-Staat zijn aangewezen.

15. Wat de ultraperifere regio's betreft, moeten de in dit initiatief bedoelde maatregelen ten uitvoer worden gelegd in het kader van het communautaire initiatief REGIS en binnen de financiële middelen die voor dat initiatief beschikbaar zijn.

16. De Lid-Staten wordt verzocht tijdens de opstelling van de verzoeken de voornaamste prioriteiten en in aanmerking komende maatregelen alsmede de mechanismen voor de tenuitvoerlegging met de Commissie te bespreken.

17. Er kan gebruik worden gemaakt van de bepalingen voor transnationale operationele programma's waarbij twee of meer Lid-Staten, op eigen initiatief of op verzoek van de Commissie, één enkele aanvraag om bijstand kunnen indienen. Als reactie op dergelijke aanvragen kan de Commissie, in overleg met de Lid-Staten in kwestie, één enkele beslissing nemen over het toekennen van financiële steun.

18. In de context van operationele programma's of globale subsidies dienen de maatregelen te worden geïdentificeerd overeenkomstig de hoofddoelstellingen van de Structuurfondsen. De voorstellen moeten een algemene beoordeling van de situatie omvatten, waarin de te bereiken doelstellingen worden vermeld en dienen tevens een tijdschema, criteria en procedures voor tenuitvoerlegging, controle en evaluatie te bevatten.

19. In elke Lid-Staat zal één enkel toezichthoudend comité voor het initiatief als geheel verantwoordelijk zijn.

20. Voorgesteld wordt bijzondere ondersteuningsstructuren voor het initiatief te ontwikkelen. De samenwerking met andere betrokken communautaire actieprogramma's op het gebied van de menselijke hulpbronnen en de gewijzigde omstandigheden in het bedrijfsleven, in het bijzonder de regionale omschakelingsinitiatieven en het initiatief voor kleine en middelgrote ondernemingen en de betrokken communautaire actieprogramma's, in het bijzonder de actieprogramma's voor beroepsopleiding, zal ook worden versterkt wat betreft de richtsnoeren, de technische bijstand, gezamenlijke operaties en netwerken, de follow-up van projecten, de evaluatie, het onderzoek en de verspreiding van informatie. De bij deze initiatieven betrokken nationale autoriteiten zullen onderlinge afspraken maken met degenen die bij andere daarmee verband houdende communautaire programma's zijn betrokken om ervoor te zorgen dat bij de selectie van de projecten naar maximale complementariteit en een minimale overlapping tussen deze programma's wordt gestreefd.

21. De Commissie zal de Lid-Staten vragen programma's te formuleren en uit te voeren ten einde de omstandigheden voor transnationale samenwerking te optimaliseren.

VIII. EVALUATIE

22. Tijdens en na afloop van de planningsperiode zullen de resultaten van de door de Lid-Staten ingediende programma's door de Commissie worden geëvalueerd. Voor deze evaluatie zal de Commissie gebruik maken van de doelstellingen die overeenkomstig deel VII, punt 18, door de Lid-Staten zijn gespecificeerd, welke doelstellingen de belangrijkste toetssteen vormen om de voortgang van de programma's te beoordelen. In functie van de gewenste objectieven en de doorgevoerde maatregelen zal deze evaluatie gegevens ter beschikking stellen betreffende de doelgroepen met inbegrip van de finaal begunstigden. Het Europees Parlement, het Comité van beheer voor communautaire initiatieven en het comité als bedoeld in deel VII, punt 19, van deze mededeling zullen in kennis worden gesteld van de resultaten van deze evaluatie en van de maatregelen die naar aanleiding daarvan worden genomen.

23. Alle correspondentie over deze mededeling moet worden gericht aan onderstaand adres:

De heer H.C. Jones
Plaatsvervangend directeur-generaal
Directoraat-generaal Werkgelegenheid, Arbeidsverhoudingen en Sociale Zaken
Commissie van de Europese Gemeenschappen
Wetstraat 200
B-1049 Brussel.

MEDEDELING AAN DE LID-STATEN

tot vaststelling van de richtsnoeren voor de operationele programma's/globale subsidies die de Lid-Staten worden verzocht op te stellen in het kader van een communautair initiatief inzake „Werkgelegenheid en ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen”

(94/C 180/10)

1. De Commissie van de Europese Gemeenschappen heeft tijdens haar vergadering van 15 juni 1994 besloten tot de invoering van een initiatief inzake „Werkgelegenheid en ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen” in de context van artikel 11 van Verordening (EEG) nr. 4253/88 van de Raad, als gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2080/93 van de Raad.

2. In het raam van dit initiatief kan de Gemeenschap subsidies toekennen voor maatregelen die voldoen aan de in deze mededeling neergelegde richtsnoeren en deel uitmaken van door de Lid-Staten ingediende en door de Europese Commissie goedgekeurde voorstellen voor operationele programma's of globale subsidies. Daarnaast kunnen andere communautaire financiële instrumenten een passende bijdrage tot dit initiatief leveren.

I. DOELSTELLINGEN

3. Dit initiatief heeft tot doel een bijdrage te leveren tot de ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen en het beter functioneren van de arbeidsmarkt om zodoende de groei van de werkgelegenheid, de sociale solidariteit in de Europese Unie en gelijke kansen voor vrouwen op de arbeidsmarkt te bevorderen. Als zodanig is het een rechtstreeks vervolg op het Witboek van de Commissie over Groei, Concurrentievermogen en Werkgelegenheid, dat voornamelijk de bedoeling heeft de hoogste prioriteit te verlenen aan pro-actieve arbeidsmarktmaatregelen ter stimulering van een groei die meer werkgelegenheid oplevert.

4. Het initiatief heeft drie onderling verwante doelstellingen, overeenkomstig de drie afzonderlijke, doch onderling verbonden deelinitiatieven:

- a) bevordering van gelijke kansen op werk voor vrouwen, met name via maatregelen op het gebied van opleiding en vergemakkelijking van de toegang tot toekomstgerichte en leidende functies („Werkgelegenheid-NOW”);
- b) verbetering van het uitzicht op werk van gehandicapten en andere kansarme groepen („Werkgelegenheid-HORIZON”);
- c) bevordering van de inpassing in de arbeidsmarkt van jongeren, in het bijzonder van hen zonder basiskwalificaties of -opleiding („Werkgelegenheid-YOUTHSTART”).

5. Het gehele initiatief zal profiteren van de positieve resultaten van de actieve kruisbestuiving van ideeën en ervaringen die binnen elk deelinitiatief wordt bevorderd. Er is een gecoördineerde reactie vereist voor het indienen van aanvragen voor steun in het kader van dit initiatief. De Lid-Staten dienen te garanderen dat het algemeen pakket voorstellen een evenwichtige reeks is van met elk van deelinitiatieven verband houdende maatregelen. Ook moeten de voorstellen de actiesamenhang tussen de drie deelinitiatieven waarborgen.

De Commissie zal, in partnerschap met de Lid-Staten, trachten te garanderen dat maatregelen die in het kader van dit initiatief worden gesteund, complementair zijn met die welke in het kader van andere communautaire programma's, in het bijzonder op het gebied van de beroepsopleiding, worden ondersteund.

II. PRIORITEITEN

6. Dit initiatief is bedoeld om, naast de maatregelen die de Lid-Staten zelf hebben getroffen en de andere activiteiten die door het Europees Sociaal Fonds worden gesteund, overal in de Gemeenschap te dienen als katalysator voor innovatie alsmede voor de georganiseerde overdracht van kennis en de verspreiding van goede praktijken tussen de Lid-Staten.

Om de toegevoegde waarde voor de Gemeenschap te vergroten dienen de voorstellen van de Lid-Staten met name:

- a) een globale transnationale dimensie te vertonen, waarin voorrang wordt verleend aan transnationale uitwisseling, samenwerking en verspreiding van informatie, vooral met betrekking tot partners in regio's waarvoor doelstelling 1 geldt;
- b) uit maatregelen en acties te bestaan die vernieuwend zijn;
- c) voorrang te verlenen aan de verbetering van de efficiëntie van opleidings- en plaatsings-systemen en -diensten en aan de ontwikkeling van de doorzichtigheid van de kwalificaties;
- d) een actievere en beter gecoördineerde benadering op plaatselijk niveau te stimuleren om het effect voor de werkgelegenheid te vergroten, door alle door de Lid-Staten aangewezen relevante actoren met inbegrip van de lokale en regionale overheden, de economische en sociale partners en de opleidingsinstanties, te betrekken bij de planning, de tenuitvoerlegging en de evaluatie van de projecten;
- e) de communautaire beleidsmaatregelen alsmede de communautaire programma's met name op het gebied van de menselijke hulpbronnen en de integratie in de arbeidsmarkt, te versterken;
- f) voor de noodzakelijke flexibiliteit te zorgen om behoeften te bevredigen die in de eerste planningfase niet te voorzien zijn en waarvoor een bijzondere inspanning van de kant van de Gemeenschap noodzakelijk is.

III. IN AANMERKING KOMENDE REGIO'S EN CONCENTRATIE

7. Dit initiatief is toepasbaar op het gehele grondgebied van de Europese Unie. Speciale nadruk moet echter worden gelegd op de behoeften van de minder ontwikkelde regio's. Een aantal van de maatregelen zal dus alleen van toepassing zijn op prioritaire regio's (doelstelling 1, 2 en 5b).

IV. IN AANMERKING KOMENDE MAATREGELEN

8. In de hieronder volgende lijst staan alle in aanmerking komende maatregelen vermeld die krachtens dit initiatief kunnen worden gefinancierd. Lid-Staten die voorstellen voor operationele programma's of voor globale subsidies opstellen, wordt verzocht in samenwerking met de Commissie een beknoptere lijst met maatregelen per deelinitiatief vast te stellen waarop de financiële bijstand moet worden geconcentreerd.

9. „Werkgelegenheid-NOW” (*gelijke kansen op werk voor vrouwen*)

Dit deelinitiatief wil door de bevordering van gelijke kansen op werk de werkloosheid onder vrouwen helpen terugdringen en de positie verbeteren van vrouwen die al in het arbeidsproces zijn opgenomen. Het zal de ontwikkeling van vernieuwende strategieën bevorderen om zodoende te reageren op veranderingen in de organisatie van de arbeid en in de eisen die aan de taak worden gesteld.

De transnationale dimensie van het initiatief maakt de vergelijking van verschillende ervaringen alsmede de overdracht van know-how en ervaring en samenwerking mogelijk. Zij versterkt ook de ontwikkeling van vernieuwende acties ten behoeve van vrouwen, vooral in gebieden waarvoor doelstelling 1 geldt en in sectoren waar dergelijke acties op dit ogenblik minder ver ontwikkeld zijn. Om een zo groot mogelijk multiplicatoreffect te bereiken, zal speciale aandacht worden besteed aan de ontwikkeling van de opleiding van opleiders alsmede de structuur van opleidingsprogramma's, methodologen en werktuigen.

Het eerste NOW-initiatief heeft de noodzaak aangetoond van de oprichting op plaatselijk, nationaal en transnationaal niveau van sterke, actieve partnerschappen. Hierbij dienen te worden betrokken: ondernemingen, overheids- en particuliere lichamen die verantwoordelijk zijn voor opleiding en plaatsing, organisaties die voor kwesties op het gebied van de gelijke rechten verantwoordelijk zijn en niet-gouvernementele en vrouwenorganisaties, en wel zodanig dat de beste praktijken geleidelijk worden overgenomen en geïntegreerd in de normale stelsels voor opleiding en arbeidsbemiddeling. Aan acties waarbij de sociale partners en de vrouwenorganisaties op alle niveaus actief betrokken zijn dient voorrang te worden verleend.

Binnen dit deelinitiatief komen de volgende maatregelen voor bijstand in aanmerking:

- a) *de uitbreiding, in het bijzonder via transnationale samenwerking, van systemen voor opleiding beroepskeuzevoorlichting en -adviezen en diensten voor arbeidsbemiddeling waaronder:*
 - totstandbrenging van samenwerking en netwerken tussen organisaties voor opleiding ten einde gelijke kansen voor vrouwen op de arbeidsmarkt te bevorderen, met bijzondere nadruk op de verbetering van de toegang van vrouwen tot zich snel ontwikkelende sectoren en nieuwe arbeidsgebieden, op de bevordering van hun carrièremogelijkheden daarbinnen en op hun toegang tot leidinggevende functies;

- versterking van de banden tussen opleidingsinstellingen, inrichtingen van hoger onderwijs en ondernemingen om de integratie van vrouwen in het beroep te verbeteren (alleen in regio's waarvoor doelstelling 1 geldt);
 - steun voor onderwijsinstellingen voor de ontwikkeling van vernieuwend lesmateriaal dat gelijke kansen voor vrouwen op de arbeidsmarkt bevordert (alleen regio's waarvoor doelstelling 1 geldt);
 - steun voor het scheppen of ontwikkelen van diensten voor beroepskeuzevoorlichting en -adviezen en vooropleiding van vrouwen;
 - steun voor het op plaatselijk niveau creëren of ontwikkelen van adviesdiensten om de oprichting van ambachtelijke bedrijven of kleine en middelgrote ondernemingen te vergemakkelijken;
 - steun voor het scheppen of ontwikkelen van de relevante infrastructuur voor verzorgende diensten in regio's waar deze minder goed ontwikkeld zijn (alleen regio's waarvoor doelstelling 1 geldt);
- b) *het bieden van opleiding, met name op transnationale basis, waaronder:*
- het bieden van een uitgebreid pakket van flexibele opleiding en andere begeleidende maatregelen, te weten informatie, beroepskeuzevoorlichting en -adviezen, vooropleiding, persoonlijke ontwikkeling, opvijzeling van basisvaardigheden en kwalificerende opleiding, herscholing, sollicitatiehulp, stages en steun bij de beroepsuitoefening. Speciale aandacht dient te worden besteed aan nieuwe eisen die aan de arbeidstaak worden gesteld, nieuwe kwalificaties en vaardigheden, met name op het gebied van onderzoek, ontwikkeling en demonstratie en innoverende technologieën;
 - beroepsopleidingsmaatregelen, waaronder voorbereidende opleiding, die specifiek gericht zijn op de eisen die aan het runnen van een bedrijf of coöperatie worden gesteld;
 - opleiding van opleiders, van personeelschefs of van hen die binnen ondernemingen onderhandelingen over opleidingskwesties moeten voeren, ten einde hen meer bekend te maken met kwesties op het gebied van gelijke kansen en hen daar actief te laten optreden;
 - opleiding met gelijke kansen voor personeelsfunctionarissen in de overheidssector, voor onderwijsgevend en voor adviseurs inzake gelijke kansen in onderwijsinstellingen (alleen in regio's waarvoor doelstelling 1 geldt);
 - ontwikkeling van vernieuwende evaluatiemethoden om in loopbaanstructuren alle ervaringen van vrouwen en door hen verrichte werkzaamheden op te nemen, inclusief die welke niet officieel worden erkend, ten einde erkenning van eerdere opleidingen te verkrijgen;
 - initiële en voortgezette opleiding, met name in kleine en middelgrote ondernemingen en in sectoren die aan veranderingen onderhevig zijn, ten einde de vrouwelijke arbeidskrachten aan te passen aan de veranderende arbeidsmarkt en hun loopbaanontwikkeling te verbeteren;
 - initiële en voortgezette opleiding voor personeel in passende verzorgende diensten, ten einde de kwaliteit van deze diensten te verbeteren;
- c) *schepping van werkgelegenheid en ondersteuning, in het bijzonder via transnationale samenwerking, voor het opzetten van kleine ondernemingen en coöperaties door vrouwen, waaronder:*
- ontwikkeling van netwerken en samenwerking ten aanzien van plaatselijke werkgelegenheidsinitiatieven die erop gericht zijn om, met behulp van lokaal aanwezige middelen, de capaciteiten van vrouwen te mobiliseren, in het bijzonder in sectoren zoals toerisme, cultuur, milieu, verzorging en voor het scheppen van werkgelegenheid in plattelandsgebieden;
 - steun bij het opzetten van zelfstandige activiteiten, kleine ondernemingen en coöperaties alsmede steun bij het aanwerven van personeel;
 - steun bij de invoering van instrumenten voor financiële bijstand bij het oprichten van ondernemingen door vrouwen.

In het kader van de onder a), b) en c) genoemde maatregelen zal de Commissie de operationele kosten van diensten voor de verzorging van personen ten laste ondersteunen, ten einde de deelneming van vrouwen met kinderen en/of andere ten laste komende personen aan opleiding en werk, te bevorderen.

d) *verspreiding van informatie en bewustmakingsacties, in het bijzonder via transnationale samenwerking, waaronder:*

- maatregelen die in het bijzonder zijn gericht op de sociale partners, onderwijsgeevenden, personeel van opleidingsinstellingen en diensten voor arbeidsbemiddeling, plaatselijke en regionale overheden en het grote publiek om hen meer bewust te maken van de noodzaak om op te treden ten behoeve van gelijke kansen voor mannen en vrouwen op de arbeidsmarkt;
- oprichting van netwerken, schepping of verbetering van databases en uitvoering van studies die met de doelstellingen van dit deelinitiatief verband houden en verspreiding van de resultaten van de beste ervaringen;
- ontwikkeling, met het oog op gelijke kansen voor mannen en vrouwen, van toezicht op en evaluatie van acties op het terrein van de beroepsopleiding en de werkgelegenheid.

10. *„Werkgelegenheid-HORIZON” (verbetering van het uitzicht op werk van gehandicapten en andere kansarme groepen)*

Dit deelinitiatief zal, met een sterk accent op de transnationale dimensie, maatregelen bevorderen die de toegang tot de arbeidsmarkt verbeteren voor hen die ervan buitengesloten zijn geraakt of het gevaar lopen ervan buitengesloten te worden. Het is gericht op de mensen die niet alleen werkloos zijn, maar die ernstige problemen ondervinden bij hun integratie in de arbeidsmarkt als gevolg van de mate van hun marginalisatie. Deze groep omvat enerzijds de gehandicapten en anderzijds kansarme groepen, in het bijzonder mensen met een hoge risicofactor, onder wie drugverslaafden en gemarginaliseerde personen, immigranten, vluchtelingen, rondtrekkende personen, geïsoleerde mensen, éenoudergezinnen, daklozen, gevangenen, ex-gevangenen enz. Steeds vaker zullen sommige langdurig werklozen ook onder deze groep vallen. In dit deelinitiatief dient prioriteit te worden gegeven aan acties ten behoeve van gehandicapten, met name wat het financieringsniveau betreft.

Om de problemen van deze groepen aan te pakken zijn twee soorten acties noodzakelijk. De eerste is de verbetering van de kwaliteit van de opleiding, in het bijzonder de ontwikkeling van nieuwe arbeidsvaardigheden en kwalificaties. De tweede omvat acties ter bevordering van de werkgelegenheid, in het bijzonder door middel van nieuwe vormen van arbeidsorganisatie, sollicitatiehulp en ondersteuning voor werk op de open arbeidsmarkt en door middel van ontwikkelingen ten aanzien van beschutte arbeid. De nadruk moet komen te liggen op een „bottom-up”-benadering.

Dit deelinitiatief zal in het bijzonder maatregelen krachtens doelstelling 3 van de Structuurfondsen versterken om de opnemingsproceessen in het arbeidsproces te bevorderen van hen die uitgesloten zijn van de arbeidsmarkt. Er zal bijzondere aandacht worden besteed aan de gehandicapten en andere kansarme groepen. Tevens zal het gebruik maken van de eerderde ervaringen met relevante communautaire programma's en in het bijzonder van de lessen uit het eerste HORIZON-programma.

De partners die hierbij op nationaal en transnationaal niveau betrokken zullen zijn, zijn: ondernemingen, overheids- en particuliere lichamen die zich met opleiding en arbeidsbemiddeling bezighouden, universiteiten en onderzoeksinstituten, regionale en lokale overheden en niet-gouvernementele organisaties. Acties waarbij de sociale partners op alle niveaus actief zijn betrokken dienen voorrang te krijgen.

In de context van dit deelinitiatief komen de volgende maatregelen voor steun in aanmerking:

a) *de ontwikkeling, in het bijzonder via transnationale samenwerking, van passende systemen voor opleiding, beroepskeuzevoorlichting en -adviezen en arbeidsbemiddeling waaronder:*

- ondersteuning van de oprichting of uitbreiding van aangepaste adviesdiensten en plaatselijke ontwikkelingsmaatschappijen om werkgelegenheid te helpen scheppen voor gehandicapte en kansarme personen, met name in de sectoren waar de potentiële groei van de werkgelegenheid groot lijkt (alleen doelstelling 1, 2 en 5b);
- de aanpassing van de werkplek, in het bijzonder door middel van de invoering van nieuwe technologieën en de ontwikkeling van omstandigheden voor telewerken;
- steun voor de toepassing van flexibele opleidings- en onderwijssystemen, zoals afstandsonderwijs en interactief onderwijs per computer;

- verbetering van de toegang tot opleiding en met het werk verwante diensten door middel van de aanpassing van gebouwen en vervoersystemen (alleen regio's waarvoor doelstelling 1 geldt);
 - de integratie in het arbeidsproces van kansarme personen binnen stedelijke gemeenschappen met behulp van gemeenschapsinfrastructuur, informatie, advies en ontwikkeling van diensten (alleen regio's waarvoor doelstelling 1, 2 en 5b gelden);
 - oprichting van centra voor opvang, beroepskeuzevoorlichting en -adviezen en arbeidsbemiddeling, waaronder doorgangscentra voor meervoudig gebruik voor de initiële integratie van vluchtelingen (alleen regio's waarvoor doelstelling 1 geldt);
- b) *het bieden, met name via transnationale samenwerking, van opleiding, waaronder:*
- opleiding voor kwalificaties en vaardigheden die verband houden met het gebruik door gehandicapten van technologieën op het werk of de plek waar de opleiding plaatsvindt;
 - opleiding van gehandicapte en kansarme personen in nieuwe vaardigheden en voor nieuwe kwalificaties, met name voor sectoren waar de groei van de werkgelegenheid groot lijkt, en op het gebied van onderzoek, ontwikkeling en demonstratie en van innoverende technologieën;
 - opleiding van gehandicapte en kansarme personen (functionele psychologische en sociale revalidatie, vooropleiding, opvijzeling van basisvaardigheden, herscholing), voorafgegaan en begeleid door voortdurende evaluatie en bijstand. Deze zal onder meer modules omvatten voor opleiding tijdens het werk, gekoppeld aan speciale cursussen voor specifieke doelgroepen om de integratie in de arbeidsmarkt te verbeteren;
 - schema's voor de opleiding van deskundigen en personeelsfunctionarissen op het gebied van de reorganisatie van de arbeid en aanpassing van de werkplek;
 - opleiding of opvijzeling van vaardigheden en kwalificaties van adviseurs, plaatselijke opbouwwerkers, opleiders, maatschappelijk werkers, vertegenwoordigers van de sociale partners en personeelsfunctionarissen in de particuliere sector, ter verbetering van hun kennis van en bewustzijn voor zaken, de integratie van gehandicapte en kansarme personen in sectoren waar de groei van de werkgelegenheid groot lijkt;
- c) *schepping van banen en steun, met name op transnationale basis, voor het opzetten van ondernemingen, coöperaties en partnerschappen tussen overheden en particulieren, waaronder:*
- werkgelegenheidsmaatregelen, bedoeld om gebruik te maken van de plaatselijke mogelijkheden voor het ontwikkelen van nieuw werk op basis van een vernieuwende aanpak voor de organisatie van het werk. Invoering van een dergelijke aanpak in ondernemingen om te voorkomen dat gehandicapten werkloos worden;
 - vernieuwende methoden om voor de werkgevers de arbeidskosten van groepen met geringere produktiviteit op de arbeidsmarkt te verlagen;
 - ontwikkeling van gesubsidieerde arbeidsplaatsen, nieuwe tewerkstellingsprojecten (bijvoorbeeld door middel van beschutte arbeid en coöperaties);
 - werkgelegenheidsacties om de integratie in de arbeidsmarkt te bevorderen en een mogelijk verlies van uitkeringen bij de overgang uit een beschutte omgeving te compenseren;
 - steun voor plaatselijke werkgelegenheidsinitiatieven, waaronder partnerschappen tussen overheden en bedrijfsleven, met inschakeling van de plaatselijke gemeenschappen, in het bijzonder in sectoren waar de groei veel werkgelegenheid lijkt op te leveren;
- d) *verspreiding van informatie en bewustmakingsacties, waaronder:*
- steun voor de verspreiding op ruime schaal van informatie over werkgelegenheids- en opleidingsmogelijkheden, in een formaat dat toegankelijk is voor gehandicapte en kansarme personen;
 - acties om het bewustzijn te vergroten van het grote publiek, de sociale partners en personeelsleden van diensten voor onderwijs, opleiding en arbeidsbemiddeling ten aanzien van de mogelijkheden voor de tewerkstelling van gehandicapte en kansarme personen, met name door middel van de publikatie van handleidingen;
 - steun voor informatiediensten en ondersteunende structuren zoals netwerken voor de verspreiding van deze informatie.

11. „Werkgelegenheid-YOUTHSTART” (bevordering van de integratie van jongeren in de arbeidsmarkt)

Een van de voornaamste conclusies van het Witboek Groei, Concurrentievermogen, Werkgelegenheid, is dat meer moet worden gedaan om jongeren in staat te stellen effectief deel te nemen aan de arbeidsmarkt. Schoolverlaters zonder diploma krijgen met bijzonder grote integratieproblemen te maken. Zij kunnen vaak niet effectief concurreren op een toch al moeilijke arbeidsmarkt en zij lopen het gevaar langdurig werkloos te worden en mogelijk van de maatschappij vervreemd te raken.

Om dit fundamentele probleem aan te pakken, heeft de Commissie in haar Witboek, dat de staatshoofden en regeringsleiders in december 1993 hebben ondersteund, een initiatief getiteld YOUTHSTART voorgesteld. Het doel van dit initiatief is acties van de Lid-Staten te stimuleren die op de lange termijn geleidelijk zorgen voor een jeugdgarantie in de gehele Unie. Het idee is iedere jongere beneden 20 jaar uiteindelijk toegang te geven tot een volledige baan of een erkende vorm van onderwijs of opleiding, waaronder het leerlingstelsel of andere vormen van arbeid in combinatie met opleiding. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan jongeren die de school verlaten zonder diploma of basiskwalificaties. Voor zover mogelijk moet werkervaring worden opgedaan in het bedrijfsleven of de dienstensector. Ook de enorme mogelijkheden voor werk op milieugebied, stadsvernieuwing en in de zorgsector moeten echter worden benut. Het is de bedoeling van YOUTHSTART dat iedere burger deelt in de ontwikkeling van de Unie. Tezeldertijd garandeert het initiatief de Unie de ontwikkeling van haar grootste hulpbron, namelijk haar jongeren die maar al te vaak en al te snel werkloos raken, vaak voor lange tijd en uiteindelijk uitgesloten worden.

De basis van YOUTHSTART zal gevormd worden door 12 nationale programma's die zijn toegesneden op de eisen van elke Lid-Staat; waar nodig zal het door middel van de communautaire bestekken worden ondersteund. Beperkte, maar zorgvuldig gerichte middelen zullen via werkgelegenheid-YOUTHSTART worden gesluisd, hoofdzakelijk voor proefacties. Werkgelegenheid-YOUTHSTART zal als katalysator voor het plan als geheel fungeren. Het lange-termijndoel van het plan is geleidelijk maatregelen in te voeren om ervoor te zorgen dat alle jongeren toegang krijgen tot een volledige baan of tot een erkende vorm van onderwijs of opleiding. Werkgelegenheid-YOUTHSTART zal zorgen voor de ontwikkeling van de innoverende en transnationale dimensie van YOUTHSTART. Werkgelegenheid-YOUTHSTART zal voor de ontwikkeling zorgen van gestructureerde netwerken van programma's en projecten ten einde de uitwisseling van goede gebruiken en ervaringen te garanderen. Onder zeer uitzonderlijke en duidelijk gemotiveerde omstandigheden kunnen de Lid-Staten ook sommige jongeren die ouder zijn dan 20 jaar, in werkgelegenheid-YOUTHSTART opnemen.

Om de waarde van YOUTHSTART te optimaliseren zal het worden gekoppeld aan overeen te komen normen en doelen. Deze normen en doelen, waartoe het initiatief een essentiële bijdrage zal leveren, omvatten een coherente koppeling met de arbeidsmarkt, minimumvoorschriften voor opleiding/kwalificatie, onafhankelijke beroepskeuzeadviezen, toereikende postactieve bemiddeling, beloning, een volledige reeks „zachte infrastructurele” steun (kinderopvang, alfabetisering enz.), de rol van de sociale zekerheid en geplande gestructureerde mogelijkheden voor transnationale uitwisselingen.

Binnen dit deelinitiatief zullen de volgende maatregelen, bedoeld om de invoering of ontwikkeling van passende maatregelen binnen nationale programma's aan te vullen, voor bijstand in aanmerking komen:

- a) *de ontwikkeling, in verband met de garantie van de noodzakelijke complementariteit met andere verwante acties van het ESF en die welke krachtens het LEONARDO-programma worden ondersteund en met name op transnationale basis, van passende stelsels voor opleiding, beroepskeuzevoorlichting en -adviezen in de overheids- c.q. de particuliere sector, waaronder:*
- de vaststelling van doelen en normen in verband met beroepskeuzevoorlichting, vooropleiding, beroepsopleiding, leerlingstelsels arbeidsbemiddeling, ondersteunende maatregelen en evaluatie;
 - de identificatie, aanpassing en overdracht van bestaande modellen voor goede praktijken in verband met de integratie van jongeren in de arbeidsmarkt;
 - de concipiëring, ontwikkeling en beschikbaarstelling van vernieuwende methodes voor de integratie van jongeren in de arbeidsmarkt met name door het afstandsonderwijs;

- de bevordering van een actievere interactie tussen onderwijs, beroepsopleiding en arbeidsmarkt ter vergroting van de kansen op werk in het algemeen;
- b) *het bieden, waar nodig op transnationale basis en hoofdzakelijk aan de hand van proefacties en ervaring die in verwante communautaire programma's is opgedaan — met name in het voorgestelde LEONARDO-programma —, van opleiding en arbeidsbemiddeling, waaronder:*
 - gestructureerd opleidings- en arbeidsbemiddelingsprogramma voor jongeren, met bijzondere nadruk op het vermeerderen en versterken van de beroeps-, persoonlijke-, ondernemers- en taalkundige vaardigheden, dat doeltreffend moet worden gecoördineerd met plaatselijke geprogrammeerde opleidings- en arbeidsbemiddelingsactiviteit;
 - opleiding van opleiders en personeel voor arbeidsbemiddeling, in het bijzonder van hen die op plaatselijk niveau diensten opzetten en verlenen, ten einde de integratie van jongeren in de arbeidsmarkt te verbeteren;
 - bevordering van speciale ervaring met opleiding en arbeidsbemiddeling, in het bijzonder op het gebied van de kunsten, het cultureel erfgoed, milieubescherming, stadsvernieuwing en verzorgende diensten;
 - toepassing van innoverende modellen die de lokale activiteiten kunnen ondersteunen en versterken;
- c) *helpen bij het scheppen van werkgelegenheid, met name door middel van transnationale samenwerking, waaronder:*
 - maatregelen die gericht zijn op jongeren die zelfstandig willen worden, met bijzondere nadruk op het ontwikkelen van relaties met jonge ondernemers in andere Lid-Staten, transnationale handelshuizen en zelfhulpnetwerken;
 - transnationale uitwisselingen tussen plaatselijke ontwikkelingsmaatschappijen, ten einde vernieuwende ondersteuning- en ontwikkelingsmodellen te identificeren en toe te passen;
 - ondersteuning voor lokale werkgelegenheidsinitiatieven die gericht zijn op de integratie van jongeren, met name op het gebied van de kunsten, het cultureel erfgoed, de milieubescherming, de stadsvernieuwing en de zorgsector;
- d) *verspreiding van informatie en bewustmakingsacties, met name op transnationale basis, waaronder:*
 - maatregelen die gericht zijn op het vergroten van het bewustzijn, met name onder de sociale partners en van de betrokken organisaties, voor de bijzondere integratieproblemen waarmee jongeren worden geconfronteerd;
 - steun voor verwante informatiediensten op nationaal, regionaal en plaatselijk niveau;
 - informatieactiviteiten die gericht zijn op de bevordering van het werkgelegenheid-YOUTHSTART-programma onder jongeren.

V. TECHNISCHE BIJSTAND

12. Op initiatief van de Lid-Staten of van de Commissie zal technische bijstand beschikbaar zijn; hieraan zal zowel in de fase van de opstelling van programma's als in de daarop volgende uitvoeringsfase steun worden verleend. De technische bijstand kan inhouden:
- de verspreiding van informatie en andere bewustmakingsacties;
 - de verlening van diensten door adviseurs en deskundigen;
 - de organisatie van bilaterale of multilaterale bijeenkomsten tussen de Lid-Staten om de samenwerking te bevorderen;
 - de ontwikkeling en het gezamenlijk gebruik van databases over opleiding en arbeidsbemiddeling en andere aspecten van de arbeidsmarktorganisatie;
 - de verrichting van studies over vernieuwende methoden en de resultaten van opleiding, opleiding van opleiders en beroepskeuzevoorlichting;
 - hulp bij evaluatieprocedures en -praktijken;
 - de oprichting of uitbreiding van netwerken in de gehele Gemeenschap ter bevordering van de vernieuwing en de transnationale samenwerking.

Er dient zorg te worden gedragen voor een aanpak die coherent is en is gecoördineerd met de desbetreffende communautaire programma's, in het bijzonder ten aanzien van databases, netwerken en de verspreiding van informatie. Wanneer de Commissie voorstelt om met een specifiek netwerk te beginnen, zal zij de Lid-Staten daar tijdig over informeren.

VI. COMMUNAUTAIRE FINANCIERING

13. De acties in het kader van dit initiatief zullen gezamenlijk worden gefinancierd door de Lid-Staten, de Gemeenschap en zo nodig door ondernemingen en andere organisaties. Wanneer werknemers van ondernemingen aan de verschillende operaties deelnemen, moeten de ondernemingen een passend deel van hun kosten dragen.

14. De totale bijdrage uit de Structuurfondsen voor de periode 1994-1999 wordt gekaderd op 1,4 miljard ecu, waarvan 0,8 miljard aan regio's zal worden toegewezen waarvoor doelstelling 1 geldt.

15. De verdeling over de Lid-Staten van de voor dit initiatief beschikbare middelen zal worden gebaseerd op de relatieve ernst van de structurele problemen, waaronder met name de relevante werkloosheidscijfers, alsmede op de kwaliteit van de voorstellen die worden ingediend voor operationele programma's en globale subsidies.

16. Per deelinitiatief zullen de bedragen als volgt worden toegewezen:

„Werkgelegenheid-NOW”:	370 miljoen ecu
„Werkgelegenheid-HORIZON”:	730 miljoen ecu
„Werkgelegenheid-YOUTHSTART”:	300 miljoen ecu

Bij de vaststelling van de operationele programma's dient een hieraan gerelateerd evenwicht tussen de deelinitiatieven in acht te worden genomen.

17. Het steunpercentage zal in overeenstemming zijn met de bepalingen van de verordeningen betreffende de Structuurfondsen. Krachtens de bepalingen voor de technische bijstand kan voor transnationale acties een maximaal steunpercentage worden toegewezen.

VII. TENUITVOERLEGGING

18. De Lid-Staten worden verzocht binnen vier maanden na publikatie van deze mededeling voorstellen voor ondersteuning in te dienen onder de vorm van operationele programma's of globale subsidies. In dit laatste geval zal de communautaire bijstand rechtstreeks worden verleend aan gedecentraliseerde organisaties die voor de tenuitvoerlegging verantwoordelijk zijn; hiertoe behoren ook organisaties die verantwoordelijk zijn voor het beheer van transnationale acties en door de betrokken Lid-Staat zijn aangewezen.

19. Wat de ultraperifere regio's betreft, moeten de in dit initiatief bedoelde maatregelen ten uitvoer worden gelegd in het kader van het communautaire initiatief REGIS en binnen de financiële middelen die voor dat initiatief beschikbaar zijn.

20. De Lid-Staten worden verzocht tijdens de opstelling van de verzoeken met de Commissie de voornaamste prioriteiten en in aanmerking komende maatregelen alsmede de mechanismen voor de tenuitvoerlegging te bespreken.

21. Er kan gebruik worden gemaakt van de bepalingen voor transnationale operationele programma's waarbij twee of meer Lid-Staten, op eigen initiatief of op verzoek van de Commissie, één enkele aanvraag om bijstand indienen. Als reactie op dergelijke aanvragen kan de Commissie, in overleg met de Lid-Staten in kwestie, één enkele beslissing nemen over het toekennen van financiële steun.

22. In de context van operationele programma's of globale subsidies dienen de maatregelen te worden geïdentificeerd overeenkomstig de hoofddoelstellingen van de Structuurfondsen. De voorstellen moeten een algemene beoordeling van de situatie omvatten, waarin de te bereiken doelstellingen worden vermeld en dienen tevens een tijdschema, criteria en procedures voor tenuitvoerlegging, controle en evaluatie te bevatten.

23. In elke Lid-Staat zal één enkel toezichthoudend comité voor het initiatief als geheel verantwoordelijk zijn.

24. Voorgesteld wordt bijzondere ondersteuningsstructuren in het kader van de verschillende deelinitiatieven te ontwikkelen. De samenwerking met andere betrokken communautaire actieprogramma's zal ook worden versterkt wat betreft de richtsnoeren, de technische bijstand, gezamenlijke operaties en netwerken, de follow-up van projecten, de evaluatie, het onderzoek en de verspreiding van informatie. De bij deze initiatieven betrokken nationale autoriteiten zullen onderlinge afspraken maken met degenen die bij andere daarmee verband houdende communautaire programma's zijn betrokken om ervoor te zorgen dat bij de selectie van de projecten naar maximale complementariteit en een minimale overlapping tussen deze programma's wordt gestreefd.

25. De Commissie zal de Lid-Staten vragen programma's te formuleren en uit te voeren ten einde de omstandigheden voor transnationale samenwerking te optimaliseren.

VIII. EVALUATIE

26. Tijdens en na afloop van de planningsperiode zullen de resultaten van de door de Lid-Staten ingediende programma's door de Commissie worden geëvalueerd. Voor deze evaluatie zal de Commissie gebruik maken van de doelstellingen die de Lid-Staten overeenkomstig deel VII, punt 22, hebben gespecificeerd, welke doelstellingen de belangrijkste toetssteen vormen om de voortgang van de programma's te beoordelen. In functie van de gewenste objectieven en de doorgevoerde maatregelen zal deze evaluatie gegevens ter beschikking stellen betreffende de doelgroepen met inbegrip van de finaal begunstigden. Het Europees Parlement, het Comité van beheer voor communautaire initiatieven en het comité als bedoeld in deel VII, punt 23, van deze mededeling zullen in kennis worden gesteld van de resultaten van deze evaluatie en van de maatregelen die naar aanleiding daarvan worden genomen.

27. Alle correspondentie over deze mededeling moet worden gericht aan onderstaand adres:

De heer H. C. Jones
Plaatsvervangend directeur-generaal
Directoraat-generaal Werkgelegenheid, Arbeidsverhoudingen en Sociale Zaken
Commissie van de Europese Gemeenschappen
Wetstraat 200
B-1049 Brussel.

MEDEDELING AAN DE LID-STATEN

tot vaststelling van de richtsnoeren voor de operationele programma's van de Lid-Staten in het kader van een initiatief van de Gemeenschap voor de ultraperifere gebieden

(REGIS II)

(94/C 180/11)

1. In de vergadering van 15 juni 1994 heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen besloten een communautair initiatief in de zin van artikel 11 van Verordening (EEG) nr. 4253/88 van de Raad, gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2082/93⁽¹⁾, op te zetten voor de ultraperifere gebieden als omschreven in de aan het Verdrag van de Europese Unie gehechte Verklaring nr. 26 (hierna het initiatief REGIS II voor geïsoleerde gebieden genoemd). Dit initiatief sluit aan op het in juli 1990 vastgestelde initiatief REGIS⁽²⁾ dat op 31 december 1993 is afgesloten.

2. In het kader van REGIS kan aan de regio's Guadeloupe, Guyana, Martinique, Réunion, de Canarische eilanden, de Azoren en Madeira communautaire steun in de vorm van leningen en subsidies worden gegeven voor de financiering van door de Lid-Staten in te dienen en door de Commissie van de Europese Gemeenschappen goed te keuren operationele programma's. Deze regio's zijn gekozen op grond van de grote afstand tot de rest van de Gemeenschap en — voor het merendeel ervan — van hun tropische landbouwproductie, alsmede de nabijheid van derde landen die preferentiële overeenkomsten met de Gemeenschap hebben.

⁽¹⁾ PB nr. L 193 van 31. 7. 1993, blz. 24.

⁽²⁾ PB nr. C 196 van 4. 8. 1990, blz. 15.

I. DOELSTELLINGEN

3. Het initiatief is ingegeven door de noodzaak van verdere ontwikkelingsacties als aanvulling op de in de communautaire bestekken (CB's) overeengekomen maatregelen, om zo een betere integratie van de economie van de begunstigde regio's in de interne markt van de Europese Gemeenschap te bespoedigen. Het initiatief maakt deel uit van de communautaire aanpak voor de ultraperifere gebieden.

4. Specifieke doelstellingen van REGIS II zijn:

- de diversificatie van de economie bevorderen;
- de banden van die regio's met de rest van de Gemeenschap verstevigen;
- de samenwerking tussen dicht bij elkaar gelegen ultraperifere gebieden en ook die met nabijgelegen derde landen bevorderen, en met name met die landen die preferentiële betrekkingen met de Gemeenschap onderhouden;
- waar dat nodig is, het vermogen vergroten om het hoofd te bieden aan natuurrampen.

5. In het kader van dit initiatief hebben de ultraperifere regio's de mogelijkheid om volledig deel te nemen aan de uit de andere initiatieven voortvloeiende acties, en met name aan de netwerken voor transnationale samenwerking. De acties in het kader van het communautaire initiatief REGIS die betrekking hebben op een specifiek initiatief, worden ten uitvoer gelegd met inachtneming van alle in het specifieke initiatief opgenomen bepalingen. Daarenboven kunnen, in deugdelijk gemotiveerde gevallen, de ultraperifere gebieden aan andere communautaire initiatieven deelnemen. Zulk een deelname brengt geen verhoging met zich mee van de bedragen die aan de rechtstreeks bij deze initiatieven betrokken Lid-Staten worden toegewezen.

6. Bij de vaststelling van de operationele programma's moet voorrang worden verleend aan de diversificatie van de economie door de bevordering van de produktie van goederen en diensten voor de plaatselijke markten, de markten van nabijgelegen derde landen en de markt van de Gemeenschap. Bijzondere aandacht moet ook worden besteed aan acties voor beroepsopleiding, in het bijzonder die welke betrekking hebben op jongeren en vrouwen, alsmede aan acties voor plaatselijke en plattelandsontwikkeling.

II. IN AANMERKING KOMENDE MAATREGELEN

7. Er is een lijst opgesteld van maatregelen die voor steun in aanmerking komen. Wanneer de Lid-Staten operationele programma's indienen, mogen zij ook een kleiner, maar evenwichtig pakket maatregelen kiezen waarop de communautaire steun wordt geconcentreerd.

8. Wat de stimulering van de diversificatie van de economie betreft, komen de volgende maatregelen in aanmerking:

- a) Landbouw en plattelandsontwikkeling: steun voor de diversificatie van de landbouwproduktie met het oog op zelfvoorziening en op ontwikkeling van de teelt van produkten die voor export bestemd zijn. De maatregelen kunnen bestaan in de financiering van investeringen voor landbouwbedrijven en voor verpakking en verwerking van de produkten, de financiering van maatregelen voor de afzet, de organisatie van landbouwers, de rasverbetering en de verbetering van de gezondheid van de veestapel. Dergelijke steun kan ook worden toegekend om de teelt van traditionele landbouwprodukten rendabeler te maken, op voorwaarde dat de haalbaarheid op middellange termijn kan worden aangetoond. In het kader van dit punt komen ook de maatregelen van het communautaire initiatief inzake plaatselijke en plattelandsontwikkeling (LEADER II) in aanmerking.
- b) Toerisme: steun voor investeringen ter bevordering van ontdekkingstoerisme buiten de toeristische concentratiegebieden dat goed geïntegreerd is in de lokale omgeving en dat de biologisch zwakke zones niet in gevaar brengt (bijvoorbeeld: eenvoudige verblijfsmogelijkheden, familiehotels, toeristische projecten die verband houden met de oprichting of ontwikkeling van natuurparken, tochten in tropische bossen of op tropische rivieren, wandelroutes, valorisatie van het architectonische erfgoed en van de lokale cultuur).
- c) Industrie en dienstverlening: maatregelen met betrekking tot de modernisering en de diversificatie van kleine en middelgrote ondernemingen.
- d) Energie: steun voor investeringen op het gebied van energiebesparing en lokale energiebronnen en -produktie, met name met gebruikmaking van hernieuwbare energiebronnen (inclusief geothermische energie).

e) Milieu: acties voor de inrichting van zones van toeristisch belang om zodoende ander landschappelijk waardevol gebied te beschermen, en investeringen voor de behandeling van afvalwater en van stedelijk industrieel en toxisch afval.

f) Visserij: acties in het kader van het PESCA-initiatief.

9. Met het oog op de versteviging van de banden tussen die regio's en de rest van de Gemeenschap komen de volgende maatregelen in aanmerking voor steun:

a) investeringen op het gebied van de vervoersinfrastructuur, alsmede voor de infrastructuur en de dienstverlening op het gebied van telecommunicatie over lange afstand en tussen dicht bij elkaar gelegen regio's;

b) uitwisseling van know-how met andere regio's van de Gemeenschap en kennisoverdracht in de vorm van bijvoorbeeld studiedienstreizen, studiebijeenkomsten, stages, deelneming aan netwerken, handelspromotie voor producten om aldus overal in de Gemeenschap afzetmogelijkheden te openen.

10. In het kader van de samenwerking tussen de ultraperifere gebieden en met de nabijgelegen derde landen, met name de landen waarvoor de bepalingen van de Vierde Overeenkomst ACS-EEG gelden, komen de volgende maatregelen in aanmerking:

a) steun voor de organisatie van studiebijeenkomsten, vergaderingen, dienstreizen en studies, en voor de oprichting van instellingen om partners te zoeken, gemeenschappelijke samenwerkingsacties uit te werken en op te zetten;

b) steun voor dienstverlening en voor de aankoop van de uitrusting die nodig is voor de organisatie van gemeenschappelijke acties, met name op het gebied van handel en toerisme;

c) steun voor de aankoop van uitrusting en voor de oprichting van de gebouwen in verband met de versterking van de diensten die gebruikt kunnen worden voor een geografisch gebied dat groter is dan de communautaire regio zelf, alsmede startsteun voor instellingen die diensten voor de uitvoer van de lokale know-how ontwikkelen;

d) steun voor kleinschalige vervoersinfrastructuur van interregionaal belang.

11. Wat betreft het voorkomen van natuurrampen, wordt steun verleend voor de extra kosten van bedrijfsinvesteringen, bijvoorbeeld steun ter verbetering van de veiligheid en de bescherming van het energiedistributienet onder tropische weersomstandigheden. De extra kosten worden berekend aan de hand van in overleg met de Commissie van de Europese Gemeenschappen vast te stellen criteria.

12. Wat de beroepsopleiding en de werkgelegenheid betreft, komen acties in aanmerking die samenhangen met de bovengenoemde maatregelen. In dit kader kunnen met name gefinancierd worden:

— steun voor het opzetten van zelfstandige bedrijven, alsmede voor de indienstneming van personeel op nieuwe, stabiele arbeidsplaatsen;

— acties voor beroepsopleiding op het gebied van bedrijfsbeheer, marketing, nieuwe technologieën, hernieuwbare energiebronnen en energiebeheersing, toerisme, milieubeheer en taalkennis;

— acties voor de beroepsopleiding op het gebied van het voorkomen van schade door cyclonen, met name in de landbouw;

— gezien de omvang van de werkloosheid of verborgen werkloosheid, wordt tevens in het kader van de sociale economie voorgesteld te helpen bij de opneming van jongeren in het arbeidsproces, de hernieuwde inschakeling van langdurig werklozen en de ontwikkeling van maatregelen om de verborgen werkloosheid te verminderen.

Ook de maatregelen in het kader van de initiatieven WERKGELEGENHEID en ADAPT komen voor dit initiatief in aanmerking.

III. BIJDRAGE VAN DE GEMEENSCHAP IN DE FINANCIERING VAN REGIS II

13. De operationele programma's in het kader van REGIS II worden door de Lid-Staat en de Gemeenschap gezamenlijk gefinancierd. De totale bijdrage van de Structuurfondsen aan REGIS II wordt voor de periode 1994-1999 op 600 miljoen ecu geraamd. Ook zijn leningen van de Europese Investeringsbank mogelijk.

14. De communautaire steun die voor de operationele programma's wordt toegekend, is afhankelijk van de kwaliteit van de programma's, de afstand, het aantal inwoners van de betrokken regio's, de economische ontwikkeling en de specifieke handicaps van die regio's.

Bij de beoordeling van de kwaliteit van de programma's zal de Commissie in het bijzonder rekening houden met:

- de concrete doelstellingen voor economische diversificatie op middellange termijn, alsmede de maatregelen om die doelstellingen te bereiken;
- het verwachte effect van de in het kader van REGIS II voorgestelde maatregelen op de sociaal-economische ontwikkeling;
- het precieze tijdschema, met onder andere etappes aan het einde waarvan het effect op de economische ontwikkeling wordt geëvalueerd, en de methoden die voor de controle en de beoordeling worden gebruikt;
- het feit of de regionale en plaatselijke overheden en de sociale partners bij de opstelling en uitvoering van de programma's in het kader van het communautaire initiatief worden betrokken op een wijze die aan elke Lid-Staat is aangepast;
- het additionele karakter van de aan de Gemeenschap gevraagde steun en van de steun die de regionale en nationale instanties verlenen voor het operationele programma;
- een goede aanwending van leningen en subsidies.

IV. UITVOERING

15. De Lid-Staten dienen binnen vier maanden na datum van de bekendmaking van deze mededeling in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen gedetailleerde voorstellen voor operationele programma's of globale subsidies in. Er kan niet worden gegarandeerd dat later ontvangen voorstellen voor operationele programma's door de Commissie van de Europese Gemeenschappen in behandeling zullen worden genomen.

16. De communautaire steun kan ofwel aan de overheid worden betaald ofwel — in de vorm van globale subsidies — rechtstreeks aan de door de betrokken Lid-Staat aangewezen verantwoordelijke instanties, inclusief instanties die verantwoordelijk zijn voor grensoverschrijdende acties waarvoor de uitgaven voor rekening komen van verschillende Lid-Staten.

17. In samenwerking tussen begunstigen uit een zelfde Lid-Staat of uit verschillende Lid-Staten zal worden gestimuleerd om de uitwisseling van ervaringen, de verspreiding van de meest succesvolle oplossingen, gezamenlijke acties en vergelijkende evaluaties te bevorderen. De Commissie dringt er bij de Lid-Staten op aan met deze doelstelling rekening te houden bij de voorbereiding en, achteraf, bij het beheer van de programma's.

De voorstellen moeten een beoordeling van de situatie omvatten, waarin de te bereiken doelstellingen worden vermeld en dienen tevens een tijdschema, criteria en procedures voor tenuitvoerlegging, controle en evaluatie te bevatten. Tijdens en na afloop van de planningsperiode zullen de resultaten van de door de Lid-Staten ingediende programma's door de Commissie worden geëvalueerd. Het Europese Parlement, het Comité van Beheer voor Communautaire Initiatieven en de toezichhoudende comités zullen in kennis worden gesteld van de resultaten van deze evaluaties en van de maatregelen die naar aanleiding daarvan worden genomen.

18. Alle correspondentie in verband met deze mededeling moet worden gericht aan:

De heer E. Landaburu
Directeur-generaal
Directoraat-generaal Regionaal beleid
Commissie van de Europese Gemeenschappen
Wetstraat 200
B-1049 Brussel.

MEDEDELING AAN DE LID-STATEN

tot vaststelling van richtsnoeren voor geïntegreerde globale subsidies en geïntegreerde operationele programma's in het kader van een communautair initiatief voor plattelandontwikkeling, waarvoor de Lid-Staten bijstandsaanvragen kunnen indienen

(LEADER II)

(Liaisons Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale)
(Samenwerking voor plattelandontwikkeling)

(94/C 180/12)

1. Op 15 juni 1994 heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen besloten tot een initiatief voor plattelandontwikkeling dat een voorbeeldfunctie moet hebben. Het gaat om een initiatief in de zin van artikel 11 van Verordening (EEG) nr. 4253/88 van de Raad⁽¹⁾, gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2082/93 van de Raad. Dit initiatief wordt hierna „LEADER II” (Liaisons Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale — Samenwerking voor plattelandontwikkeling) genoemd.
2. In het kader van LEADER II kan communautaire bijstand in de vorm van een geïntegreerde globale subsidie of een geïntegreerd operationeel programma worden verleend om plattelandsectoren in staat te stellen maatregelen uit te voeren die voldoen aan de in deze mededeling vastgestelde richtsnoeren.

I. DOELSTELLINGEN

3. Het communautaire initiatief LEADER I (1991-1993) heeft het mogelijk gemaakt te experimenteren met lokale benaderingen van een endogene plattelandontwikkeling, die vaak ook een innovatief karakter droegen. Blijkens de opgedane ervaring gaat het hier om een nuttige aanpak die de plattelandsactoren en de plattelandsgebieden in staat stelt hun eigen mogelijkheden beter te benutten in het kader van een algemeen beleid voor een meer dynamische plattelandontwikkeling.
4. De Commissie heeft een groenboek over de communautaire initiatieven gepubliceerd⁽²⁾ en de reacties daarop waarin is ingegaan op het communautaire initiatief voor plattelandontwikkeling LEADER (meer dan 250 antwoorden, waarvan er veel collectief zijn gegeven zodat zij de opvattingen weergeven van verscheidene duizenden bij de plattelandontwikkeling betrokken organisaties en instanties), geven duidelijk aan dat deze aanpak moet worden voortgezet en uitgebreid, waarbij naar een betere coördinatie, een ambitieuzere opzet en hogere kwaliteitseisen voor de te financieren projecten moet worden gestreefd.
5. Hoe verscheiden de plattelandsgebieden van de Gemeenschap ook zijn, de meeste ervan hebben in uiteenlopende mate (getuige hun indeling onder deze of gene doelstelling van de Structuurfondsen) te maken met belangrijke ontwikkelingen die leiden tot een imago dat het platteland minder aantrekkelijk maakt (teruggang van de werkgelegenheid en van de agrarische bedrijvigheid, vertrek van de best opgeleide jongeren, stijging van de plattelandswerkloosheid en van het aantal personen die zich in een zeer moeilijke situatie bevinden, toenemend isolement door het verdwijnen van bepaalde vormen van dienstverlening aan de bedrijven en aan de inwoners, aantastingen van het milieu).
6. In het licht van deze situatie zijn de verantwoordelijke instellingen en de partijen die in de plattelandontwikkeling een rol spelen, het erover eens dat het platteland belangrijke veranderingen aan het ondergaan is en dat het moet zoeken naar een nieuwe koers, naar nieuwe ontwikkelingsvormen en naar nieuwe acties waarbij de verschillende belanghebbende partners worden betrokken. Er wordt echter ook erkend dat deze nieuwe benaderingen nog niet duidelijk gestalte hebben gekregen en dat Europese samenwerking op dit gebied een krachtige hefboom zou zijn om vorm aan deze benaderingen te geven en om de opgedane ervaring in de hele Gemeenschap te verspreiden.

⁽¹⁾ PB nr. L 374 van 31. 12. 1988, blz. 20.

⁽²⁾ COM(93) 282 „De toekomst van de communautaire initiatieven in het kader van de Structuurfondsen”.

LEADER II zal er derhalve op zijn gericht in alle bedrijfstakken van het platteland impulsen te geven voor innovatieve maatregelen die door overheid en bedrijfsleven op lokaal niveau worden gesteund, in de hele Gemeenschap bekendheid te geven aan die concrete ervaringen en plattelandsactoren in verschillende Lid-Staten desgewenst behulpzaam te zijn bij de toepassing van elders verkregen resultaten en bij de gezamenlijke uitvoering van bepaalde projecten.

II. ALGEMENE OPZET

7. De verschillende componenten van LEADER II worden gegroepeerd rond een Europees netwerk voor plattelandontwikkeling, dat absoluut noodzakelijk is voor het verstrekken van informatie over het beleid inzake plattelandontwikkeling, voor de uitwisseling van ervaringen tussen plattelandactoren, voor de verspreiding van innovatieve ideeën en van know-how, vooral ten behoeve van de plattelandgebieden waar de moeilijkheden het grootst zijn, en voor het opzetten van gezamenlijke projecten.

De partners in dit netwerk voor samenwerking betreffende plattelandsaangelegenheden hebben zeer uiteenlopende behoeften en mogelijkheden, waarop het initiatief flexibel en zo nodig fasegewijs moet inspelen. Bij sommigen hebben deze behoeften vooral betrekking op het verwerven van deskundigheid (onderdeel a)) om een proces van geïntegreerde ontwikkeling op gang te kunnen brengen in gebieden waar een dergelijke aanpak nieuw is. Later, of bij partners die verder gevorderd zijn, gaat het meer om de financiering van concrete, innovatieve maatregelen met een voorbeeldfunctie op basis van een reeds bestaande diagnose en strategie; het betreft geografische ontwikkelingsmaatregelen (uit te voeren door plaatselijke groepen) of thematische ontwikkelingsmaatregelen (uit te voeren door andere organisaties met een collectief karakter) (onderdeel b)). Tenslotte zijn er tal van overheden en actoren op het platteland die in staat (zullen) zijn om een extra kwalitatieve stap te doen door rechtstreeks mee te werken aan concrete transnationale projecten (onderdeel c)) nadat via het netwerk de nodige contacten zijn gelegd.

In deze hele opzet is dus een ontwikkeling in de tijd ingebouwd: gedurende de zesjarige looptijd kan het accent geleidelijk verschuiven van technische bijstand naar transnationale samenwerking, waarbij voor elke regio een aan de mogelijkheden aangepast tempo wordt aangehouden.

III. BEGUNSTIGDEN

8. LEADER II kan bijstand verlenen aan twee categorieën van uiteindelijke begunstigden:

- in de eerste plaats plaatselijke groepen als bedoeld bij LEADER I. Zo'n groep bestaat uit een aantal partners uit de overheids- en particuliere sector die gezamenlijk een strategie en innovatieve maatregelen uitwerken voor de ontwikkeling (of een aspect van de ontwikkeling) van een plattelandsgebied met een lokale dimensie (ter indicatie: minder dan 100 000 inwoners). Deze partners wijzen een met het administratieve en financiële beheer belaste instantie aan, die in staat moet zijn om overheidssubsidies te beheren. Deze instantie moet ervoor zorgen dat er nauw met haar wordt samengewerkt door alle betrokken plaatselijke partners (economische en sociale actoren in de verschillende sectoren en op het gebied van milieu, cultuur en sociale integratie werkzame verenigingen en organisaties);
- anderzijds andere plattelandactoren met een collectief karakter uit de overheids- of particuliere sector (b.v. Kamer van koophandel en fabrieken, soortgelijk orgaan voor de landbouw of de ambachtelijke sector, coöperatie, groepering van ondernemingen, vereniging van gemeenten, vereniging zonder winstoogmerk enz.) op voorwaarde dat zij een meer thematisch werkterrein hebben dat past in het streven naar ontwikkeling van een geografisch gebied op lokaal niveau.

LEADER II is van toepassing in de plattelandgebieden van de regio's van doelstelling 1 en 5b. Het is echter wel toegelaten dat maximaal 10% van de kredieten die toegewezen zijn, in het kader van LEADER II aan de regio's van doelstelling 1 en 5b, worden gebruikt buiten deze gebieden, in aangrenzende plattelandgebieden.

In de ultraperifere regio's van de Gemeenschap (Franse overzeese departementen, Azoren, Madeira, Canarische eilanden) zal het initiatief LEADER II prioritair ten uitvoer worden gelegd in het kader van het initiatief REGIS, waarbij echter alle in de mededeling over LEADER II opgenomen bepalingen in acht zullen worden genomen.

IV. IN AANMERKING KOMENDE MAATREGELEN

9. *Onderdeel a) „Verwerven van deskundigheid”*

Het gaat erom, op verzoek van de betrokkenen, technische steun voor geografische ontwikkelingsmaatregelen te verlenen om een proces van geïntegreerde ontwikkeling op gang te kunnen brengen in gebieden waar een dergelijke aanpak nieuw is. Dit onderdeel is gericht op de financiering van de technische bijstand die aan de investeringen voorafgaat (diagnostisch onderzoek van het betrokken gebied met inachtneming van de door de bevolking geuite verlangens, motivering en vorming van de bevolking met het oog op een actieve deelneming aan het ontwikkelingsproces, bevorderen van contacten tussen de lokale partners, uitwerken van een strategie, zoeken naar financieringsbronnen enz.). De aard van de betrokken maatregelen, de kenmerken van de begunstigden en het type instantie waaraan de tenuitvoerlegging van de maatregelen wordt opgedragen, dienen duidelijk te worden omschreven.

Het is de bedoeling dat dit onderdeel aan het begin van de programmeringsperiode een belangrijke rol speelt en er zal een maximum voor gelden dat in het kader van het partnerschap met elke Lid-Staat wordt bepaald.

10. *Onderdeel b) „Programma's voor innovatie op het platteland”*

Het gaat erom op alle terreinen van de plattelandsontwikkeling prioriteit te geven aan actie- en investeringsprogramma's op lokaal niveau die niet alleen met een meer algemene (regionale, lokale) strategie voor plattelandsontwikkeling zijn gecoördineerd en blijf geven van de nodige continuïteit met acties die reeds in het betrokken gebied worden ondernomen (vooral wanneer dit gebied onder LEADER I viel), maar bovendien drie essentiële kenmerken vertonen: innovatie ten opzichte van de lokale context (aanpak van het programma, produkt, fabricageprocédé, markt), voorbeeldfunctie en overdraagbaarheid. Deze hoogwaardige projecten moeten een illustratie vormen van de nieuwe wegen die bij de plattelandsontwikkeling kunnen worden ingeslagen. Een dergelijk project steunt op hetzij een overheid of publiekrechtelijke organisatie die met het bedrijfsleven, verenigingen e.d. samenwerkt volgens het model van LEADER I (veelomvattende geografische ontwikkelingsmaatregelen), hetzij een andere plattelandsactor met een collectief karakter.

11. *Innovatie*

Dat innovatie en een voorbeeldfunctie bijstandscriteria voor dit onderdeel van LEADER II zijn, betekent niet dat de Commissie het toepassingsgebied van dit initiatief wil beperken tot enkele vooruitstrevende ideeën die niet zo gemakkelijk ook elders toepassing zullen vinden, maar wel dat zij ervoor wil zorgen dat de gefinancierde programma's een echte meerwaarde opleveren in vergelijking met andere maatregelen die worden medegefinancierd via operationele programma's of andere vormen van bijstandsverlening in het kader van de communautaire bestekken, en dat zij wil voorkomen dat dit initiatief wordt gebruikt om de gewone activiteiten van de betrokken plattelandsactoren te financieren. Of er van innovatie en een voorbeeldfunctie sprake is, zal dus afhangen van het type plattelandsgebied.

Of een project nu uitgaat van een plaatselijke groep (geïntegreerde geografische benadering) of van een andere plattelandsactor met een collectief karakter (meer op een sector of thema toegespitste benadering), steeds zal het aan een aantal gemeenschappelijke voorwaarden moeten voldoen om in aanmerking te komen (zie bijlage I) en zal het innovatieve eigenschappen moeten bezitten die zullen worden getoetst aan de kenmerken van het gebied en aan de inhoud van het operationele programma voor plattelandsontwikkeling in het kader van het communautaire bestek voor dat gebied.

De innovatiecriteria voor het betrokken gebied dienen in de bijstands aanvraag te worden gepreciseerd en bij het onderzoek van deze aanvraag zal er in het kader van het partnerschap over worden onderhandeld. Het innovatieve karakter kan niet beperkt blijven tot de gevolgde werkwijze (volgens het model van LEADER I), maar zal het ook moeten blijken uit de technische inhoud van het project, ongeacht of het daarbij gaat om het produkt, het fabricageprocédé, de markt of nog een ander element. Deze laatste innovaties kunnen tot het strikt economische terrein beperkt blijven, maar er kunnen ook aspecten op het gebied van cultuur, milieu, sociale integratie, enz. aan vastzitten voor zover die aspecten nauw verbonden zijn met de plattelandsontwikkeling.

De Commissie stelt bij wijze van illustratie een aantal innovatiethema's voor (waarop nader zal worden ingegaan in een aan de betrokken partners voor te leggen technisch dossier met informatie over de vele innovaties die dank zij LEADER I ten uitvoer konden worden gelegd), en wel met name:

- maatregelen om de gevolgen van de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid op te vangen, met inbegrip van maatregelen op het gebied van het milieu en hernieuwbare energiebronnen;
- toepassing van de nieuwe informatie- en communicatietechnologieën op het platteland;
- verlening van diensten die zijn aangepast aan een geringe bevolkingsdichtheid, ook via pluriactiviteit;
- bedenken en verkopen van nieuwe producten en diensten;
- scheppen van werkgelegenheid op het platteland, ook om in moeilijkheden verkerende personen in het arbeidsproces te kunnen opnemen, en inschakelen van de onderwijs- en opleidingssystemen in het ontwikkelingsproces;
- creatieve activiteiten en verspreiding van cultuuruitingen op het platteland als bijdrage tot de lokale identiteit en tot de toeristische aantrekkingskracht;
- bewustmaking van de plattelandsbevolking met betrekking tot het belang van ontwikkeling en tot haar capaciteit om ondernemingsgeest aan de dag te leggen.

Aangegeven zal dus moeten worden wat de kenmerken van de projecten van de plaatselijke groepen en de andere actoren met een collectief karakter zijn uit het oogpunt van:

- de verschillen en het nieuwe ten opzichte van het operationele programma in het kader van het communautair bestek (of één enkel programmeringsdocument) voor hetzelfde gebied, en wel ten aanzien van de aanpak van de plattelandsontwikkeling en de wijze van uitvoering en/of de inhoud van de maatregelen;
- het verwachte effect (het — op zijn minst tijdelijke — comparatieve voordeel voor het gebied of de sector) in vergelijking met een referentiesituatie (wat betekent dat een diagnose moet worden gesteld die duidelijk maakt welke hinderpaal voor ontwikkeling via innovatie wordt aangepakt).

De plaatselijke groepen die steun hebben genoten van LEADER I worden beslist niet van LEADER II uitgesloten. Zij moeten echter een project indienen dat beantwoordt aan de innovatiecriteria zoals deze in het kader van het partnerschap voor het betrokken gebied zijn vastgesteld.

12. Voorbeeldfunctie en overdraagbaarheid

Deze twee criteria hangen samen en houden in dat de initiatiefnemers van een project:

- aangeven wat de voorwaarden voor invoering van de betrokken innovatie zijn met het oog op beoordeling van de reproduceerbaarheid en van de kosten die aan een overdracht (kennisoverdracht en/of technologieoverdracht) zijn verbonden;
- het project enigermate zichtbaar maken en communicatieve activiteiten ontplooiën;
- het marktpotentieel aangeven indien het om commerciële producten of diensten gaat.

De initiatiefnemers van een project moeten zich er overigens toe verbinden hun methodologische ervaring ter beschikking van het netwerk te stellen. Tenslotte zou elk jaar een Europese wedstrijd kunnen worden uitgeschreven om de meest innovatieve projecten te bekronen die het best de essentiële kenmerken van het initiatief (innovatie, voorbeeldfunctie en overdraagbaarheid) doen tot uiting komen.

13. Onderdeel c) „Transnationale samenwerking”

Het gaat om projecten die worden ondernomen op initiatief van potentiële lokale begunstigden (als bedoeld in punt III) uit ten minste twee Lid-Staten. Via LEADER II zal hulp kunnen worden geboden bij het gezamenlijk bedenken, realiseren en verkopen van producten of diensten op alle terreinen van de plattelandsontwikkeling. Dit onderdeel is nauw verbonden met het netwerk, dat initiatieven voor transnationale samenwerking zal vergemakkelijken. Voor de meeste betrokken gebieden en actoren is een dergelijke samenwerking op zichzelf al nieuw, zodat een inhoudelijke innovatie hier niet vereist is.

In de meeste gevallen zal dit onderdeel, dat geen voorwaarde is om voor het programma LEADER in aanmerking te kunnen komen, geleidelijk worden toegepast nadat het netwerk enige tijd heeft gefunctioneerd en bekendheid heeft gegeven aan de praktische ervaringen op innovatiegebied die reeds in tal van Lid-Staten zijn opgedaan, maar slechts in beperkte mate zijn verspreid. Via dit onderdeel zal technische bijstand worden verleend bij het opzetten van die transnationale samenwerking. Sommige door het transnationale karakter veroorzaakte extra kosten kunnen eveneens in het kader van het LEADER-programma worden medegefinancierd.

14. *Onderdeel d) „Netwerkvorming”*

De ontwikkeling van een actieve solidariteit tussen de plattelandsgebieden en de uitwisseling van resultaten, ervaringen en kennis tussen alle belanghebbende partijen in de Gemeenschap vormen voor LEADER II een prioriteit. Daarom moet het huidige LEADER-netwerk worden uitgebreid tot al degenen die bij de plattelandsontwikkeling zijn betrokken: nationale overheidsinstanties en hun gedecentraliseerde diensten, lagere overheden, groepen voor plaatselijke ontwikkeling, sociaal-economische partners en diverse verenigingen.

Het huidige netwerk moet ook zijn activiteiten verruimen, met name door de instelling van een methodologisch instrument om de op het platteland toegepaste innovaties te identificeren, te karakteriseren en te valideren en om de overdracht van deze innovaties te vergemakkelijken, hierna „Europese waarnemingspost voor innovatie en plattelandsontwikkeling” genoemd. De activiteiten van het netwerk zullen de hele Gemeenschap bestrijken omdat er overal behoefte aan innovatie bestaat.

Actieve deelneming aan het netwerk zal verplicht zijn voor alle directe begunstigden van LEADER II (plaatselijke groepen en andere actoren met een collectief karakter), die tegenover het netwerk een aantal verplichtingen zullen hebben (invoer van gegevens in de databank van de waarnemingspost, bekendmaking van de behaalde resultaten, actieve beschikbaarstelling van de verworven deskundigheid) waardoor zij er meer profijt van zullen trekken. Ook de overige deelnemers wordt verzocht het netwerk te laten profiteren van hun ervaringen, hun kennis en hun projecten.

Het Europees netwerk van plattelandsontwikkeling (het LEADER-netwerk) wil niet in de plaats komen van de bestaande nationale of transnationale netwerken van overheden en verenigingen en wil ook niet als overkoepelende structuur voor deze netwerken fungeren. Het is opgevat als een ontmoetingspunt tussen deze verschillende netwerken en streeft naar het vergemakkelijken van het werk van sommige van deze netwerken, waarbij het LEADER-netwerk hun benaderingen zal samenbrengen en hun tevens na partnerschapsoverleg met de Lid-Staten bepaalde stimulerings- en verspreidingsstaken zal opdragen.

Concreet zal de structuur die het netwerk begeleidt, op communautair niveau de volgende prestaties dienen te leveren:

- gegevens over de communautaire maatregelen voor plattelandsontwikkeling en over de innovatieve benaderingen met een voorbeeldfunctie op het platteland verzamelen, opmaken en verspreiden (databases, interne en externe publikaties, netwerk voor elektronische post);
- de begunstigden van LEADER II met elkaar in contact brengen en technische bijstand verlenen voor transnationale samenwerking (seminars, aan deskundigen verleende opdrachten);
- gegevens over de evaluatie van elk nationaal of regionaal LEADER-programma verwerken en benutten;
- nationale netwerken en niet-gouvernementele organisaties waarvoor in partnerschapsoverleg met de Lid-Staten is geconstateerd dat zij hebben bewezen een toegevoegde waarde op het gebied van plattelandsontwikkeling te bezitten en dat zij noodzakelijk zijn voor het naar behoren functioneren van LEADER II, begeleiden en technisch ondersteunen;
- technische bijstand verlenen aan de lagere overheden en andere overheidsinstanties om samenwerking en uitwisseling van deskundigheid tussen op het gebied van plattelandsontwikkeling bevoegde autoriteiten te vergemakkelijken.

De Commissie zal dit netwerk van nabij volgen om er richting aan te geven. De administratieve en begeleidende taken die voor het functioneren ervan moeten worden uitgevoerd, zullen in hoofdzaak worden uitbesteed aan externe bureaus, zulks via een in het Publikatieblad aan te kondigen aanbesteding.

V. WIJZE VAN UITVOERING

15. Overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel zal de uitvoering van LEADER II zo sterk mogelijk worden gedecentraliseerd met inachtneming van de institutionele bevoegdheden van elke lagere overheid. De Commissie zal in het kader van het partnerschap met de Lid-Staat onderhandelen over de inhoud van de programma's op regionaal of nationaal niveau en zal zich niet langer rechtstreeks met de selectie van de projecten en van de begunstigden (plaatselijke groepen en andere actoren met een collectief karakter) bemoeien tenzij de verantwoordelijke partners in gebreke blijven. Deze aanpak vereist enerzijds de opstelling van gedetailleerde bijstandscriteria, die zijn opgenomen in bijlage I bij deze mededeling, en anderzijds een verbetering van de procedures voor het toezicht, de evaluatie en de controle.

16. De volgende werkwijze zal worden gevolgd met inachtneming van de institutionele werkmethoden van elk van de Lid-Staten:

- a) Op regionaal niveau (ongeacht of het gaat om een regio met institutionele bevoegdheden dan wel om een programmeringsregio waarvoor in het kader van het communautaire bestek specifieke operationele programma's worden opgezet) of op nationaal niveau wanneer een en ander op regionaal niveau onmogelijk blijkt te zijn, wordt een „conciëriings- en beslissingspartnerschap” ingesteld dat ten minste even ruim is als het partnerschap voor de operationele programma's in het kader van het communautaire bestek en minimaal alle toekomstige nationale medefinanciers (centrale overheid, regio, andere lagere overheden) omvat. Deze partners werken een regionaal LEADER-programma uit dat bestaat in een gestructureerd overzicht van concrete acties die reeds door potentiële plaatselijke begunstigden (plaatselijke groepen en andere actoren met een collectief karakter) zijn ingediend. Deze samenvatting heeft tot doel om aan de hand van een aantal voorbeelden (niet-limitatieve opsomming) te illustreren welke soorten acties zullen worden uitgevoerd, waarbij dient te worden aangetoond dat deze acties in overeenstemming zijn met de doelstellingen van het initiatief (innovatie, voorbeeldfunctie, overdraagbaarheid) en met de in deze mededeling vermelde bijstandscriteria. De daarbij aan te houden indeling van de betrokken gegevens is opgenomen in bijlage II bij deze mededeling.

Er zal naar worden gestreefd het advies in te winnen van de andere betrokken autoriteiten en partners op het platteland, op lokaal en regionaal niveau, ongeacht of het gaat om overheidsinstanties, beroepsorganisaties (Kamer van koophandel en fabrieken, soortgelijke organen voor de landbouw of de ambachtelijke sector, Bureau voor toerisme enz.) of verenigingen (met name wat betreft cultuur, milieu en sociale integratie), en al deze adviezen zullen, tenzij in het kader van het partnerschap een andere regeling wordt overeengekomen, bij het programma worden gevoegd. In deze fase is het belangrijk het bewijs te leveren dat het programma geen theoretische opsomming is, maar dat het is gericht op de tenuitvoerlegging van een innovatieve strategie voor de ontwikkeling van het eigen potentieel, zulks op basis van concrete behoeften en van projecten die door de plaatselijke bevolking en plaatselijke actoren zijn geformuleerd met het doel de economische situatie van het gebied of de betrokken sector te verbeteren. In het programma moet ook het bewijs worden geleverd dat overheidsmiddelen voor de medefinanciering van een en ander beschikbaar zijn.

In dit programma dient onderscheid te worden gemaakt tussen de verschillende voor LEADER II in aanmerking komende maatregelen:

- verwerven van deskundigheid;
 - plaatselijke groepen, waarbij de actieprogramma's van deze groepen ter vergroting van de flexibiliteit worden ondergebracht in één enkele maatregel die door de drie Structuurfondsen wordt gefinancierd;
 - andere plattelandsactoren met een collectief karakter (waarbij het eveneens om één enkele meurfondsenmaatregel gaat);
 - transnationale samenwerking, welk onderdeel meestal slechts pro memorie in het regionale programma zal worden opgenomen met het oog op een latere aanvulling aan de hand van een door het bevoegde toezichtcomité goed te keuren beschrijving van de betrokken maatregelen; er wordt op gewezen dat de criteria inzake innovatie en voorbeeldfunctie voor deze maatregel niet gelden.
- b) Nadat deze programma's zijn ingediend, worden zij door de Commissie onderzocht en wordt er in het kader van het partnerschap met de Lid-Staat over onderhandeld, waarbij wordt gelet enerzijds op de prioriteit die aan innovatie, voorbeeldfunctie en overdraagbaarheid is toegekend, en anderzijds op het lokale karakter en op de wijze waarop de plattelandsbevolking bij de projecten wordt betrokken. Vervolgens wordt bij beschikking van de Commissie een budget toegewezen aan de partners op regionaal niveau (in een via partnerschapsoverleg te bepalen vorm: operationeel programma, in jaartranches beschikbaar te stellen geïntegreerde globale subsidie om tijdens de looptijd van het initiatief een flexibeler gebruik van de verschillende Fondsen te kunnen maken, of een meerjarencontract in het kader van een programma of subsidie op nationaal niveau).

De uitvoering vindt plaats via een beslissingspartnerschap op regionaal niveau (of op nationaal niveau indien dit op regionaal niveau onmogelijk blijkt) waarin op zijn minst alle nationale medefinanciers (centrale overheid, regio, andere lagere overheden) zijn vertegenwoordigd.

Voor de selectie van de afzonderlijke projecten en van de begunstigden en voor het financiële en administratieve beheer van het regionale LEADER-programma zijn uitsluitend deze partners bevoegd, die zich daarbij dienen te houden aan de communautaire beleidslijnen, aan de criteria op grond waarvan acties voor medefinanciering door de Structuurfondsen in aanmerking komen, en aan de toegestane steunpercentages. Met inachtneming van de administratieve voorschriften van de Lid-Staten moeten eventuele afwijzingen worden gemotiveerd. Deze selectie zal worden uitgevoerd onder inwinning van het advies van de niet in het beslissingspartnerschap opgenomen andere belanghebbende plattelandsactoren bij een en ander te betrekken, ongeacht of het om beroepsorganisaties, verenigingen of overheidsdiensten gaat. Wanneer het beslissingspartnerschap echter in gebreke blijft, zal de Commissie zich in overeenstemming met de betrokken Lid-Staat inspannen om een andere uitvoeringsmethode te volgen, waarbij ook de mogelijkheid bestaat dat in het selectieproces wordt ingegrepen.

In het programma dat bij de Commissie wordt ingediend, moet worden aangegeven hoe deze partnerschappen zullen functioneren en hoe de plaatselijke groepen en de andere actoren met een collectief karakter hun project zullen kunnen indienen. Deze programma's zullen worden goedgekeurd voor de hele programmeringsperiode (1994-1999) zodat elke uiteindelijke begunstigde (plaatselijke groepen en andere actoren met een collectief karakter) voor zijn plattelandsontwikkelingsprojecten de nodige tijd krijgt, maar er zal wel een bepaling over een herziening halverwege de looptijd worden opgenomen om voor een optimale aanwending van de beschikbare kredieten te kunnen zorgen.

VI. TOEZICHT — CONTROLE — EVALUATIE

17. Toezicht

Behoudens een in het kader van het partnerschap overeen te komen andere regeling, vallen elk programma en elke globale subsidie onder het regionale (of nationale) toezichtcomité voor doelstelling 1 of 5b dat in technisch opzicht of in het betrokken gebied bevoegd is, zodat kan worden gezorgd voor een zo goed mogelijke coördinatie met de operationele programma's voor plattelandsontwikkeling in het kader van het communautaire bestek (of de overeenkomstige één enkel programmeringsdocumenten).

Op grond van de met LEADER I opgedane ervaring en de beoogde voorbeeldfunctie wordt bovendien gepleit voor een coördinatie tussen het regionale en het nationale niveau om in elke Lid-Staat voor het initiatief als geheel een materieel en financieel toezicht te kunnen uitoefenen en op basis daarvan een evaluatie te kunnen verrichten. Het partnerschap moet het mogelijk maken de administratieve opzet te vinden die het meest geschikt is in het licht van de institutionele kenmerken van elk van de Lid-Staten. Met inachtneming van de specifieke doelstellingen van LEADER II (het ondersteunen van innovatie en de verspreiding ervan), vormen de nationale coördinatie enerzijds, en het toezichtcomité, waaraan de Commissie deelneemt, anderzijds, samen het eerste niveau waar ervaringen dienen uitgewisseld te worden. In dit oogmerk zullen deze instanties achteraf geïnformeerd worden over de uiteindelijke begunstigden (plaatselijke groepen en andere actoren met een collectief karakter) die de beheerders van de onderscheiden programma's hebben gekozen.

18. Controle

Alle in artikel 23 van Verordening (EEG) nr. 2082/93 opgenomen bepalingen zijn van toepassing, waarbij de Lid-Staat borg staat voor alle verrichtingen.

Omdat het beheer van het initiatief gedecentraliseerd is, moet de door de Lid-Staat te verstrekken beschrijving van de beheers- en controlesystemen die hij wil opzetten om voor een doeltreffende uitvoering van de acties te zorgen, bij de voorstellen betreffende LEADER II worden gevoegd, en zal deze beschrijving samen met de regionale programma's worden onderzocht.

19. Evaluatie

In verband met het gedecentraliseerde beheer en de op innovatie en de voorbeeldfunctie gelegde nadruk is een voortdurende evaluatie van LEADER II onontbeerlijk.

Bij elk regionaal programma moet er, voordat het ten uitvoer kan worden gelegd, een mechanisme zijn dat een voortdurende evaluatie van de verschillende projecten en van het programma als geheel mogelijk maakt. Het bij de Commissie ingediende programma moet vergezeld gaan van een uiteenzetting van de wijze waarop dit mechanisme functioneert. De voor het programma verantwoordelijke partners dienen er zorg voor te dragen dat bij het toezichtcomité en bij de Commissie regelmatig een evaluatieverslag wordt ingediend. Alle verzamelde gegevens moeten ook met het oog op verwerking ervan worden medegegeeld aan de waarnemingspost voor innovatie.

Elke begunstigde van het programma (plaatselijke groep, andere actor met een collectief karakter) moet ten behoeve van de evaluatie in een nader te bepalen vorm de informatie verstrekken die nodig is om een uitgangsdiagnose te stellen, de verwachte veranderingen te omschrijven en aan te geven in hoeverre er bij de betrokken actie van een innovatief karakter en een voorbeeldfunctie sprake is. Deze informatie zal als evaluatierferentie worden gebruikt om gedurende de looptijd van elk project onderzoek te kunnen doen naar de voorwaarden voor de invoering van de betrokken innovatie, naar de gevolgen van deze innovatie, naar de spontane verspreiding ervan en naar de voorwaarden voor een eventuele overdracht.

Meer in het algemeen zal de periodieke evaluatie moeten laten zien wat de meerwaarde van de verschillende onderdelen van het programma is ten opzichte van de andere acties die in hetzelfde gebied worden ondernomen (zults ook voor de transnationale samenwerking).

Het netwerk zal de resultaten van al deze werkzaamheden verzamelen en deze weer verspreiden in de vorm van beschrijvingen van innovatieve benaderingen en thematische overzichtsdocumenten.

Door deze voortdurende evaluatie zal het regionale beslissingspartnerschap in staat zijn zijn interne selectiecriteria te verfijnen, zijn strategie bij te sturen en eventueel wijzigingen in zijn programma voor te stellen.

Bovendien zal LEADER II (halverwege en aan het einde van de looptijd) ook worden geëvalueerd uit het oogpunt van zijn effecten op nationaal en communautair niveau. Deze in de regeling voorgeschreven evaluatie zal worden uitgevoerd in het kader van het partnerschap, zoals dit met alle door de Structuurfondsen medegefinancierde programma's het geval is. Bij deze evaluatie zal gebruik worden gemaakt van specifieke parameters die aan de kenmerken van het programma zijn aangepast.

VII. BIJDRAGE VAN DE GEMEENSCHAP IN DE FINANCIERING VAN LEADER II

20. Het communautaire initiatief LEADER II wordt door de Lid-Staat en de Gemeenschap gezamenlijk gefinancierd. Voor de periode van 1994 tot en met 1999 wordt de totale bijdrage uit de Structuurfondsen voor LEADER geraamd op 1 400 miljoen ecu aan prijzen van 1994, waarvan 900 miljoen in de gebieden van doelstelling 1.

21. Het percentage van de communautaire bijdrage wordt bepaald door de reglementering die van toepassing is bij de Structuurfondsen. Binnen de limieten kan voor de onderdelen a) (verwerven van deskundigheid) en c) (transnationale samenwerking) een hoger percentage worden toegepast volgens een regeling die in het kader van het partnerschap zal worden vastgesteld.

22. Een indicatief bedrag ten belope van maximaal 2,5% van de totale bijdrage uit de communautaire Fondsen zal worden gereserveerd voor de financiering van de verschillende activiteiten van het communautaire netwerk (inclusief de waarnemingspost voor innovatie en plattelandontwikkeling) en van de eventuele ondersteuning van nationale netwerken (onderdeel d)).

VIII. BIJSTANDSAANVRAGEN VAN DE LID-STAAT

23. De Lid-Staten dienen hun bijstandsaanvragen voor programma's of geïntegreerde globale subsidies in binnen vier maanden na de datum van de bekendmaking van deze mededeling in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen. Later ontvangen aanvragen worden alleen in uitzonderlijke en deugdelijk gemotiveerde gevallen door de Commissie van de Europese Gemeenschappen in aanmerking genomen.

Wanneer een aanvraag betrekking heeft op gebieden die deels onder doelstelling 1 en deels onder doelstelling 5b vallen, moet een duidelijk onderscheid tussen de respectieve uitgaven worden gemaakt.

24. Alle correspondentie over deze mededeling moet worden gericht aan:

De heer G. Legras
Directeur-generaal
Directoraat-generaal Landbouw
Commissie van de Europese Gemeenschappen
Wetstraat 200
B-1049 Brussel.

BIJLAGE I

LEADER II

Indicatieve lijst van in aanmerking komende acties

Omdat voor het communautaire initiatief LEADER II slechts beperkte financiële middelen beschikbaar zijn gesteld, worden via dit initiatief bij voorrang innovatieve acties voor de ontwikkeling van het eigen potentieel van de plattelandsgebieden ondersteund. Daarom komen infrastructuurinvesteringen — afgezien van in het kader van het partnerschap overeen te komen acties van zeer geringe omvang — niet voor dit initiatief in aanmerking, evenmin als produktieve investeringen waarbij het bedrag per eenheid hoger ligt dan een in het kader van het partnerschap te bepalen maximum.

1. Maatregel a): verwerven van deskundigheid

- Plaatselijk diagnostisch onderzoek met betrekking tot het gebied.
- Voorlichting van de bevolking over de LEADER-aanpak.
- Technische steun voor de oprichting van plaatselijke partnerschappen.
- Technische steun voor de opstelling van een plaatselijke strategie voor geïntegreerde ontwikkeling.
- Technische steun om potentiële begunstigen (plaatselijke groepen en andere actoren met een collectief karakter) te helpen bij het zoeken naar financieringsbronnen en bij het samenstellen van dossiers.

2. Maatregel b): programma's voor innovatie op het platteland (plaatselijke groepen en andere actoren met een collectief karakter)

De projecten moeten innovatieve en op een voorbeeldfunctie gerichte eigenschappen bezitten die zullen worden getoetst aan de kenmerken van het gebied en aan de inhoud van het operationele programma in het kader van het communautaire bestek voor dat gebied (*cf.* punt 11 van deze mededeling).

Plaatselijke groepen die reeds bijstand hebben ontvangen in het kader van LEADER I, zullen volledig op dezelfde voet worden behandeld en aan dezelfde criteria moeten voldoen als alle andere potentiële begunstigen.

Indien het gaat om een plaatselijke groep (aantal partners uit de overheids- en de particuliere sector die in een coherent gebied waarvan de omvang het lokale niveau niet te boven gaat, een multisectorale ontwikkelingsstrategie ten uitvoer leggen), moeten verscheidene van de hierna genoemde componenten in het ingediende project zijn geïntegreerd. Bij andere actoren met een collectief karakter uit de overheids- of de particuliere sector mag het lokale project tot een enkel actieterrein beperkt blijven.

Technische bijstand ter ondersteuning van de plattelandsontwikkeling

- Technische bijstand voor initiatiefnemers van ontwikkelingsprojecten (opsporing van initiatieven voor de oprichting of overneming van een bedrijf, waarbij het ook om landbouwbedrijven kan gaan, evaluatie van de haalbaarheid daarvan, technische adviezen, begeleiding, enz.).
- Technische bijstand (opsporing van potentiële markten, betere toegang tot financieringsfaciliteiten, innovatiebeheer, enz.) aan reeds bestaande ondernemers (midden en kleinbedrijf, landbouwers, ambachtslieden, enz.).
- Oprichting van een enkele dienst om jongeren die een onderneming willen beginnen, te informeren, te adviseren en te steunen.
- Voorlichting van de bevolking, inclusief de schoolplichtige jongeren, over de identiteit en de perspectieven van hun regio en over de noodzaak van innovatie.
- Bedrijfskosten (beheer en begeleiding van het project).
- Steun voor de informatica- en telematicavoorzieningen die nodig zijn voor de uitvoering van het project door de plaatselijke groep of een andere actor met een collectief karakter (maximaal 3% van de totale projectkosten).

Beroepsopleiding en steun voor indienstneming van personeel

- Opleiding van de beheerders en begeleiders van het project.
- Specifieke korte opleidingen die nodig zijn voor de uitvoering van andere acties van het project en die niet in het kader van het operationele programma van het CB worden gefinancierd.
- Opleidingen ten behoeve van de ontwikkeling.

- Inschakeling van de onderwijs- en opleidingssystemen in het ontwikkelingsproces.
- Innovatieve mogelijkheden om in een onzekere situatie verkerende personen in te schakelen in het arbeidsproces (speciaal op deze inschakeling gerichte ondernemingen, werkplaatsen waar ook een opleiding wordt gegeven, arbeidsplaatsen voor het verrichten van werk van algemeen nut, enz.).

Plattelandstoerisme

- Individuele of collectieve investeringen met een innovatief karakter (inclusief toeristische investeringen die samenhangen met de landbouw) waarvan de omvang per eenheid gering is.
- Investerings in kleine openbare infrastructuurvoorzieningen om te voorzien in de nieuwe behoeften in verband met het toeristische aanbod.
- Inventarisatie, restauratie en valorisatie van historische gebouwen en landschapsschoon op het platteland die van toeristisch belang zijn.
- Promotieactiviteiten, marktstudies en organisatie van reserveringssystemen.
- Conciipiëring en realisering van nieuwe producten van het plattelandstoerisme (inclusief cultureel en milieutoerisme).

Kleine bedrijven, ambachtelijke bedrijven en basisvoorzieningen

- Toegang van kleine bedrijven en ambachtelijke bedrijven (met name voedingsmiddelenbedrijven, inclusief bedrijven voor de verwerking van visserijproducten) tot diensten zoals advisering, marktstudies, technologie-overdracht, innovatie en beroepsopleiding.
- Invoering van (aanloopsteun voor) basisvoorzieningen wanneer die in het betrokken gebied ontbreken, ook in het kader van pluriactiviteit door landbouwers (informatieverstrekking, een enkel loket voor allerlei dienstverlening, vervoer op verzoek, enz.).
- Steun voor innovatieve investeringen van ambachtslieden en kleine bedrijven, met name voor de valorisatie van plaatselijke natuurlijke hulpbronnen.
- Vergemakkelijking van telewerken.
- Steun voor de oprichting van ondernemingen.

Valorisatie ter plaatse en verkoop van plaatselijke producten van landbouw, bosbouw en visserij

- Studies over plaatselijke en regionale markten en analyse van de distributiekkanalen.
- Technische bijstand en investeringen voor de produktie en de valorisatie van plaatselijke specialiteiten waarvoor de grondstoffen afkomstig zijn van landbouw, bosbouw of visserij.
- Overdracht van technologie.
- Promotie en invoering van een keurmerk voor plaatselijke en regionale kwaliteitsproducten en maatregelen om deze producten in verband te brengen met hun gebied van herkomst.
- Afzet (verkoopstructuur, deelneming aan beurzen, contacten met postorderverkoop en inkoopcentrales, telemarketing).
- Diversificatie van de landbouwproduktie en van de activiteiten van landbouwers.
- Ontwikkeling van aquacultuur en van niet-commerciële sportvisserij.
- Produktie van hernieuwbare alternatieve energie (met name door gebruikmaking van biomassa en van afval van de houtverwerkende industrie, enz.).
- Ontwikkeling van financiële instrumentering.

N.B.: In voorkomend geval moeten de maatregelen die worden gefinancierd in de visserijsector verschillend zijn van deze die, binnen dezelfde zone, worden gefinancierd uit hoofde van het communautair initiatief PESCA.

Behoud en verbetering van het natuurlijke en het leefmilieu

- Renovatie en ontwikkeling van de dorpen en het bestaande gebouwenbestand.
- Steun voor creativiteit en verspreiding van cultuuruitingen in het kader van de plattelandsontwikkeling.
- Bescherming, herstel en valorisatie van de natuurlijke hulpbronnen (fauna, flora, beken, enz.) en van de landschappen.
- Verwijdering en hergebruik van afvalstoffen inclusief het gebruik ervan voor de winning van energie.

3. Maatregel c): transnationale samenwerking

- Kosten voor deelneming aan de activiteiten van het Europese netwerk voor plattelandontwikkeling (opsporen van potentiële partners, opzetten van samenwerkingsprojecten).
- De bij deze samenwerking in aanmerking komende acties zijn dezelfde als die welke zijn vermeld in punt 2 (er wordt nogmaals op gewezen dat voor dit onderdeel geen inhoudelijke innovatie wordt verlangd).

BIJLAGE II**LEADER II****Modellschema voor bijstandsaanvragen**

(Geïntegreerd operationeel programma of geïntegreerde globale subsidie)

1. PROGRAMMA

- 1.1. Korte diagnose voor het betrokken gebied.
- 1.2. Strategie in het kader van LEADER II voor het gebied waarop het programma betrekking heeft.
- 1.3. Afstemming op en nieuwe aspecten in vergelijking met de maatregelen die worden gefinancierd in het kader van het communautaire bestek.
- 1.4. Wijze waarop de potentiële begunstigden worden geïnformeerd.
- 1.5. Financieringsplan per jaar, per maatregel en per Fonds.
- 1.6. **Maatregel a): verwerven van deskundigheid**
 - Doelstelling.
 - Gestructureerd overzicht van reeds ingediende aanvragen (bij wijze van voorbeeld, niet-limitatief) en van in aanmerking komende soorten acties (als bedoeld in bijlage I).
 - Kenmerken van de begunstigden (plaatselijke overheden, verenigingen, plaatselijke bevolking).
Opmerking: Wie voor de onderhavige maatregel als begunstigde in aanmerking komt, komt niet automatisch ook in aanmerking voor maatregelen als bedoeld onder b) of c). Het gaat er hier om steun te verlenen die aan eventuele investeringsprogramma's voorafgaat.
 - Selectiemethode en -criteria.
 - Voor de uitvoering verantwoordelijke autoriteit.
 - Indicatief tijdschema.
- 1.7. **Maatregel b): programma's voor innovatie op het platteland — groepen voor plaatselijke ontwikkeling**
 - Doelstellingen.
 - Strategie.
 - Verwacht effect in vergelijking met de referentiesituatie.
 - Afstemming op en nieuwe aspecten in vergelijking met de inhoud van de operationele programma's in het kader van het communautaire bestek.
 - Gestructureerd overzicht van reeds ingediende aanvragen (bij wijze van voorbeeld, niet-limitatief) en van in aanmerking komende soorten acties (als bedoeld in bijlage I).
 - Kenmerken van de begunstigden.
 - Selectiemethode en -criteria.
 - Wijze waarop het programma wordt beheerd (aard van het meerjarencontract met de begunstigden, mate waarin de groepen zelfstandig kunnen handelen).
 - Voor de uitvoering verantwoordelijke autoriteit.

- Indicatief tijdschema en gegevens over de werkwijze die zal worden gevolgd om ervoor te zorgen dat tijdens de hele looptijd van het initiatief regelmatig projecten van nieuwe begunstigden binnenkomen.
 - Financieringsplan per Fonds.
- 1.8. **Maatregel b): programma's voor innovatie op het platteland — andere actoren met een collectief karakter**
- Zelfde gegevens als onder 1.7.
 - Indien aan bepaalde thema's of sectoren prioriteit dient te worden gegeven, zulks vermelden.
 - De selectiecriteria moeten het mogelijk maken ervoor te zorgen dat de acties van deze actoren passen in de algemene opzet van de plattelandsontwikkeling op lokaal niveau.
- 1.9. **Maatregel c): transnationale samenwerking**
- Zelfde gegevens als onder 1.7 en 1.8.
 - Zijn deze gegevens niet beschikbaar, dan moet worden vermeld welk bedrag uit het LEADER-budget voor dit doel wordt gereserveerd, waarbij dan later aan het toezichtcomité een beschrijving van de betrokken maatregelen wordt voorgelegd.
 - Voorgenomen voorafgaande acties (opsporen en met elkaar in contact brengen van partners).
- 1.10. **Toezicht en voortdurende evaluatie**
- Specifieke regelingen voor het toezicht die op regionaal (nationaal) niveau zijn getroffen in verband met de sterk gedecentraliseerde opzet van het initiatief.
 - Beschrijving van het mechanisme voor de evaluatie van de verschillende projecten en van het programma als geheel.
 - Tijdschema en methode voor de selectie van de instantie die met deze evaluatie zal worden belast.
 - Geraamde kosten van de evaluatie die uit de LEADER-toewijzing moeten worden gefinancierd (maximaal 1 % van de voor het programma bestemde middelen).
2. **PARTNERSCHAP**
- Samenstelling van het concipiërings- en beslissingspartnerschap.
 - Samenstelling van het op lokaal en regionaal niveau geraadpleegde of bij het programma betrokken partnerschap.
 - Behoudens een met de Lid-Staat overeen te komen andere regeling, adviezen van het geraadpleegde partnerschap.
 - Wijze waarop het partnerschap functioneert wat de besluitvorming over de selectie van de uiteindelijke begunstigden betreft.
3. **DEELNEMING AAN HET EUROPEES NETWERK VOOR PLATTELANDSONTWIKKELING**
- Maatregelen om ervoor te zorgen dat de partners en de uiteindelijke begunstigden (plaatselijke groepen en andere actoren met een collectief karakter) aan het netwerk deelnemen.
 - Voorgenomen acties om de behaalde resultaten en de evaluatie daarvan in het netwerk te verspreiden.
 - Specifieke know-how op het gebied van plattelandsontwikkeling die de indieners van het programma ter beschikking van alle plattelandsgebieden van de Gemeenschap willen stellen.
4. **MEDEFINANCIERING — CONTROLE**
- Verbintenis van de nationale financiers om het programma mede te financieren en garantie dat daartoe gedurende de gehele programmeringsperiode begrotingsmiddelen beschikbaar zullen zijn.
 - Regeling voor de financiële controle.
-

MEDEDELING AAN DE LID-STATEN

tot vaststelling van de richtsnoeren voor operationele programma's van de Lid-Staten in het kader van een initiatief van de Gemeenschap betreffende de ontwikkeling van grensgebieden, grensoverschrijdende samenwerking en geselecteerde energienetten

(INTERREG II)

(94/C 180/13)

1. De Commissie van de Europese Gemeenschappen heeft in haar vergadering van 15 juni 1994 besloten een initiatief van de Gemeenschap in de zin van artikel 11 van Verordening (EEG) nr. 2082/93 houdende wijziging van Verordening (EEG) nr. 4253/88 van de Raad⁽¹⁾, en artikel 3, lid 2, van Verordening (EEG) nr. 2083/93 van de Raad houdende wijziging van Verordening (EEG) nr. 4254/88⁽²⁾ te nemen met betrekking tot grensoverschrijdende samenwerking en geselecteerde energienetten. Dit initiatief wordt hierna INTERREG II genoemd.

2. In het kader van INTERREG II kunnen door de Gemeenschap leningen, subsidies en technische bijstand worden toegekend voor bepaalde maatregelen in bepaalde zones. Deze maatregelen en zones moeten voldoen aan de in deze mededeling vermelde voorwaarden en moeten zijn opgenomen in door de Lid-Staten ingediende en door de Commissie van de Europese Gemeenschappen goedgekeurde operationele programma's en projecten.

I. ONTWIKKELINGSDOELSTELLINGEN

3. Dit initiatief heeft tot doel:

- aan de binnen- en buitengrenzen gelegen gebieden van de Europese Unie behulpzaam te zijn bij het overwinnen van de bijzondere ontwikkelingsproblemen die voortkomen uit hun relatieve afzondering binnen de nationale economieën en binnen de Europese Unie als geheel, zulks in het belang van de plaatselijke bevolking en op een ecologisch verantwoorde wijze;
- stimulansen te geven om netwerken voor samenwerking over binnengrenzen heen op te richten en te ontwikkelen, en waar dit nuttig is, om deze netwerken aan grotere communautaire netwerken te koppelen, een en ander in het kader van de voltooiing van de interne markt van 1992;
- de aanpassing van aan een buitengrens gelegen gebieden aan hun nieuwe rol als grensgebied van een geïntegreerde interne markt te vergemakkelijken;
- in te spelen op nieuwe kansen voor samenwerking met derde landen in aan buitengrenzen gelegen gebieden van de Europese Unie;
- de reeds in het REGEN-initiatief voor de periode 1989-1993⁽³⁾ omschreven, geselecteerde energienetten te voltooien en te koppelen aan grotere Europese netten.

Dit initiatief zal in twee afzonderlijke delen worden uitgevoerd:

- grensoverschrijdende samenwerking;
- voltooiing van de energienetten.

A. Grensoverschrijdende samenwerking

4. Uit vroeger opgedane ervaring met activiteiten om grensoverschrijdende samenwerking in de Europese Unie te bevorderen, blijkt dat in het algemeen drie soorten van acties kunnen worden onderscheiden:

- a) de gezamenlijke opstelling en uitvoering van grensoverschrijdende programma's;
- b) de invoering van maatregelen ter verbetering van de informatie-uitwisseling tussen overheidsinstanties, particuliere organisaties en groeperingen aan weerszijden van grenzen en tussen grensgebieden onderling;

⁽¹⁾ PB nr. L 193 van 31. 7. 1993, blz. 24.

⁽²⁾ PB nr. L 193 van 31. 7. 1993, blz. 36.

⁽³⁾ PB nr. C 326 van 28. 12. 1990, blz. 7.

- c) de oprichting van gezamenlijke institutionele en administratieve structuren om de samenwerking te steunen en te bevorderen.
5. De Lid-Staten en de regionale en plaatselijke overheden wordt aanbevolen bij de voorbereiding van operationele programma's voor indiening in het kader van INTERREG zoveel mogelijk de drie in punt 4 genoemde soorten van acties op te nemen in hun gezamenlijke voorstellen voor grensoverschrijdende samenwerking en hun samenwerkingsstrategieën dienovereenkomstig uit te werken.
6. Bij de toekenning van communautaire bijstand in het kader van dit initiatief aan grensgebieden, zal de Commissie prioriteit geven aan voorstellen die in samenwerking met de regionale en lokale autoriteiten in de grensgebieden en in aan een binnengrens gelegen gebieden worden ingediend en die mede voorzien in de oprichting of ontwikkeling van gezamenlijke institutionele of administratieve structuren ter verruiming en verdieping van de grensoverschrijdende samenwerking tussen overheidsinstanties, particuliere organisaties en groeperingen. Waar zulks mogelijk is zouden deze gezamenlijke institutionele of administratieve structuren de bevoegdheid moeten hebben om projecten uit te voeren die in onderling overleg zijn opgezet.
7. De maatregelen die in het kader van dit initiatief worden gesteund, moeten zo zijn opgezet dat vooral de bevolking van de in aanmerking komende grensgebieden van de ontwikkelingseffecten profiteert. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan het scheppen van andere werkgelegenheid in gebieden waar arbeidsplaatsen verloren kunnen gaan door veranderingen bij de douane en andere grensgebonden activiteiten zoals douaneagentschappen.

II. IN AANMERKING KOMENDE GEBIEDEN

8. Voor grensoverschrijdende samenwerkingsprogramma's in het kader van dit initiatief komen in aanmerking:
- alle gebieden langs de op het land gelegen binnen- en buitengrenzen van de Gemeenschap zoals afgebakend op het administratieve niveau III van de nomenclatuur van territoriale statistische eenheden (NUTS III) en zoals opgesomd in bijlage I van deze mededeling;
 - bepaalde aan zee gelegen gebieden zoals afgebakend op het administratieve niveau III van de nomenclatuur van territoriale statistische eenheden (NUTS III) en zoals opgesomd in bijlage I van deze mededeling.
9. In bijzondere gevallen, en in het kader van grensoverschrijdende samenwerkingsprogramma's, kan communautaire bijstand worden verleend voor maatregelen in gebieden van het NUTS III-niveau die buiten de in lid 8 bedoelde gebieden van het NUTS III-niveau liggen, maar er wel aan grenzen, op voorwaarde dat deze maatregelen een hoge mate van grensoverschrijdende samenwerking behelzen en dat zij in de regel niet meer dan 20% van de totale uitgaven voor de betrokken operationele programma's vereisen.
10. Infrastructuurinvesteringen moeten zoveel mogelijk worden geconcentreerd in onmiddellijk aan de grens gelegen administratieve gebieden die kleiner zijn dan gebieden van het NUTS III-niveau. Wanneer echter in regio's met een geringe bevolkingsdichtheid wordt geconstateerd dat de economische ontwikkeling wordt afgeremd door het ontbreken van een wegeninfrastructuur, kan deze infrastructuur bij uitzondering in het kader van dit initiatief in aanmerking worden genomen in een gebied dat niet tot het NUTS III-niveau beperkt blijft, mits het hoofddoel van deze infrastructuur veeleer te maken heeft met de ontwikkeling van de betrokken regio's dan met het vergemakkelijken van het doorgaande verkeer in deze regio's.

III. IN AANMERKING KOMENDE MAATREGELLEN

11. Hierna volgt een lijst van maatregelen die in aanmerking komen voor bijstand in het kader van INTERREG II. Van de Lid-Staten wordt verwacht dat zij bij de opstelling van operationele programma's uit deze lijst een beperkt maar evenwichtig pakket van maatregelen kiezen waarop de communautaire bijstand dient te worden geconcentreerd. Bij deze keuze moet rekening worden gehouden met de in de punten 6 en 7 beschreven prioriteiten en moet worden gezorgd voor samenhang met de in het kader van communautaire bestekken beoogde maatregelen voor INTERREG II-gebieden, op welke maatregelen INTERREG II een aanvulling vormt. In het kader van INTERREG kan alleen communautaire steun worden verleend aan gebieden die deel uitmaken van de Europese Unie.

12. Wat maatregelen ter bevordering van de samenwerking tussen aan een binnengrens gelegen gebieden van de Europese Unie betreft, kan bijstand worden verleend voor acties, mits te verwachten valt dat er aan beide kanten van de grens een ontwikkelingseffect zal optreden en mits bij de planning, en waar mogelijk ook bij de uitvoering, in een grensoverschrijdend verband wordt gewerkt. Bijzondere aandacht dient te worden besteed aan het verwezenlijken van alternatieve tewerkstellingsmogelijkheden in grensgebieden die door een aanzienlijk verlies van arbeidsplaatsen worden getroffen als gevolg van de voltooiing van de interne markt.

13. Wat maatregelen voor buitengrenzen betreft, moeten stimulansen worden gegeven voor de ontwikkeling van deze gebieden met het oog op hun aanpassing aan de nieuwe situatie en om samenwerking tussen aan een buitengrens gelegen gebieden van de Europese Unie en grensgebieden van aangrenzende derde landen aan te moedigen. Waar dit wenselijk is worden planning en uitvoering in combinatie met in aangrenzende derde landen in het kader van andere gemeenschapsprogramma's, met name PHARE (huidige budgetlijn B7-612), gesteunde grensoverschrijdende maatregelen, in een grensoverschrijdend verband ondernomen.

14. In beide gevallen kan bijstand worden verleend voor:

- a) studies inzake ontwikkelingsplannen waarin grensgebieden als een geïntegreerde geografische eenheid worden behandeld;
- b) steun voor investeringen en verschaffing van diensten en faciliteiten om de ontwikkeling van kleine en middelgrote ondernemingen en ambachtelijke bedrijven te steunen en te bevorderen, in het bijzonder dienstverlening ter ondersteuning van technologieoverdracht en van de afzet. Daarbij zou enige nadruk moeten worden gelegd op de ontwikkeling van grensoverschrijdende netwerken van economische contacten tussen kleine en middelgrote ondernemingen;
- c) ontwikkeling van het toerisme (inclusief agritoerisme) en ontwikkeling en toeristisch beheer van grensoverschrijdende natuurparken;
- d) verzorging van lokale water-, gas- en elektriciteitsvoorziening en lokale telecommunicatie en ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen; gezamenlijke ontwikkeling en aanwending van hulpbronnen en infrastructuur op het gebied van de waterhuishouding; zuivering van afvalwater.
- e) programma's voor de preventie en de bestrijding van vervuiling, rationeel energiegebruik, de verwerking van afval of milieubehoud en de controle van milieunormen van nieuwe industrievestigingen in grensgebieden;
- f) plattelandsontwikkelingsprogramma's met het oog op diversificatie van de landbouwersinkomens en op het gebied van de bosbouw, de visserij en de verwerking van agrarisch afval;
- g) maatregelen voor rasverbetering en op veterinair en fyto-sanitair gebied ter verhoging van de produktiviteit in de landbouw en ter vergemakkelijking van het grensoverschrijdende handelsverkeer;
- h) maatregelen ter verbetering van agrarische produkten en procédés, ter bevordering van de diversificatie van de produkten en ter ontwikkeling van kwaliteitslabels en handelsmerken; maatregelen ter verbetering van de afzetstructuur en ter ondersteuning van coöperatieve afzetstrategieën, met name wanneer deze maatregelen het grensoverschrijdende handelsverkeer vergemakkelijken;
- i) oprichting of ontwikkeling van handelsorganisaties, beroepsverenigingen, beleids- en adviesorganen, zoals grensoverschrijdende ontwikkelingsorganisaties, of andere lichamen met een publiek- of privaatrechtelijke status of zonder rechtspersoonlijkheid die zich tot doel stellen grensoverschrijdende contacten op economisch en maatschappelijk gebied te vergemakkelijken, en verstrekking van taalonderwijs met het oog daarop;
- j) in gebieden met een ernstig tekort aan infrastructuurvoorzieningen, verbetering van de transport- en andere communicatiesystemen (met inbegrip van dienstverlening door de media) binnen en tussen grensgebieden door de totstandbrenging of modernisering van infrastructuurvoorzieningen, op voorwaarde dat deze maatregelen hun belangrijkste ontwikkelingseffect op de betrokken gebieden aan beide kanten van de grens doen gelden of een antwoord vormen op problemen die rechtstreeks samenhangen met het bestaan van grenzen;

- k) maatregelen ter bevordering van samenwerking op het gebied van onderwijs en cultuur, met inbegrip van het gezamenlijke gebruik van middelen en faciliteiten over de grenzen heen, met inbegrip van samenwerking op het niveau van het hoger onderwijs, tussen onderzoekcentra, tussen universiteiten en op het gebied van beroepsopleiding;
- l) maatregelen op het gebied van opleiding en werkgelegenheid, vooral ten behoeve van de werklozen en vrouwen en degenen die direct of indirect worden getroffen door veranderingen in met de grens verbonden activiteiten als gevolg van de totstandbrenging van de interne markt, alsmede in samenhang met de onder a) tot en met k) bedoelde maatregelen;
- m) maatregelen ter bevordering van samenwerking in de gezondheidszorg, vooral door een gezamenlijk gebruik van middelen en faciliteiten over de grenzen heen;
- n) maatregelen op het gebied van energie, telecommunicatie en vervoer, die erop gericht zijn de ontwikkeling van transeuropese netten af te ronden;
- o) speciale maatregelen ter verzachting van de problemen in verband met het bestaan van verschillende talen, administratieve procedures en wetsstelsels aan beide zijden van nationale grenzen;
- p) ondersteunende maatregelen ter voorbereiding en uitvoering van grensoverschrijdende ruimtelijke ordening en maatregelen voor de ontwikkeling van stedelijke netwerken in de grensgebieden;
- q) maatregelen die er toe bijdragen de illegale handel in grensgebieden te verhinderen.

15. In het kader van de technische bijstand zal de Commissie:

- de Lid-Staten, de regionale en plaatselijke autoriteiten en andere betrokken partijen vooral in regio's van doelstelling 1 bijstaan bij de voorbereiding en uitvoering van grensoverschrijdende samenwerkingsprogramma's;
- de uitwisseling van informatie en ervaring tussen grensgebieden van de Europese Unie en de uitwisseling van personeel tussen verschillende grensgebieden aanmoedigen en vergemakkelijken;
- bilaterale of multilaterale ontmoetingen van Lid-Staten organiseren om de samenwerking te vergemakkelijken.

B. Voltooiing van de energienetten

16. Doel van dit initiatief is:

- de versnelde aanleg van een infrastructuur voor de ontvangst en het transport van aardgas in perifere regio's waar een dergelijke infrastructuur momenteel ontbreekt;
- de versnelde voltooiing van zich over de gehele Gemeenschap uitstreckende netten voor het transport en de distributie van gas en, bij uitzondering, elektriciteit om voor passende koppelingen tussen perifere regio's van de Gemeenschap en de rest van de Gemeenschap te zorgen.

17. Deze maatregelen moeten ertoe bijdragen dat het bedrijfsleven, en met name de industrie, in de betrokken regio's beter kan concurreren, deze regio's in staat stellen meer voordeel te halen uit de totstandbrenging van een interne energiemarkt, de omstandigheden helpen scheppen om de energievoorziening in de Gemeenschap als geheel beter te kunnen regelen en zekerder te maken, en, waar aardgas wordt geïntroduceerd, bijdragen tot een vermindering van de door het energieverbruik veroorzaakte vervuiling.

IV. IN AANMERKING KOMENDE PROJECTEN

18. De hierna genoemde projecten zijn gekozen voor communautaire bijstandsverlening in het kader van dit initiatief. Daarbij is rekening gehouden met het te verwachten tempo van de werkzaamheden en met de geraamde uitgaven, een en ander voor de periode 1994-1999:

- voltooiing van de bouw van ontvangstinstallaties en transportleidingnetten voor de invoering van aardgas in bepaalde Portugese en Griekse regio's;
- voltooiing van de koppeling tussen de elektriciteitsdistributienetten in Italië en die in Griekenland;
- de totstandbrenging van koppelingen tussen de gastransportsystemen in Portugal en die in Spanje.

V. BIJDRAGE VAN DE GEMEENSCHAP IN DE FINANCIERING VAN INTERREG II

19. De operationele programma's en projecten in het kader van INTERREG II worden door de Lid-Staten en de Gemeenschap gezamenlijk gefinancierd. De totale bijdrage van de Structuurfondsen van de Europese Gemeenschap aan INTERREG II in de periode 1994-1999 wordt geraamd op 2 900 miljoen ecu. Overeenkomstig de prioriteiten die zijn vastgesteld in de verordeningen betreffende de Structuurfondsen zal deze steun van de Gemeenschap hoofdzakelijk worden geconcentreerd op gebieden van doelstelling 1. Er kunnen ook leningen van de Europese Investeringsbank en van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal worden verstrekt. Voor aan de buitengrenzen van de Europese Unie gelegen gebieden van Midden- en Oosteuropese landen kan in het kader van PHARE bijstand worden verleend voor grensoverschrijdende activiteiten.

Van het totale bedrag van 2 900 miljoen ecu zal circa 2 400 miljoen ecu worden toegewezen aan de grensoverschrijdende samenwerking en 500 miljoen ecu aan de voltooiing van energienetten.

De uitgaven van de Gemeenschap voor grensoverschrijdende samenwerking in regio's die niet vallen onder de doelstellingen 1, 2 en 5b zullen een beperkt deel van de totale communautaire bijdrage van 2 400 miljoen ecu vormen. 75 % van de beschikbare middelen zullen besteed worden aan regio's van doelstelling 1.

20. Voor de grensoverschrijdende samenwerking zal de Commissie haar beslissingen over de bijdragen uit de gemeenschapsbegroting voor individuele operationele programma's nemen op basis van het inwonertal en het ontwikkelingsniveau van de betrokken grensgebieden en met inachtneming van de kwaliteit van de ingediende programma's. De participatiepercentages zullen worden vastgesteld overeenkomstig het bepaalde in de verordeningen betreffende de Structuurfondsen en zullen mede zijn afgestemd op de financiële mogelijkheden van de betrokken nationale en regionale overheden. Bij de beoordeling van de kwaliteit van de programma's zal de Commissie in het bijzonder rekening houden met de volgende elementen:

- het bestaan van een samenhangende regionale strategie voor de betrokken grensgebieden, waarbij deze gebieden als een geografische eenheid worden behandeld, met een redelijke combinatie van structuurmaatregelen en maatregelen ter stimulering van de menselijke hulpbronnen en met een duidelijke omschrijving van de — waar zulks dienstig is gekwantificeerd — ontwikkelingsdoelstellingen, waarin de doelstellingen van de operationele programma's op passende wijze zijn geïntegreerd;
- de waarschijnlijke ontwikkelingseffecten van de voorgestelde maatregelen in de gebieden die voor dit initiatief in aanmerking komen, waarbij rekening wordt gehouden met het tekort aan infrastructuurvoorzieningen en dienstverlening en met de weerslag van de opheffing van de binnengrenzen op de werkgelegenheid;
- voor de aan een binnengrens gelegen gebieden in de Gemeenschap, de bijdrage die door de voorgestelde maatregelen zal worden geleverd aan de stimulering van grensoverschrijdende samenwerking, op een zo groot mogelijk aantal terreinen, en aldus aan de voltooiing van de interne markt;
- voor buitengrenzen, de bijdrage die door de voorgestelde maatregelen zal worden geleverd aan de stimulering van grensoverschrijdende samenwerking met aangrenzende derde landen, op een zo groot mogelijk aantal terreinen;
- het additionele karakter van de aan de Gemeenschap gevraagde middelen en van de middelen die door de nationale en regionale overheden beschikbaar worden gesteld voor het operationele programma;

- de te verwachten efficiëntie van de regelingen voor de tenuitvoerlegging, het toezicht en de evaluatie en de mate waarin de regionale en plaatselijke overheden bij de uitvoering van dergelijke programma's zullen worden betrokken. Voor grensgebieden binnen de Europese Unie moet naar gezamenlijke regelingen worden gestreefd.
21. Ten aanzien van de voltooiing van energienetten, moet in de aanvragen die in het kader van dit initiatief worden ingediend, duidelijk worden aangegeven welke aanvullende investeringen elders in de communautaire transport- en distributienetten voor energiedragers uiteindelijk noodzakelijk zullen zijn opdat de in de periode 1994-1999 tot stand te brengen projecten naar behoren kunnen functioneren. Aan communautaire bijstand voor deze projecten zal de voorwaarde worden verbonden dat de verantwoordelijke instanties zich ertoe verplichten deze aanvullende investeringen zo te programmeren dat zij tijdig worden uitgevoerd.
22. Bij het bepalen van de bijdrage van de Gemeenschap zal in het bijzonder met de volgende elementen rekening worden gehouden:
- de door de diensten van de Commissie in overleg met de Europese Investeringsbank gemaakte schatting van de hoeveelheid werk die vermoedelijk in de periode 1994-1999 zal worden uitgevoerd, en de daaruit voortvloeiende behoefte aan communautaire betalingskredieten voor bijstandsverlening uit de begroting, in voorkomend geval als aanvulling op betalingskredieten die reeds op grond van communautaire bestekken beschikbaar worden gesteld;
 - een beoordeling van de financieringsplannen voor deze projecten met het doel bij de bijstandsverlening voor een passend evenwicht tussen subsidies en leningen te zorgen. De Commissie van de Europese Gemeenschappen kan verzoeken om een onafhankelijke beoordeling van de kostenraming en het financieringsplan die worden voorgelegd.
23. In de kosten-batenanalyses die met betrekking tot de voorgestelde projecten worden ingediend, moeten onder meer de volgende elementen voorkomen:
- de motivering van de keuzen die ten aanzien van het tracé en van de capaciteit van het systeem zijn gedaan;
 - de te verwachten interne rentevoet van de investering;
 - andere voordelen, bijvoorbeeld lagere energiekosten voor gebruikers in de betrokken regio's en een beter geregelde en zekerdere energievoorziening in de betrokken regio's en in de Gemeenschap als geheel;
 - de ecologische gevolgen van de projecten.
24. De Commissie van de Europese Gemeenschappen zal de nodige technische bijstand beschikbaar stellen voor de uitwerking, financiering en tenuitvoerlegging van projecten in het kader van dit initiatief.

VI. TENUITVOERLEGGING

25. Lid-Staten die gebruik wensen te maken van INTERREG II, kunnen gedetailleerde voorstellen voor operationele programma's of wijzigingen in een bestaand of voorgesteld operationeel programma of projecten ter uitvoering van communautaire bestekken indienen, zulks binnen vier maanden na de datum van de bekendmaking van deze mededeling in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen. Er kan niet worden gegarandeerd dat later ontvangen voorstellen voor operationele programma's door de Commissie in behandeling zullen worden genomen. De twee onderdelen van INTERREG II zullen afzonderlijk worden beheerd.
26. Ten aanzien van de grensoverschrijdende samenwerking moeten voorstellen betreffende aan een binnengrens gelegen gebieden in de Europese Unie door twee of meer Lid-Staten die daarbij zijn betrokken, worden ingediend in de vorm van één enkel operationeel programma. De structuren en procedures die van toepassing zijn op de tenuitvoerlegging van het grensoverschrijdend programma dienen, waar nodig, te worden vermeld. Waar dit van belang is zullen uitgaven voor gebieden die niet vallen onder doelstelling 1, doelstelling 2 en doelstelling 5b afzonderlijk worden vermeld.

Voorstellen betreffende elke buitengrens van de Europese Unie moeten door de betrokken Lid-Staat worden ingediend in de vorm van één enkel operationeel programma waarin, waar nodig en uitvoerbaar, maatregelen zijn opgenomen aan beide zijden van de grens en is aangegeven voor welke maatregelen of delen van maatregelen bijstand in het kader van de verordeningen betreffende de Structuurfondsen wordt gevraagd. De aangrenzende landen moeten hun aanvragen voor de grensoverschrijdende projecten of programma's waarvoor bijstand wordt gevraagd in het kader van andere communautaire programma's, in het bijzonder PHARE, indienen volgens de desbetreffende procedures. Ten einde de uitvoering van grensoverschrijdende projecten en maatregelen te vergemakkelijken dienen tussen de Lid-Staten en de betrokken derde landen in samenwerking met de Commissie passende coördinatieprocedures te worden vastgesteld.

De voorstellen moeten een beoordeling van de situatie omvatten, waarin de te bereiken doelstellingen worden vermeld en dienen tevens een tijdschema, criteria en procedures voor tenuitvoerlegging, controle en evaluatie te bevatten. Tijdens en na afloop van de planningsperiode zullen de resultaten van de door de Lid-Staten ingediende programma's door de Commissie worden geëvalueerd. Het Europese Parlement, het Comité van Beheer voor Communautaire Initiatieven en de toezichhoudende comités zullen in kennis worden gesteld van de resultaten van deze evaluaties en van de maatregelen die naar aanleiding daarvan worden genomen.

27. Wat de voltooiing van energienetten betreft, moeten de Lid-Staten voor projecten waarbij het vereiste uitvoerbaarheidsonderzoek reeds — nadat de Commissie er financieel of anderszins bij was betrokken — met bevredigend resultaat is afgerond, zo spoedig mogelijk gedetailleerde voorstellen indienen met inachtneming van de voorwaarden die in het vorenstaande zijn gesteld.

Voor projecten waarbij het uitvoerbaarheidsonderzoek nog niet is voltooid, moeten de Lid-Staten zo spoedig mogelijk voorstellen voor vereist nader onderzoek indienen. Wanneer al het nodige voorbereidende onderzoek is voltooid, moeten de Lid-Staten, voor zover het blijkens de onderzoekresultaten verantwoord is tot tenuitvoerlegging van de projecten te besluiten, zo spoedig mogelijk passende gedetailleerde projectvoorstellen indienen met inachtneming van de voorwaarden die in het vorenstaande zijn gesteld.

Wanneer een project een transnationale koppeling van gas- of elektriciteitsnetten betreft, moeten de betrokken Lid-Staten hiervoor een gezamenlijk voorstel indienen.

28. Alle briefwisseling in verband met deze mededeling moet worden gericht aan:

De heer E. Landaburu
Directeur-generaal
Directoraat-generaal Regionaal Beleid
Commissie van de Europese Gemeenschappen
Wetstraat 200
B-1049 Brussel.

BIJLAGE

LIJST VAN GRENSGEBIEDEN (NUTS III) DIE IN AANMERKING KOMEN VOOR INTERREG

Ordering per doelstelling

BELGIË/BELGIQUE	Frankfurt (Oder), Kreisfreie Stadt	Berchtesgadener Land
Doelstelling 1	Freiberg	Bodenseekreis
Ath	Göltzschtalkreis	Borken
Mons	Görlitz, Stadtkreis	Emmendingen
Mouscron	Greifswald, Stadtkreis	Flensburg, Kreisfreie Stadt
Thuin	Märkisch-Oderland	Freiburg im Breisgau, Stadtkreis
Tournai	Mittlerer Erzgebirgskreis	Garmisch-Partenkirchen
	Niederschlesischer Oberlausitzkreis	Germersheim
	Oder-Spree	Karlsruhe, Landkreis
	Ostvorpommern	Karlsruhe, Stadtkreis
Doelstelling 2	Plauen, Stadtkreis	Kaufbeuren, Kreisfreie Stadt
Arlon ⁽¹⁾	Sächsische Schweiz	Kempten (Allgäu), Kreisfreie Stadt
Liège (Arr)	Sächsischer Oberlausitzkreis	Kleve
Maaseik ⁽¹⁾	Spree-Neiße	Konstanz
Tongeren ⁽¹⁾	Uckermark	Landau in der Pfalz
Turnhout ⁽¹⁾	Uecker-Randow	Lindau-Bodensee
Verviers ⁽¹⁾	Weißeritzkreis	Lübeck, Kreisfreie Stadt
	Westerzgebirgskreis	Miesbach
		Ortenaukreis
Doelstelling 5b	Doelstelling 2	Ostallgäu
Bastogne	Emden, Kreisfreie Stadt ⁽¹⁾	Ostholstein
Dinant ⁽¹⁾	Grafschaft Bentheim ⁽¹⁾	Passau, Kreisfreie Stadt
Eeklo ⁽¹⁾	Heinsberg ⁽¹⁾	Rastatt
Ieper ⁽¹⁾	Hof, Kreisfreie Stadt	Rosenheim, Kreisfreie Stadt
Neufchâteau	Pirmasens, Landkreis ⁽¹⁾	Rosenheim, Landkreis
Philippeville ⁽¹⁾	Pirmasens, Kreisfreie Stadt	Schwarzwald-Baar-Kreis
Veurne ⁽¹⁾	Saarbrücken, Stadtverband ⁽¹⁾	Steinfurt
Andere Zones	Saarlouis ⁽¹⁾	Südliche Weinstraße
Antwerpen (Arr)	Zweibrücken, Kreisfreie Stadt ⁽¹⁾	Traunstein
Brugge		Trier, Kreisfreie Stadt
Gent	Doelstelling 5b	Viersen
Kortrijk	Aachen, Landkreis ⁽¹⁾	Weiden in der Opf, Kreisfreie Stadt
Sint-Niklaas	Aurich ⁽¹⁾	
Virton	Bitburg-Prüm	ELLAS
	Breisgau-Hochschwarzwald ⁽¹⁾	Doelstelling 1
DANMARK	Cham	Achaia
Doelstelling 2	Daun	Aitoloakarnania
Storstroms Amtskommune ⁽¹⁾	Emsland ⁽¹⁾	Chania
	Euskirchen ⁽¹⁾	Chios
Doelstelling 5b	Freyung-Grafenau	Dodekanisos
Bornholms Amtskommune ⁽¹⁾	Grafschaft Bentheim ⁽¹⁾	Drama
Fyns Amtskommune ⁽¹⁾	Hof, Landkreis	Evros
Sonderjyllands Amtskommune ⁽¹⁾	Leer ⁽¹⁾	Florina
Storstroms Amtskommune ⁽¹⁾	Lörrach ⁽¹⁾	Ioannina
	Merzig-Wadern ⁽¹⁾	Irakleio
Andere Zones	Neustadt an der Waldnaab	Kastoria
Frederiksborg Amtskommune	Nordfriesland ⁽¹⁾	Kavala
Kopenhagen og Frederiksberg	Oberallgäu ⁽¹⁾	Kefallimia
Kommuner	Passau, Landkreis	Kerkyra
Kopenhavns Amtskommune	Regen	Kilkis
	Rottal-Inn	Lasithi
BR DEUTSCHLAND	Saar-Pfalz-Kreis ⁽¹⁾	Lefkada
Doelstelling 1	Schleswig-Flensburg ⁽¹⁾	Lesvos
Annaberg	Schwandorf	Pella
Barnim	Tirschenreuth	Preveza
Bautzen	Trier-Saarburg	Rethymni
Cottbus, Kreisfreie Stadt	Waldshut ⁽¹⁾	Rodopi
Elstertalkreis	Wunsiedel im Fichtelgebirge	Samos
		Serres
	Andere Zones	Thesprotia
	Aachen, Kreisfreie Stadt	Thessaloniki
	Altötting	Xanthi
	Bad Tölz, Wolfratshausen	Zakinthos
	Baden-Baden, Stadtkreis	

⁽¹⁾ Gedeeltelijk tot doelstelling 1, 2, 5b behorend.

ESPAÑA	Hautes-Pyrénées ⁽¹⁾	LUXEMBOURG (G.D.)
Doelstelling 1	Haute-Savoie ⁽¹⁾	Doelstelling 2 en 5b
Badajoz	Hautes-Alpes	Luxembourg (Grand-Duché) ⁽¹⁾
Cáceres	Jura ⁽¹⁾	
Cádiz	Meurthe-et-Moselle ⁽¹⁾	NEDERLAND
Ceuta	Meuse	Doelstelling 2
Huelva	Moselle ⁽¹⁾	Arnhem-Nijmegen ⁽¹⁾
Málaga	Pyrénées-Atlantiques ⁽¹⁾	Oost-Groningen
Melilla	Pyrénées-Orientales ⁽¹⁾	Twente ⁽¹⁾
Orense	Savoie ⁽¹⁾	Zuid-Limburg ⁽¹⁾
Pontevedra		Zuidoost-Drenthe
Salamanca	IRELAND	Zuidoost-Noord-Brabant
Zamora	Doelstelling 1	Doelstelling 5b
Doelstelling 2	Donegal	Midden-Limburg ⁽¹⁾
Gerona ⁽¹⁾	East	Noord-Limburg ⁽¹⁾
Guipuzcoa ⁽¹⁾	North East	Noord-Overijssel ⁽¹⁾
Navarra ⁽¹⁾	North West	Zeeuwsch-Vlaanderen ⁽¹⁾
Doelstelling 5b	South East	Andere Zones
Gerona ⁽¹⁾		Achterhoek
Guipuzcoa ⁽¹⁾	ITALIA	Midden-Noord-Brabant
Huesca	Doelstelling 1	Overig Zeeland
Lérida ⁽¹⁾	Bari	West-Noord-Brabant
Navarra ⁽¹⁾	Brindisi	
FRANCE	Lecce	PORTUGAL
Doelstelling 1	Sassari	Doelstelling 1
Corse du Sud	Doelstelling 2	Alentejo Central
Haute Corse	Gorizia ⁽¹⁾	Algarve
Nord ⁽¹⁾	Livorno ⁽¹⁾	Alto Alentejo
Doelstelling 2	Novara ⁽¹⁾	Alto Tras-Os-Montes
Aisne ⁽¹⁾	Torino ⁽¹⁾	Baixo Alentejo
Ardennes ⁽¹⁾	Trieste ⁽¹⁾	Beira Interior Norte
Doubs ⁽¹⁾	Udine ⁽¹⁾	Beira Interior Sul
Haut-Rhin ⁽¹⁾	Valle d'Aosta ⁽¹⁾	Cavado
Hautes-Pyrénées ⁽¹⁾	Varese ⁽¹⁾	Douro
Meurthe-et-Moselle ⁽¹⁾	Venezia ⁽¹⁾	Minho-Lima
Moselle ⁽¹⁾	Doelstelling 5b	UNITED KINGDOM
Nord ⁽¹⁾	Belluno ⁽¹⁾	Doelstelling 1
Pas-de-Calais ⁽¹⁾	Bolzano-Bozen ⁽¹⁾	Northern Ireland (behalve Belfast)
Pyrénées-Atlantiques ⁽¹⁾	Como ⁽¹⁾	Doelstelling 2
Seine Maritime ⁽¹⁾	Cunco ⁽¹⁾	Dyfedd ⁽¹⁾
Somme	Imperia ⁽¹⁾	Kent ⁽¹⁾
Territoire de Belfort ⁽¹⁾	Livorno ⁽¹⁾	Gibraltar ⁽¹⁾
Doelstelling 5b	Novara ⁽¹⁾	Doelstelling 5b
Ain ⁽¹⁾	Udine ⁽¹⁾	Dyfedd ⁽¹⁾
Alpes-de-Haute-Provence	Valle d'Aosta ⁽¹⁾	Gwynedd
Alpes-Maritimes ⁽¹⁾	Venezia ⁽¹⁾	Andere Zones
Ariège	Vercelli ⁽¹⁾	East Sussex
Bas-Rhin ⁽¹⁾	Andere Zones	
Doubs ⁽¹⁾	Sondrio	
Haut-Rhin ⁽¹⁾		
Haute-Garonne ⁽¹⁾		

⁽¹⁾ Gedeeltelijk tot doelstelling 1, 2, 5b behorend.